

PRAWO KONSULARNE

Studia i porównawcze
materiały źródłowe

ZESZYT I

Ustawy i inne regulacje wewnętrzne
wybranych państw obcych

Redakcja naukowa: Paweł Czubik

Tłumaczenie aktów prawnych:

Maria Chojnacka-Pietrucha

Paweł Bucóń

Julia Pasternak

Piotr Skotnicki

Maria Gruszczyńska

Nikodem Kubisz

Weronika Ostrowska

Anna Borowczak

Prawo konsularne

Studia i porównawcze materiały źródłowe

Zeszyt I

Ustawy i inne regulacje wewnętrzne wybranych państw obcych

Redakcja naukowa: **Paweł Czubik**

Tłumaczenie aktów prawnych:

Anna Borowczak,

Paweł Bucoń,

Maria Chojnacka-Pietrucha,

Maria Gruszczyńska,

Nikodem Kubisz,

Weronika Ostrowska,

Julia Pasternak,

Piotr Skotnicki

Kraków 2023

Redakcja naukowa

Paweł Czubik

Recenzja naukowa

dr hab. Tomasz Demendecki, prof. UMCS

Opracowanie graficzne, skład i łamanie

Piotr Korbziel

Korekta

Maciej Wicherek

Druk

K&K

Wydawca:

Stowarzyszenie Ryza
ul. Rzeźnicza 2/17
31-540 Kraków
e-mail: stowarzyszenie.ryza@gmail.com
www.ryza.info.pl

ISBN 978-83-963083-2-0

Spis treści

Paweł Czubik, <i>Tytułem wstępu</i>	5
Paweł Czubik, <i>Miejsce prawa krajowego w systemie prawa konsularnego</i>	7
Estońskie prawo konsularne – Ustawa konsularna przyjęta dnia 20 maja 2009 r. – tłumaczenie Maria Chojnacka-Pietrucha	13
Irlandzkie prawo konsularne – Ustawa nr 33 z 21 grudnia 1993 r. o urzędnikach dyplomatycznych i konsularnych (świadczonych przez nich usługach) – tłumaczenie Paweł Bucoń	29
Kazachskie prawo konsularne – Dekret Prezydencki Republiki Kazachstanu z 25 kwietnia 2016 roku №240: Ustawa konsularna Republiki Kazachstanu – tłumaczenie Julia Pasternak	32
Kosowskie prawo konsularne – Ustawa Nr. 03/L-125 o służbie konsularnej misji dyplomatycznych i konsularnych Republiki Kosowa – tłumaczenie Piotr Skotnicki	43
Litewskie prawo konsularne – Ustawa Republiki Litewskiej z dnia 9 maja 1995 r. nr I-886 – tłumaczenie Maria Gruszczyńska	48
Łotewskie prawo konsularne – Ustawa z dnia 3 maja 2018 r. o pomocy konsularnej i usługach konsularnych – tłumaczenie Nikodem Kubisz	60
Niemieckie prawo konsularne – Ustawa o urzędnikach konsularnych, ich obowiązkach i uprawnieniach (ustawa konsularna) z dnia 11 września 1974 r. – tłumaczenie Weronika Ostrowska	66
Włoskie prawo konsularne – Dekret legislacyjny z dnia 3 lutego 2011 r., N. 71 – Organizacja i funkcje urzędów konsularnych – tłumaczenie Anna Borowczak	73

Tytułem wstępu

Niniejszy zbiór to efekt prac translatorskich podjętych w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego (funkcjonującej w ramach Instytutu Prawa w Kolegium Ekonomii, Finansów i Prawa) Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie przez osoby związane z tą jednostką naukową, przede wszystkim studentów (w większości dziś już byłych studentów^{*)} na kierunku prawo – uczęszczających w latach 2018–2022 na prowadzone przeze mnie seminarium z prawa międzynarodowego publicznego. Wybór tekstów ustaw konsularnych stanowiących podstawę dokonanych tłumaczeń dokonany został przede wszystkim zgodnie z kluczem kompetencji językowych osób, które podjęły się tłumaczenia, ale też oryginalności regulacji prawa obcego (stąd warto zwrócić uwagę na ciekawe regulacje kosowskie czy irlandzkie). Tłumaczenia zostały dokonane z języka mającego w danym państwie obcy status państwowego języka urzędowego lub też z języka angielskiego – niemającego takiego statusu w danym państwie. W tym drugim przypadku jednakże tłumaczenia ustawy z obcego języka urzędowego na język angielski, stanowiące podstawę tłumaczenia na język polski dokonanego w niniejszym zbiorze, było urzędowym tłumaczeniem oficjalnym udostępnianym przez władze danego państwa obcego.

---

* Zamiar co do ogłoszenia drukiem tego zbiorku, stanowiącego efekt w przeważającym zakresie pracy studenckiej, podjąłem w celu przede wszystkim docenienia niewątpliwej i rzetelnej aktywności studentów poza ich obowiązkami i do tego w zakresie mało znanej dziedziny prawa. Zachęcony także przez nagłaśniane przez władze Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie informacje o wspieraniu przez uczelnię aktywności studenckiej, zawnioskowałem w dniu 22 lutego 2022 r. o sfinansowanie druku przez Prorektora ds. Kształcenia i Studentów w ramach tzw. Funduszu Doskonałości Dydaktycznej (FDD). Otrzymałem w tym zakresie w dniu 13 kwietnia 2022 r. odmowę z uwagi na skład autorów wraz z informacją, iż FDD nakierowany jest na indywidualne wsparcie pracowników UEK oraz sugestię złożenia wniosku do Działu Wsparcia Projektów Badawczych UEK w ramach Wsparcia Aktywności Publikacyjnej (WAP). Wystąpiłem zgodnie z sugestią w dniu 4 maja 2022 r. o sfinansowanie druku w ramach funduszu WAP – w dniu 6 maja 2022 r. zostałem poinformowany przez Dziekana Kolegium Ekonomii, Finansów i Prawa, iż zgodnie z §20 Regulaminu Program Wsparcie Aktywności Publikacyjnej służy finansowaniu prac przygotowywanych przez pracowników badawczo-dydaktycznych, pracowników dydaktycznych ubiegających się o przejście na etat badawczo-dydaktyczny oraz doktorantów – uczestników kształcenia w szkole doktorskiej, w związku z powyższym nie ma możliwości finansowania publikacji studentów ze środków WAP. Władze UEK sugerowały również sfinansowanie za pośrednictwem Samorządu Studenckiego (jak się okazało, niemożliwe jest finansowanie publikacji z tego typu środków). Następnie wystąpiłem w dniu 3 października 2022 r. o sfinansowanie druku w ramach grantu wewnętrznego – programu Potencjał. W dniu 26 października 2022 r. wniosek został zwrócony z uwagi na fakt, iż w ramach programu Potencjał 2022 materiały dydaktyczne nie powinny być finansowane z części subwencji wyodrębnionej na działalność naukową. Jednocześnie Prodziekan Kolegium zasugerowała mi wystąpienie z wnioskiem o sfinansowanie wydania zbiorku przez Prorektora ds. Kształcenia i Studentów w ramach Funduszu Doskonałości Dydaktycznej (por. początek niniejszego przypisu). W związku z tym, że obiecałem studentom wydanie ich pracy drukiem, zdecydowałem się, niewątpliwie nauczony doświadczeniem i mając już zdecydowanie pełniejszą wiedzę na temat rzeczywistego wspierania ekstraordinaryjnej aktywności studentów przez UEK, nie powtarzać ww. ścieżki przez kolejny rok, lecz sfinansować wydanie to nakładem własnym.

Zbiór daje pewną podstawę do badań prawnoporównawczych nad tą dziedziną prawa. Już na pierwszy rzut oka widać zasadnicze różnice w podejściu państw do zagadnień konsularnych, przejawiające się także w różniącym się diametralnie od siebie poziomie szczegółowości regulacji. Różnice te widoczne są nawet w gronie państw bardzo ze sobą związanych i bliskich pod względem kultury prawnej, takich jak państwa bałtyckie (w zbiorze zawarto tłumaczenia ustaw konsularnych zarówno Estonii, jak też Łotwy i Litwy). Rzeczywista aktywność i pozycja państwa na forum międzynarodowym nie wykazuje przy tym związku ze sposobem uregulowania materii konsularnej i jej szczegółowością. Wydaje się, że większą rolę odgrywa w tym procesie tradycja prawna danego państwa obcego, w tym odmienne przywiązanie do kazuistyki norm. Pamiętać należy także, że zawartość ustawy konsularnej nie przesądza o rzeczywistej aktywności konsula danego państwa – kolejne czynności konsularne wynikać mogą z innych, szczegółowych ustaw państwa wysyłającego, nieodnoszących się wyłącznie do konsula. Wykonana praca translatorska pozwala czytelnikowi zapoznać się z rozwiązaniami obcymi, sposobem konstruowania norm prawnych, ich powiązaniem z innymi dziedzinami prawa, które konsul musi stosować w swojej praktyce. Z tej perspektywy patrząc może to wiesć do ciekawych spostrzeżeń. Tym samym zachęcam do prac prawnoporównawczych i dalszych prac translatorskich, mając przy tym nadzieję, że niniejszy zbiór zapoczątkuje dalsze tego typu prace przybliżające obce prawo konsularne polskim prawnikom. Dla klaryfikacji zagadnienia miejsca krajowych ustaw konsularnych pośród źródeł prawa konsularnego tłumaczenia zostały poprzedzone krótkim tekstem mojego autorstwa dotyczącym tego zagadnienia.

Paweł Czubik
luty 2023, Kraków

Miejsce prawa krajowego w systemie prawa konsularnego

Prawo konsularne to dziedzina prawa, która nie może być przedmiotem jednoznacznej kwalifikacji polegającej na przypisaniu do jednej gałęzi prawa. W istotnym zakresie (szczególnie w kontekście dydaktycznym – jako przedmiot wykładany wspólnie z prawem dyplomatycznym na większości uczelni wiodących kierunek prawo lub kierunki politologiczne odnoszące się do stosunków międzynarodowych) uważa się je za część prawa międzynarodowego publicznego. W ramach tej gałęzi prawa mieszczą się podstawowe źródła prawa konsularnego – które czy to w postaci norm prawa zwyczajowego, czy to w postaci norm umów międzynarodowych determinują aktywność konsularną państw. Oczywiście wiedzą, którą przyswaja każdy student prawa mający kontakt z prawem konsularnym, jest znaczenie dwustronnych umów konsularnych – odnoszących się zarówno do kwestii instytucjonalnych służby konsularnej, jak też, co szczególnie ważne – kwestii funkcji konsularnych. Odmierna jest w tym przypadku rola Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych¹ z 1963 r. Można zauważyć jej często uzupełniający zakres zastosowania – w przypadku gdy brak innych, bardziej precyzyjnych (najczęściej dwustronnych) norm prawa międzynarodowego². Stawianie jej w jednym rzędzie z Konwencją wiedeńską o stosunkach dyplomatycznych³ z 1961 r. (co jest w podręcznikach prawa międzynarodowego nierzadkie) jest dużym nieporozumieniem. Ta druga bowiem z perspektywy prawa dyplomatycznego ma znaczenie fundamentalne. Określa właściwie prawie całość norm umownych tej dziedziny prawa międzynarodowego publicznego (można wręcz powiedzieć, że prawo dyplomatyczne, z zastrzeżeniem obowiązywania licznych norm prawa zwyczajowego, a więc biorąc pod uwagę jedynie normy umowne – to właściwie system monoźródłowy⁴). Konwencja wiedeńska o stosunkach konsularnych jest co do zasady zbiorem norm stosowanym auksyliarnie – nawet w przypadku norm prawa konsularnego, które dość precyzyjnie przewiduje, nie wyklucza możliwości ich dalszego rozwijania w formie umów dwu-

---

1 Załącznik do Dz. U. z 1982 r. Nr 13, poz. 98.

2 Zob. art. 73 Konwencji wiedeńskiej. Zob. zob. J. Raftopoulos, *Die rechtliche Stellung der Konsuln*, Würzburg 1973, s. 155. Por. S. Kho, *Article 73 of the Vienna Convention on Consular Relations: The Relationship between the Vienna Consular Convention and the Other International Consular Agreements*, Chinese Yearbook of International Law and Affairs 1994–1995, vol. 13, s. 275–276.

3 Zał. do Dz. U. Nr 37, 1965 r., poz. 232.

4 Nie ma czegoś takiego jak dwustronne konwencje dyplomatyczne na wzór takich konwencji konsularnych (zaś porozumienia o nawiązaniu stosunków dyplomatycznych są w zakresie ich treści szybko wykonywane i nie niosą ze sobą żadnej dodatkowej materii normatywnej). Owa monoźródłowość prawa dyplomatycznego przełamana jest w przypadku państw Ameryki Łacińskiej w odniesieniu do zagadnienia wykorzystywania pomieszczeń misji dyplomatycznej w przypadku udzielenia azylu dyplomatycznego. Stanowi to przedmiot regulacji kilku konwencji regionalnych.

stronnych. Największym „defektem” instytucjonalnym Konwencji wiedeńskiej z 1963 r. jest fakt, że nie odnosi się w zasadzie do funkcji konsularnych. Właściwie odniesienie to następuje jedynie w dwóch aspektach. Po pierwsze Konwencja dokonuje w art. 5 kwalifikacji czynności konsularnych – dzieląc je na poszczególne kategorie czynności⁵ – jednocześnie określa wpływ państwa przyjmującego na możliwość wykonywania tych czynności przez konsula państwa wysyłającego. Każda z grup czynności określonych w art. 5, to bądź czynności wykonywane w granicach określonych przez prawo międzynarodowe (a więc w tym zakresie gwarantowane przez to prawo, których to czynności nie może zakazać państwo przyjmujące), bądź też czynności które zależą od zgody, braku sprzeciwu czy niesprzeczności z prawem państwa przyjmującego (wykonywanie tych czynności przez konsula państwa wysyłającego w praktyce państwo przyjmujące może ograniczyć⁶). Poza tym walorem kwalifikacyjnym w odniesieniu do czynności konsularnych, widoczna jest również druga płaszczyzna odniesienia Konwencji wiedeńskiej do funkcji konsularnych. Otóż w Konwencji odniesiono się do kilku funkcji (w przypadku niektórych z nich dość precyzyjnie⁷) – takich, które wiążą się z przywilejem konsula państwa wysyłającego do otrzymania notyfikacji ze strony władz państwa przyjmującego. Uregulowanie tych nielicznych funkcji konsularnych wynika z konieczności uregulowania uprawnień konsula do otrzymania notyfikacji – są to bowiem te funkcje, których wykonanie przez konsula zależy od uzyskania informacji od stosownych władz państwa przyjmującego.

Należy zwrócić uwagę, że pomimo, że Konwencja wiedeńska z 1963 r. reguluje jedynie część problematyki międzynarodowego prawa konsularnego praktyka państw rozmaicie zareagowała na przyjęcie konwencji wiedeńskiej – część państw (jak np. Niemcy) po przystąpieniu do Konwencji zaprzestało zawierać nowe dwustronne konwencje konsularne (obowiązują wciąż jednak konwencje zawarte przed przystąpieniem do Konwencji z 1963 r.)⁸. Taka polityka niewątpliwie (wobec braku zasadniczych regulacji dotyczących funkcji konsularnych w Konwencji wiedeńskiej) sprawiała też, że wzrasta znaczenie ustaw konsularnych, stanowiących wyłączną podstawę do wykonywania czynności konsularnych przez konsulów danego państwa wysyłającego.

Normy umownego prawa konsularnego jako części prawa międzynarodowego publicznego w oczywisty sposób oddziałują na liczne gałęzie prawa krajowego. Mając zasadniczo

---

5 Podział ten dotyczy zarówno czynności mających charakter *iuris avocandi*, jak i tych mających charakter *iuris proteccionis*. Zob. W. Namysłowski, *Zarys systemu współczesnego prawa konsularnego*, Warszawa 1931, s. 8.

6 W doktrynie czynności takie określa się jako czynności „z klauzuli duńskiej” (z uwagi na fakt zaproponowania stosownego ujęcia w art. 5 podczas wiedeńskiej konferencji kodyfikacyjnej przez delegacje państw skandynawskich). Zob. R. Xiloli Ramirez, *Ensayos Jurídico-Consulares (La cláusula danesa y su aplicación en México)*, México 1987, s. 134–135.

7 Dokładnie dotyczy do konstrukcji normatywnej prawa dostępu do konsula osoby pozbawionej wolności (art. 36 przewidujący fakultatywną notyfikację – gdy zgadza się na nią obywatel państwa wysyłającego) oraz już mniej precyzyjnie funkcji sprecyzowanych w art. 37 wiążących z się z koniecznością obligatoryjnej notyfikacji państwa przyjmującego.

8 Można zauważyć, że gigantyczny potencjał traktatowy państw jeżeli chodzi o zawieranie dwustronnych umów tego typu (zob. P. Czubik, K. Żółkiewicz, *Matematyczne ustalenie zakresu obowiązywania międzynarodowego prawa umownego i zwyczajowego*, PWPM vol. IX, 2011, s. 215–223, zob. także: P. Czubik, K. Żółkiewicz, *Liczba możliwych relacji wielostronnych podmiotów iuris gentium oraz wymiar matematyczny „potencjału” traktatowego pojedynczego podmiotu*, PWPM, vol. X, 2012, s. 201–208) nie jest wykorzystywany, a po zawarciu Konwencji wiedeńskiej, jak wspomniano, tendencje traktatotwórcze w zakresie tej dziedziny osłabły.

charakter samowystępujący potrafią zastępować poszczególne normy prawa krajowego. Zasadniczo z perspektywy konstytucyjnej kwestia ta nie budzi wątpliwości. Ratyfikowana umowa międzynarodowa zyskuje pierwszeństwo przed ustawą, niezależnie od tego, czy ustępująca w procesie stosowania prawa ustawa reguluje ograniczoną, precyzyjną materię, czy też jest rangi kodeksowej.

Polska związana jest konwencjami konsularnymi z blisko czterdziestoma państwami świata, w przypadku czynności prawnych z elementem państw-stron tych konwencji (lub co niierzadkie ich sukcesorów) dochodzi w tym zakresie do zastosowania stosownych reguł konwencji w miejsce przepisów krajowych. Przykładowo norma art. 612 §1 kodeksu postępowania karnego⁹ nie znajduje zastosowania w przypadku obywateli państw-stron dwustronnych konwencji konsularnych, w jej miejsce stosuje się wprost regulację dwustronnej konwencji konsularnej¹⁰, która co do zasady wskazuje na obowiązek notyfikacyjny konsulowi państwa obywatelstwa osoby tymczasowo aresztowanej.

Biorąc pod uwagę, że liczba zawartych przez poszczególne państwa dwustronnych konwencji konsularnych jest kilkakrotnie mniejsza niż liczba nawiązanych pomiędzy nimi konwencji konsularnych, to w zasadniczej większości relacji konsularnych państw brak podstaw traktatowych dla wykonywania pełnego zestawu funkcji konsularnych. W miejscu tym szczególnie istotną rolę musi więc odgrywać prawo wewnętrzne państwa wysyłającego, na bazie którego tworzy się podstawy dla wykonywania funkcji konsularnych konsula państwa wysyłającego w państwie przyjmującym, przy czym w odróżnieniu od regulacji traktatowej, w przypadku której zakres funkcji jest uzgodniony pomiędzy oboma państwami, rzeczywiste wykonywanie większości tych wynikających z ustawy funkcji (tych których funkcjonowanie nie jest gwarantowane przez zwyczajowe prawo międzynarodowe) zależy od akceptacji (przynajmniej milczącej) tego stanu rzeczy przez państwo przyjmujące. Przy czym akceptacja ta zazwyczaj następuje, gdy funkcje konsula państwa wysyłającego nie są sprzeczne z prawem państwa przyjmującego¹¹, jak też nie są konkurencyjne¹².

Należy tym samym stwierdzić, że konsul wykonuje funkcje konsularne zgodnie z własnym prawem krajowym (państwa wysyłającego) w granicach określonych przez normy prawa międzynarodowego i w przypadku czynności, których wykonania prawo międzynarodowe nie gwarantuje, to biorąc pod uwagę ograniczenia w stosowaniu właściwego dla jego funkcji prawa, wynikające z woli lub prawa państwa przyjmującego.

Państwa działając jako państwa przyjmujące rzadko kiedy decydują się na przyjęcie regulacji własnego prawa, które wprost odnoszą się do ograniczeń wykonywania funkcji przez

---

9 T. jedn. Dz. U. 2021, poz. 534.

10 *Nota bene* wprost nie powinna ona znaleźć zastosowania również w przypadku obowiązywania w relacjach z danym państwem Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych. Co prawda norma artykułu 36 Konwencji wiedeńskiej jest obecnie (w efekcie zmian nowelizacją z 5 listopada 2009 r., ze skutkiem od 8 czerwca 2010 r., Dz. U. z 2009, Nr 206, poz. 1589 ze zm.) co do efektu tożsama z art. 612 kpk, jednak formalnie zyskać powinno zastosowanie wprost rozwiązanie prawnomiędzynarodowe. Zob. P. Czubik, *Prawo dostępu do konsula*, Kraków 2011, s. 568 i n.

11 Niekiedy taki stan rzeczy występuje w przypadku funkcji z zakresu stanu cywilnego. Są to funkcje z tzw. „klauzuli duńskiej”, na które najczęściej nie wyraża zgody państwo przyjmujące (np. często Niemcy, co do zasady Szwajcaria).

12 Co raczej jest konceptem bardziej teoretycznym niż praktycznym. W teorii może dotyczyć czynności notarialnych. W praktyce tego typu konkurencja z miejscowymi notariuszami z uwagi na zakres funkcji konsularnych i ich nikłą skalę jest iluzoryczna.

konsulów państw wysyłających. Ograniczające odniesienie do ich aktywności (które uniemożliwia im wykonywanie niektórych funkcji przewidzianych do realizacji przez prawo państwa wysyłającego lub też modyfikuje ich zakres) następuje poprzez jednostronne oświadczenia notyfikowane państwu wysyłającemu (najpóźniej w postaci ingerencji w treść listów komisyjnych na etapie wydawania *exequaturo*). Niekiedy natomiast spotykane są regulacje prawa państwa przyjmującego odnoszące się do konsulów honorowych państw wysyłających. Przedmiotem regulacji bywa kwestia instytucjonalna – zakaz wykonywania funkcji konsula honorowego obcego państwa przez niektóre kategorie obywateli państwa przyjmującego. Dotyczy to osób zaangażowanych politycznie, a czasem osób mających związki z wojskowością państwa przyjmującego. W tym przypadku przyczyną kreowania ograniczeń jest swoisty konflikt lojalności, który charakteryzuje konsula honorowego – najczęściej przecież obywatela państwa przyjmującego wykonującego funkcje konsularne na rzecz państwa wysyłającego. Generalnie jednak odniesienie się prawa państwa przyjmującego ingerujące w powoływanie konsulów obcych jest rzadkie.

Ważną regulacją prawa wewnętrznego państwa przyjmującego są immunitety i przywileje konsulów państw obcych na terytorium państwa przyjmującego. Przyjęcie regulacji na poziomie prawa wewnętrznego państwa przyjmującego stanowi nie tyle konsekwencję braku kompletnych regulacji traktatowych obowiązujących wobec każdego państwa wysyłającego, z którym nawiązane są stosunki konsularne (ponieważ kwestie immunitetów i przywilejów zabezpiecza prawo międzynarodowe w postaci Konwencji wiedeńskiej z 1963 r.), lecz jest formułą implementacji reguł konwencyjnych lub ich rozwinięcia i dostosowania do szczególnych reguł procesowych prawa krajowego. Normy tego typu są przedmiotem regulacji odrębnej ustawy lub włączane są w część prawa procesowego (ten drugi przypadek ma miejsce w prawie polskim).

Zazwyczaj przedmiot regulacji prawa krajowego w zakresie prawa konsularnego to regulacje państwa wysyłającego dla własnych konsulów odnoszące się do kwestii instytucjonalnych (struktura służby konsularnej etc.) oraz materialnych (wykonywania czynności konsularnych), a niekiedy proceduralnych (tryb postępowania przed konsulem¹³). W zakresie prawa wewnętrznego konstrukcja norm konsularnych prawa państwa wysyłającego to swoista *licentia poetica* danego państwa obcego. Szereg państw nadaje regulacjom konsularnym odrębny status systemowy (wyodrębnia krajowe prawo konsularne jako istotną dziedzinę prawa wewnętrznego). Natomiast kwestia kompletności ujęcia wszystkich norm odnoszących się do własnej służby konsularnej w jednym akcie prawnym to zazwyczaj sprawa dość wątpliwa (szereg wyspecjalizowanych aktów prawnych, w tym rangi ustawowej odnoszących się do poszczególnych instytucji prawa lub dziedzin prawa przewiduje własne przepisy odnoszące się do aktywności konsula w danej dziedzinie). Co prawda wiele państw mniej lub bardziej skutecznie zmierza do tego modelu¹⁴ – określając nawet podstawową ustawę konsularną jako

---

13 Ten aspekt szczególnie szczegółowo określa polska ustawa z 25 czerwca 2015 r. Prawo konsularne (Dz. U. z 2021 r. poz. 823).

14 Tak czyni np. Polska. Podobnie Rumunia (Legea nr. 269 din 17 iunie 2003 privind Statutul Corpului diplomatic și consular al României, M. Of. Nr 441, 23.06.2003), Włochy (Decreto legislativo 3 febbraio 2011 n. 71: Ordinamento e funzioni degli uffici consolari, ai sensi dell'articolo 14, comma 18, della legge 28 novembre 2005, n. 246, Gazzetta Ufficiale n. 110 del 13.05.2011 – tłumaczenie umieszczone w niniejszym zbiorze na str. 73), Litwa (Lietuvos Respublikos konsulinis statusas No I886, Valstybės žinios, 1995-05-24, Nr. 43-1047 – tłumaczenie umieszczone w niniejszym zbiorze na str. 48) czy Estonia (Konsulaarseadus vastu võetud 20.05.2009, RT I 2009/29/175 – tłumaczenie umieszczone w niniejszym zbiorze na str. 13).

kodeks konsularny¹⁵. Równie częste rozwiązanie to ujęcie jedynie zagadnień podstawowych, instytucjonalnych (konstrukcji służby konsularnej) oraz co najwyżej paru podstawowych funkcji¹⁶. W takim przypadku inne funkcje konsularne są przedmiotem regulacji innych norm prawa krajowego, poświęcone są im pojedyncze przepisy ustaw szczegółowych.

Niektóre państwa szczególnie z perspektywy prawnej (oddziaływania na obrót prawny z zagranicą) funkcjom konsula poświęca na tyle dużo uwagi, że są one przedmiotem odrębnej regulacji ustawowej¹⁷.

Model polski przypomina przyjęte niewiele wcześniej rozwiązania belgijskie czy rumuńskie, wydaje się także, że pewną inspirację w jego powstaniu mogła odegrać regulacja włoska. Rzeczpospolita przyjęła w 2015 r. trzecią już z kolei ustawę konsularną, która w odróżnieniu od ustawy z 1984 r.¹⁸ czy tym bardziej ustawy z 1924 r.¹⁹ aspiruje do roli ustawy kompleksowej. Nie można jednak nie zauważyć, że art. 34 ustawy wskazuje na 22 rodzaje czynności, które skrótowo opisuje, określając jako wykonywane przez konsula na podstawie innych przepisów. Szczególnie istotnym źródłem polskiego prawa konsularnego są przykładowo normy ustawy Prawo aktów stanu cywilnego²⁰ czy ustawy Kodeks wyborczy²¹. Czynności konsularne określone zostały w obszernym zestawie przepisów w ramach tych ustaw²².

W państwach europejskich doszło na przestrzeni lat 2015–2018 do swoistego zainteresowania materia konsularną. Związane było to z negocjacjami, a następnie przyjęciem dyrektywy unijnej odnoszącej się do europejskiej ochrony konsularnej²³ stanowiącej część uprawnień obywatela europejskiego gwarantowanych traktatowo²⁴. Z uwagi na konieczność implementacji dyrektywy europejskiej liczne państwa UE przy okazji dokonały swoistego „lifingu” swoich

---

15 Zob. Ustawa belgijska – Loi portant le Code consulaire (C-2014/15009), 21 decembre 2013, Belgisch Staatsblad/Moniteur Belge, 21.01.2014 Ed. 2, s. 4987–5000.

16 Por. regulacje niemieckie (Gesetz über die Konsularbeamten, ihre Aufgaben und Befugnisse (Konsulargesetz) vom 11. September 1974, BGBl. Nr 109, I S. 2317 – tłumaczenie umieszczone w niniejszym zbiorze na str. 66) lub ustawę lotewską (Konsulārais reglaments, Latvijas Vēstnesis”, vol. 72 (203), 18.06.1994 – tłumaczenie umieszczone w niniejszym zbiorze na str. 60).

17 Zob. regulacja austriacka – Bundesgesetz über die Beglaubigung durch die Konsularbehörden (Konsularbeglaubigungsgesetz) BGBl. I Nr. 95/20. Por. rozwiązania francuskie: Décret n°91-152 du 7 février 1991 relatif aux attributions notariales des agents diplomatiques et consulaires, J.O. DU 09/02/1991 Pages: 2051–2053; oraz Décret no 2007-1205 du 10 août 2007 relatif aux attributions du ministre des affaires étrangères, des ambassadeurs et des chefs de poste consulaire en matière de légalisation d’actes (Journal Officiel de la République Française 12 août 2007).

18 Ustawa z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (tekst pierwotny: Dz. U. 1984 nr 9 poz. 34, ostatni tekst jednolity: t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 389 ze zm.).

19 Ustawa z dnia 11 listopada 1924 r. o organizacji konsulatów i o czynnościach konsulów Dz. U. 1924 nr 103 poz. 944.

20 Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 709 ze zm.).

21 Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1319 ze zm.)

22 Zob. P. Bucoń, Brak obwodu do głosowania w okręgu konsularnym jako podstawa protestu wyborczego – uwagi na tle postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2020 r., I NSW 219/20, PWRP vol. XIX, 2021, s. 283–292.

23 Dyrektywa Rady (UE) 2015/637 z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie środków koordynacji i współpracy mających ułatwić ochronę konsularną niereprezentowanych obywateli Unii w państwach trzecich oraz uchylająca decyzję 95/553/WE (Dz.U. L 106 z 24.4.2015, s. 1–13).

24 Zob. art. 20 ust. 2 pkt. c Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

starszych ustaw. Stąd też w ostatnich latach ustawy konsularne wielu państw obcych podlegały dość daleko idącym zmianom. Wprowadzenie do nich rozwiązań wymaganych przez prawo europejskie skutkowało także często sprecyzowaniem kwestii finansowych w ustawach (w tym kontekście kluczowa okazała się kwestia transgranicznego zwrotu kosztów między państwami z tytułu zapewnienia ochrony niereprezentowanemu obywatelowi państwa UE). Niewątpliwie natomiast wzrosła rozpoznawalność i społeczne znaczenie prawa konsularnego – w szczególności norm z zakresu *iuris protectionis*, a więc odnoszących się do opieki i pomocy konsularnej. Z tej perspektywy patrząc drobny wpływ prawa europejskiego na system międzynarodowego prawa konsularnego (pozostającego co do zasady poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej) przyczynił się do pewnej popularyzacji zagadnień konsularnych w doktrynie, ale także wytworzenia większej świadomości społeczeństw Europy co do zakresu aktywności tego typu narodowych służb zagranicznych.

Estońskie prawo konsularne

Ustawa konsularna
przyjęta dnia 20.05.2009 r.
RT (estoński promulgator) nr I 2009 29 175²⁵
[tłumaczenie tekstu w wersji obowiązującej
w dniu: 14.01.2020]

Rozdział I Przepisy ogólne

§ 1. Zakres zastosowania ustawy

- (1) Niniejsza ustawa reguluje:
- 1) ochronę interesów oraz praw państwa estońskiego, obywateli estońskich oraz estońskich osób prawnych w państwach obcych;
  - 2) przepisy dotyczące obsługi konsularnej oraz pomocy konsularnej dla cudzoziemców oraz obywateli obcych państw;
  - 3) funkcje oraz zasady funkcjonowania urzędów konsularnych
  - 4) status urzędników konsularnych, sekretarzy konsularnych oraz konsuli honorowych oraz ich prawa oraz obowiązki przy świadczeniu funkcji konsularnych oraz ochrony konsularnej
- (2) Dla celów niniejszej Ustawy, cudzoziemcem jest osoba, która posiada ważne pozwolenie na pobyt lub ma tymczasowe prawo pobytu w Estonii oraz dla której został wydany estoński paszport dla cudzoziemców, zgodnie z Ustawą o dokumentach tożsamości.
- (3) Dla celów niniejszej Ustawy, obywatelem obcego państwa jest osoba, która nie jest obywatelem Estonii lub cudzoziemcem.
- (4) Przepisy ustawy o procedurze administracyj-

nej dotyczące postępowania administracyjnego wskazane w niniejszej ustawie stosowane są biorąc pod uwagę specyfikę niniejszej Ustawy.

(5) Stosunki konsularne powinny zostać nawiązane oraz ustanowione na podstawie:

- 1) niniejszej Ustawy oraz innego ustawodawstwa estońskiego;
- 2) Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych, ogólnych zasad oraz przepisów prawa międzynarodowego, a także międzynarodowych zwyczajów oraz praktyki;
- 3) międzynarodowych zobowiązań Estonii.

§ 2. Urzędy konsularne oraz wykonywanie funkcji konsularnych

(1) Urzędy konsularne powinny wykonywać funkcje konsularne zgodnie z art. 5 Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych oraz zgodnie z ustawodawstwem Estonii, a także państwa przyjmującego.

(2) Urzędy konsularne to konsulaty generalne, konsulaty oraz wicekonsulaty.

(3) Urzędy konsularne kierowane przez konsula honorowego nie stanowią jednostki strukturalnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Jeśli to konieczne, urząd konsularny kierowany przez konsula honorowego może być ustanowiony jako honorowy konsulat generalny, konsulat honorowy lub wicekonsulat honorowy.

(4) Urzędy konsularne powinny być otwierane oraz zamykane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

(5) Jednostki strukturalne Ministerstwa Spraw Zagranicznych, położone w Estonii, powinny wykonywać funkcje konsularne w zakresie wskazanym w niniejszej Ustawie.

(6) Ambasady oraz misje specjalne Republiki Estonii powinny wykonywać funkcje konsularne zgodnie ze statutami ustanowionymi przez ministra właściwego dla danej dziedziny.²⁶

25 Tłumaczenie ustawy na podstawie wersji anglojęzycznej umieszczonej przy oficjalnym promulgatorze estońskich aktów prawnych. Tekst oryginalny zob.: <https://www.riigiteataja.ee/akt/112032015027>. Tłumaczenie na angielski zob.: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/527012016004/consolide/current>.

26 Na podstawie podrozdziału 1073(4) rozporządzenia rządu Republiki Estońskiej (RT 1, 29.06.2014, 109), które weszło w życie 01.07.2014, w szeregu postanowień niniejszej ustawy określenie nazw ministra (w przypadku tej ustawy głównie „Minister Spraw Zagranicznych”) zastąpiono określeniem „minister właściwy dla danej dziedziny”. Spowodowało to jednak trudności interpretacyjne w przypadku, gdy dana czynność lub uprawnienie konsula stanowiły efekt współdziałania dwóch

§ 3. Okręg konsularny

(1) Okręg konsularny obejmuje terytorium lub jednostkę terytorialną państwa przyjmującego, która przypisana jest do urzędu konsularnego przez ministra właściwego dla danej dziedziny za zgodą państwa przyjmującego.

(2) Okręg konsularny ambasady lub misji specjalnej Republiki Estonii wyznaczony jest na terytorium państwa przyjmującego. W przypadku, w którym w państwie oprócz ambasady Republiki Estonii funkcjonuje również urząd konsularny, który stanowi jednostkę strukturalną Ministerstwa Spraw Zagranicznych, ogranicza się okręg konsularny ambasady do obszaru, który jest poza okręgiem konsularnym danego urzędu konsularnego.

(3) Przy wystąpieniu nadzwyczajnych okoliczności, przedstawicielstwo może wykonywać funkcje konsularne poza okręgiem konsularnym, za zgodą Ministra Spraw Zagranicznych danego państwa.

(4) Przedstawicielstwo może wykonywać funkcje konsularne w obcym państwie, w którym Republika Estonii nie posiada przedstawicielstwa dyplomatycznego za zgodą Ministra Spraw Zagranicznych państwa, którego to dotyczy.

§ 4. Koordynacja działań urzędów konsularnych

(1) Urząd konsularny, który stanowi jednostkę strukturalną Ministerstwa Spraw Zagranicznych powinien koordynować swoje działania z ambasadą Republiki Estonii w państwie przyjmującym. Jeśli w danym państwie nie ma ambasady Republiki Estonii, urząd konsularny powinien koordynować swoje działania z właściwą jednostką strukturalną Ministerstwa Spraw Zagranicznych położoną w Estonii.

(2) Urząd konsularny prowadzony przez konsula honorowego powinien koordynować swoje działania z przedstawicielstwem dyplomatycznym Republiki Estonii w państwie przyjmującym. Jeśli w danym państwie nie ma przedstawicielstwa dyplomatycznego Republiki Estonii, urząd konsularny prowadzony przez konsula honorowego powinien koordynować swoje

działania z właściwą jednostką strukturalną Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

§ 5. Insignia urzędów konsularnych

Urząd konsularny powinien używać flagi narodowej Republiki Estonii, znaku z godłem narodowym Estonii wskazującym na miejsce położenia urzędu konsularnego a także pieczęci z godłem narodowym.

§ 6. Szef urzędu konsularnego

(1) Urząd konsularny, który stanowi jednostkę strukturalną Ministerstwa Spraw Zagranicznych, prowadzony jest przez konsula generalnego, konsula lub wicekonsula. Urząd konsularny, który nie stanowi jednostki strukturalnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, prowadzony jest przez honorowego konsula generalnego, konsula honorowego lub wicekonsula honorowego.

(2) Minister właściwy dla danej dziedziny wyznacza konsula generalnego, konsula oraz wicekonsula jako szefa urzędu konsularnego, a także odwołuje ich zgodnie z Ustawą o służbie zagranicznej oraz Konwencją Wiedeńską o stosunkach konsularnych.

(3) Minister właściwy dla danej dziedziny wyznacza honorowego konsula generalnego, konsula honorowego, a także wicekonsula honorowego jako szefa urzędu konsularnego oraz wypowiada przyznane im obowiązki i uprawnienia zgodnie z niniejszą Ustawą.

§ 7. Listy komisyjne konsula

(1) Listy komisyjne konsula są konsularnym poruczeniem wydanym przez ministra właściwego dla danej dziedziny, poświadczającym mianowanie kierownika urzędu konsularnego, na jego urząd będący jednostką strukturalną Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub na stanowisko konsula honorowego.

(2) Listy komisyjne konsula mogą być wydane dla kierownika urzędu konsularnego po jego nominacji na urząd lub dla konsula honorowego po jego nominacji na stanowisko.

(3) Listy komisyjne konsula określają nazwisko osoby, kategorię oraz klasę, okręg konsularny,

---

ministrów – w takich przypadkach w tłumaczeniu, na podstawie wersji ustawy sprzed 2014 r. w nawiasie po stosowanym obecnie określeniu zaznaczono o jakich ministrów chodzi.

a także siedzibę urzędu konsularnego lub konsula honorowego podwładnego danemu konsulowi.
(4) Minister właściwy dla danej dziedziny wyda rozporządzenie dotyczące formy listów komisyjnych oraz procedury ich wydania.

§ 8. Pozwolenie

Ministerstwo Spraw Zagranicznych występuje o pozwolenie (*exequatur*), wskazane w art. 12 Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych, które powinno być wydane kierownikowi urzędu konsularnego przez państwo przyjmujące.

§ 8¹. Odpowiedzialność

Ustawa o odpowiedzialności państwowej będzie stosowana w odniesieniu do szkód powstałych podczas wykonywania funkcji konsularnych przez urzędników konsularnych oraz konsulów honorowych. Wniosek o odszkodowanie za szkody spowodowane przez urzędnika konsularnego lub konsula honorowego należy złożyć do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Rozdział 2 **Urzędnik konsularny**

§ 9. Urzędnik konsularny

(1) Urzędnik konsularny jest funkcjonariuszem państwowym zatrudnionym przez placówkę dyplomatyczną, który uzyskał kwalifikacje lub kwalifikacje specjalne urzędnika konsularnego i którego dyrektor generalny służby dyplomatycznej upoważnił do wykonywania funkcji konsularnych.

(2) Funkcjonariusz państwowy zatrudniony w placówce dyplomatycznej, który przeszedł teoretyczną część szkolenia dla urzędników konsularnych, ale który nie otrzymał kwalifikacji lub kwalifikacji specjalnej urzędnika konsularnego może w praktyce wykonywać funkcje konsularne wskazane w niniejszej Ustawie w toku pracy pod nadzorem urzędnika konsularnego. Wskazany funkcjonariusz państwowy ma przyznane prawa i obowiązki urzędnika konsularnego, które wskazane zostały w rozdziałach 2, 4 oraz 5 niniejszej Ustawy.

(3) Funkcjonariusz państwowy zatrudniony w przedstawicielstwie dyplomatycznym, który nie otrzymał kwalifikacji lub kwalifikacji spe-

cialnych urzędnika konsularnego, w szczególnych przypadkach, zapewnia pomoc konsularną zgodnie z Rozdziałem 5 niniejszej Ustawy, jeśli w przedstawicielstwie dyplomatycznym nie ma urzędnika konsularnego i dyrektor generalny służby dyplomatycznej upoważnił tę osobę do udzielania pomocy. Wskazany funkcjonariusz publiczny powinien otrzymać zgodę na świadczenie usług konsularnych od departamentu konsularnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

§ 9¹. Sekretarz konsularny

(1) Sekretarz konsularny to osoba zatrudniona w urzędzie o charakterze niedyplomatycznym, która może świadczyć pod kierownictwem urzędnika konsularnego funkcje konsularne wskazane w tej Ustawie.

(2) Artykuły 8¹, 12, 13 oraz 14 tej Ustawy stosuje się do sekretarza konsularnego.

§ 10. Kwalifikacje oraz kwalifikacje specjalne urzędnika konsularnego

(1) Kwalifikacje oraz kwalifikacje specjalne urzędnika konsularnego są zbiorem wiedzy, umiejętności, doświadczenia, wartości oraz postaw niezbędnych do świadczenia usług konsularnych oraz pomocy konsularnej.

(2) Warunkiem nabycia kwalifikacji urzędnika konsularnego jest posiadanie wiedzy na temat umów międzynarodowych regulujących stosunki konsularne oraz ustawodawstwa w dziedzinie prawa konsularnego. Urzędnik konsularny musi również posiadać umiejętności oraz wiedzę dotyczące świadczenia pomocy konsularnej oraz usług konsularnych zgodnie z niniejszą Ustawą.

(3) Ponadto, oprócz tego co zostało wymienione w poprzednim punkcie, wyższe wykształcenie prawnicze, również stanowi warunek nabycia kwalifikacji specjalnych urzędnika państwowego.

(4) Kwalifikacje oraz kwalifikacje specjalne urzędnika konsularnego nabywa się w drodze właściwego przeszkolenia oraz po zdaniu egzaminów.

§ 11. Szkolenie urzędnika konsularnego oraz sekretarza konsularnego

(1) Szkolenie urzędnika konsularnego obejmuje część teoretyczną oraz praktyczną na misji zagranicznej. Celem szkolenia urzędnika konsu-

larnego jest zdobycie wiedzy oraz umiejętności, które są niezbędne do zdobycia kwalifikacji na urzędnika konsularnego. Szkolenie sekretarza konsularnego obejmuje część teoretyczną oraz dalsze szkolenie w sytuacji, w której okazałoby się to niezbędne.

(2) Procedura organizacji szkoleń oraz egzaminów na urzędnika konsularnego oraz sekretarza konsularnego oraz przyznanie kwalifikacji urzędnika konsularnego określone zostanie w przepisach wydanych przez ministra właściwego dla danej dziedziny.

§ 12. Rejestracja funkcji konsularnych oraz pomocy konsularnej

(1) Baza danych czynności zawodowych urzędnika konsularnego zostanie utworzona, a jej status zostanie ustanowiony w oparciu o regulację wydaną przez ministra właściwego dla danej dziedziny.

(2) Czynności wykonywane przez urzędnika konsularnego przy świadczeniu funkcji konsularnych oraz ochrony konsularnej rejestrowane będą w księdze obejmującej czynności zawodowe. Księga obejmująca czynności zawodowe urzędnika konsularnego może być prowadzona w formie cyfrowej bazy danych.

(3) Celem utworzonej na podstawie punktu pierwszego tego paragrafu bazy danych jest umożliwienie urzędnikom konsularnym świadczenia funkcji konsularnych (zwanym dalej usługami), ochrony konsularnej (zwanej dalej czynnościami) oraz rejestrowania usług oraz czynności. Pobrane dane osobowe mogą być przetwarzane na następujące cele:

1) Dane osobowe aplikującego o usługę lub czynność, włącznie z danymi medycznymi oraz danymi biometrycznymi;

2) Dane osobowe osoby bliskiej aplikującego o usługę lub czynność lub osoby do kontaktu lub członka rodziny zamieszkującego wraz z aplikującym;

3) Dane osobowe osoby usługodawcy;

4) Ministerstwo Spraw Zagranicznych kontroluje bazę danych obejmującą czynności zawodowe urzędnika konsularnego;

5) Czas przechowywania danych w bazie danych obejmującej czynności zawodowe urzędnika konsularnego określony zostanie w statucie bazy danych.

§ 13. Kontrola nadzorcza

Minister właściwy dla danej dziedziny sprawuje kontrolę nadzorczą nad aktami administracyjnymi wydanymi w drodze świadczenia usług konsularnych oraz ochrony konsularnej, a także ich zgodności z prawem lub sędziuje ten obowiązek na dyrektora generalnego służby zagranicznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

§ 14. Procedura archiwizacji

Dokumenty utworzone lub otrzymane przez urzędników konsularnych, w trakcie realizacji funkcji konsularnych, przechowuje się zgodnie z Ustawą o archiwizacji.

Rozdział 3 Konsul honorowy

§ 15. Konsul honorowy oraz jego kompetencje

(1) Konsul honorowy jest urzędnikiem pełniącym funkcje konsularne w granicach przyznanym mu kompetencji, który jest powołany jest przez ministra właściwego dla danej dziedziny na czas określony lub nieokreślony. Minister właściwy dla danej dziedziny określa kompetencje każdego konsula honorowego w drodze wydanych regulacji.

(2) W rozumieniu niniejszej Ustawy, honorowy konsul generalny oraz wicekonsul honorowy również uważani są za konsula honorowego.

(3) Konsul honorowy może być obywatelem innego państwa.

(4) Konsul honorowy nie jest członkiem służby zagranicznej.

(5) Bez pozwolenia ministra właściwego dla danej dziedziny, konsul honorowy nie może wykonywać obowiązków konsula honorowego innego państwa.

(6) Konsul honorowy składa następującą pisemną przysięgę:

„Tõotan kohusetundlikult ja Eesti seadusi järgides täpselt täita ülesandeid, milleks mulle usaldatud amet mind kohustab.”

[Przysięgam wykonywać funkcje powierzone mi przez urząd w sposób sumienny i rzetelny, w zgodzie z estońskim ustawodawstwem.]

(7) Konsul honorowy nie otrzymuje od państwa estońskiego wynagrodzenia za wykonywanie przez niego obowiązków.

§ 16. Organizacja działań konsula honorowego

Wykaz dokumentów wymaganych przy składaniu wniosku o stanowisko konsula honorowego oraz procedura nominacji na stanowisko konsula honorowego, mianowania konsula honorowego, mianowania konsula honorowego jako kierownika urzędu konsularnego oraz zakończenia jego funkcji zostaną ustanowione w przepisach wydanych przez ministra właściwego dla danej dziedziny.

§ 17. Wymagania dla kandydatów na konsulów honorowych

(1) Kandydat na konsula honorowego (dalej kandydat) powinien być osobą o dobrej reputacji, powszechnie znaną w społeczeństwie, kręgach kulturalnych lub biznesowych lub osobą powszechnie znaną w innym obszarze działalności w państwie przyjmującym, która jest w stanie wykonywać funkcje konsularne i jeśli, zajdzie taka potrzeba, kierować urzędem konsularnym.

(2) Kandydat nie powinien być członkiem publicznej służby państwowej, z wyłączeniem pracy naukowej w placówce edukacyjnej lub badawczej.

§ 18. Funkcje konsularne konsula honorowego oraz wykonywanie tych funkcji

(1) Konsul honorowy wykonuje funkcje konsularne zgodnie z niniejszą Ustawą oraz Konwencją Wiedeńską o stosunkach konsularnych w zakresie ustalonym przez ministra właściwego dla danej dziedziny, zgodnie z instrukcjami jednostek strukturalnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych położonych w Estonii oraz przedstawicielstwa znajdującego się w państwie przyjmującym.

(2) Osoba wyznaczona przez ministra właściwego dla danej dziedziny wykonuje nadzór nad instrumentami prawnymi wydanymi przez konsula honorowego przy świadczeniu usług konsularnych oraz wykonuje nadzór nad zgodnością z prawem tych czynności konsularnych.

(3) Konsul honorowy przedkłada do Ministerstwa Spraw Zagranicznych raport o czynnościach wykonywanych w ramach świadczenia usług konsularnych oraz ochrony konsularnej oraz wykonywania pozostałych funkcji konsularnych, zgodnie z instrukcjami Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

(4) Dokumenty utworzone lub otrzymane przez konsula honorowego w trakcie realizacji funkcji konsularnych przechowuje się zgodnie z Ustawą o archiwizacji.

§ 19. Obowiązki administracyjne konsula honorowego

(1) Urząd konsularny kierowany przez konsula honorowego posiada niezależną administrację oraz oddzielną kalkulację opłat za usługi.

(2) Konsul honorowy pokrywa koszty związane z funkcjonowaniem urzędu konsularnego.

(3) Konsul honorowy ustala organizację pracy kierowanego przez niego urzędu konsularnego oraz zapewnia godne warunki świadczenia usług. Jeśli minister właściwy dla danej dziedziny zażąda, to od konsula honorowego wymagane jest, aby na własny koszt umożliwił zarządzanie sprawami w języku estońskim.

(4) Konsul honorowy zapewnia, aby Ministerstwo Spraw Zagranicznych otrzymało poprawne dane oraz godziny otwarcia urzędu konsularnego oraz koordynuje zmiany w siedzibie urzędu konsularnego, w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych.

§ 20. Obowiązki Ministerstwa Spraw Zagranicznych

(1) Ministerstwo Spraw Zagranicznych organizuje zamawianie oraz wysyłanie insygniów do konsulów honorowych oraz zapewnia przeniesienie archiwów konsularnych do osoby wyznaczonej przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz, jeśli to niezbędne, pokrywa koszty korespondencji dyplomatycznej.

(2) Ministerstwo Spraw Zagranicznych może dostarczyć konsulowi honorowemu niezbędne środki przeznaczone do prowadzenia działalności kierowanego przez niego urzędu konsularnego.

(3) Ministerstwo Spraw Zagranicznych dostarcza konsulowi honorowemu niezbędne informacje oraz niezbędne instrukcje w celu wykonywania przez niego funkcji konsularnych, zgodnie z prawem.

§ 21. Nieobecność konsula honorowego

(1) Jeśli konsul honorowy opuści okręg konsularny lub z jakiegokolwiek powodu jest tymczasowo niezdolny do wykonywania funkcji mu

przypisanych, powinien niezwłocznie powiadomić kompetentnego urzędnika Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

(2) W trakcie nieobecności konsula honorowego usługi konsularne lub ochrona konsularna nie mogą być świadczone.

§ 22. Zawieszenie oraz przywrócenie konsula honorowego

Minister właściwy dla danej dziedziny zawiesza i przywraca konsula honorowego na podstawie złożonego przez niego wniosku. Uprawnienia zawiesza się na okres do pięciu lat.

§ 23. Przedłużenie uprawnień konsula honorowego otrzymanych na czas określony

Uprawnienia konsula honorowego przyznane na czas określony przedłuża się na podstawie przepisów wydanych przez ministra właściwego dla danej dziedziny.

§ 24. Zakończenie funkcji konsula honorowego

(1) Zakończenie funkcji konsula honorowego nastąpi w przypadku:

- 1) wycofania listów komisyjnych,
  - 2) upływu terminu, na który został powołany lub
  - 3) śmierci konsula honorowego.
- (2) Minister właściwy dla danej dziedziny wycofuje listy komisyjne w drodze wydanych przepisów, gdy:
- 1) konsul honorowy złoży odpowiedni wniosek;
  - 2) państwo przyjmujące, w którym położony jest urząd konsularny, wystosuje odpowiednie żądanie;
  - 3) konsul honorowy nie jest już dłużej godzien zaufania;
  - 4) w opinii ministra właściwego dla danej dziedziny, konsul jest niezdolny do wykonywania funkcji mu przypisanych;
  - 5) uprawomocnił się wyrok skazujący w sprawie karnej dotyczącej konsula honorowego;
  - 6) nazwisko konsula honorowego, jego klasa konsularna, obszar lub siedziba urzędu konsularnego zmieniły się;
  - 7) minęło pięć lat od momentu zawieszenia i nie zostały przywrócone jego uprawnienia
  - 8) potrzeba funkcjonowania konsula honorowego przestała istnieć.

(3) Ministerstwo Spraw Zagranicznych poinformuje konsula honorowego oraz państwo przyjmujące, w którym położony jest urząd konsularny, o zakończeniu wykonywania czynności konsula honorowego.

§ 25. Obowiązki konsula honorowego po zawieszeniu lub zakończeniu czynności

Po zawieszeniu lub zakończeniu wykonywania czynności konsul honorowy przekazuje administrację urzędu konsularnego, włączając w to archiwa konsularne, insygnia oraz otrzymane przedmioty używane w urzędzie konsularnym, osobie wyznaczonej przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Rozdział 4

Świadczenie usług konsularnych

§ 26. Usługi konsularne

(1) Usługi konsularne są usługami publicznymi świadczonymi przez urzędników konsularnych, sekretarzy konsularnych oraz konsuli honorowych, zgodnie z obowiązującym prawem.

(2) Sekretarz konsularny świadczy usługi wskazane w paragrafie 27 punkcie (2) oraz (3), paragrafie 33 podpunkcie (1), (3) oraz 4) paragrafie 34 punkcie (1), paragrafie 35 punkcie (2), paragrafie 37 punkcie (1), paragrafie 38 punkcie (1) oraz (2), paragrafie 47 punkcie (2), paragrafie 47¹ punkcie (3) oraz paragrafie 48 punkcie (2) tej Ustawy. Kompetencje sekretarza konsularnego wymagane do świadczenia funkcji konsularnych określone zostaną w jego opisie stanowiska pracy lub w umowie o pracę.

§ 27. Przekazywanie wniosków o wydanie estońskiego paszportu, dowodu osobistego oraz elektronicznego dowodu osobistego oraz wydawanie paszportów, dowodów osobistych oraz elektronicznych dowodów osobistych

(1) Urzędnik konsularny przekazuje wniosek o wydanie estońskiego paszportu, dowodu tożsamości oraz elektronicznego dowodu tożsamości do sprawdzenia Policji oraz Straży Granicznej, zgodnie z Ustawą o dokumentach tożsamości.

(2) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy wydaje estoński paszport obywatelowi Estonii

pozostającemu w obcym państwie, zgodnie z Ustawą o dokumentach tożsamości.

(3) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy wydaje dowód tożsamości oraz elektroniczny dowód tożsamości obywatelowi Estonii, pozostającemu w obcym państwie, zgodnie z Ustawą o dokumentach tożsamości. Lista konsulów honorowych uprawnionych do wydania dowodu tożsamości oraz elektronicznego dowodu tożsamości jest ustalana w porozumieniu z ministrem odpowiedzialnym za daną dziedzinę (spraw wewnętrznych) w oparciu o regulację wydaną przez ministra właściwego dla danej dziedziny (spraw zagranicznych).

§ 27¹. Procedury związane z certyfikatami umożliwiającymi cyfrową identyfikację oraz podpis elektroniczny

(1) Urzędnik konsularny odnawia ważność zawieszonego certyfikatu wprowadzonego do dowodu osobistego, tymczasowego pozwolenia na pobyt, elektronicznego dowodu osobistego oraz karty dyplomatycznej osoby pozostającej w obcym państwie.

2) Urzędnik konsularny wydaje nowe kody bezpieczeństwa dla certyfikatu wprowadzonego do dokumentu posiadaczowi dokumentu osobistego, tymczasowej karty pobytu, elektronicznego dowodu osobistego oraz karty dyplomatycznej osobie pozostającej w obcym państwie.

§ 28. Organizacja wykonywania prawa do głosowania

Urzędnik konsularny lub konsul honorowy organizują wybory w obwodzie konsularnym zgodnie z Ustawą o wyborach do Riigikogu²⁷ oraz z Ustawą o wyborach do Parlamentu Europejskiego.

§ 29. Przeprowadzanie referendum

Urzędnik konsularny lub konsul honorowy organizuje referenda w obwodzie konsularnym, zgodnie z Ustawą o referendum.

§ 30. Akt poświadczenia notarialnego

(1) Urzędnik konsularny sporządza akt poświadczenia notarialnego, o którym mowa

w dziale 2 rozdziału 3 Ustawy o notariacie, w formie uwierzytelnienia, jeśli istnieje uzasadniona przyczyna sporządzenia tego aktu dla reprezentowania Republiki Estonii oraz jeśli akt jest bezpośrednio związany z obywatelem Estonii lub estońską osobą prawną lub nieruchomością położoną na terytorium Estonii.

(2) Urzędnik konsularny z kwalifikacjami specjalnymi może, poza czynnościami wskazanymi w punkcie (1) tegoż paragrafu, sporządzać akty poświadczenia notarialnego w formie certyfikatów na wnioski osoby, gdy istnieje uzasadniona przyczyna dla sporządzenia takiego aktu w przedstawicielstwie Republiki Estonii i jeśli akt bezpośrednio dotyczy obywatela estońskiego, estońskiej osoby prawnej lub nieruchomości położonej na terytorium Estonii. Urzędnik konsularny ze specjalnymi kwalifikacjami sporządza akty wskazane w paragrafie 29 (3) 1) oraz 3) oraz paragrafie 32 (3)(6) Ustawy o notariacie, a także zatwierdza wnioski o wszczęcie postępowania spadkowego, o przyjęciu spadku oraz o odrzuceniu spadku.

(3) Akty wskazane w punkcie (1) oraz (2) tego paragrafu sporządzane są zgodnie z Ustawą o notariacie, biorąc pod uwagę następujące wskazania:

1) podrozdział 2(2) Ustawy o notariacie nie stosuje się;

2) paragraf 3 (1) 4) Ustawy o notariacie nie stosuje się;

3) certyfikaty, zawierające dane wprowadzone do rejestrów, będą wydawane oraz wydruki z rejestrów będą uwierzytelniane tylko wtedy, gdy urzędnik konsularny będzie miał dostęp do odpowiednich rejestrów przy użyciu sieci komputerowej;

4) akt wskazany w paragrafie 32(3) (6) Ustawy o notariacie sporządzany jest, jeśli osoba, która ma złożyć przysięgę, jest obywatelem estońskim;

(3)¹ Przed zatwierdzeniem wniosku o wszczęcie postępowania spadkowego, urzędnik konsularny sprawdza w rejestrze dziedziczenia, czy postępowanie spadkowe w niniejszej sprawie nie zostało już wszczęte. Jeśli na podstawie infor-

²⁷ Estoński Parlament (dosłowne tłumaczenie: Zgromadzenie Państwowe) – organ jednoizbowy składający się ze 101 posłów wybieranych na 4-letnią kadencję.

macji uzyskanych z rejestru dziedziczenia okaże się, że w tej samej sprawie o dziedziczenie zostało już wszczęte postępowanie spadkowe, urzędnik konsularny odmówi zatwierdzenia wniosku o wszczęcie postępowania spadkowego.

(3)² Wniosek o przyjęciu lub odrzuceniu spadku przekazuje się notariuszowi prowadzącemu postępowanie spadkowe niezwłocznie po jego zatwierdzeniu. Wniosek o wszczęcie postępowania spadkowego jest niezwłocznie przekazywany przez urzędnika konsularnego do estońskiego notariusza wskazanego przez wnioskodawcę.

4) Obowiązek utrzymania tajemnicy zawodowej stosuje się do urzędników konsularnych, zgodnie z § 3 Ustawy o notariacie.

5) Akty wskazane w punkcie (1)-(2) niniejszego paragrafu mają takie samo znaczenie, jak notarialne akty poświadczenia notarialnego.

6) Za wykonanie aktu poświadczenia notarialnego pobierana jest opłata państwowa

§ 31. Akt poświadczenia notarialnego sporządzony za zgodą Ministerstwa Spraw Zagranicznych

(1) Urzędnicy konsularni nieposiadający specjalnych kwalifikacji sporządzają akty poświadczenia notarialnego, wskazane w § 30 (2) niniejszej Ustawy, w wyjątkowych przypadkach, na pisemną prośbę obywatela Estonii, który to pozostaje w zakładzie karnym obcego państwa lub którego stan zdrowia nie pozwala mu na wyjazd z obcego państwa lub na zwrócenie się do notariusza państwa przyjmującego w celu sporządzenia takiego aktu. Departament konsularny Ministerstwa Spraw Zagranicznych wyraża zgodę na sporządzenie takiego aktu.

(2) Procedurę sporządzania aktów poświadczenia notarialnego oraz występowania o zgodę departamentu konsularnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych przewidziano w przepisach wydanych przez ministra właściwego dla danej dziedziny.

(3) Od aktu poświadczenia notarialnego sporządzonego za zgodą Ministerstwa Spraw Zagranicznych pobierana jest opłata państwowa.

§ 32. Świadczenie usług tłumaczeniowych

(1) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy tłumaczy dokumenty urzędowe wydane w obcym państwie lub w Estonii pod warunkiem,

że jest wystarczająco biegły w obu wymaganych językach, istnieje uzasadniona przyczyna dla tłumaczenia a dokument ten jest bezpośrednio związany z obywatelem Estonii, estońską osobą prawną lub nieruchomością położoną na terytorium Estonii.

(2) Za świadczenie usług tłumaczeniowych pobiera się opłatę państwową. Konsul honorowy pobiera opłatę za usługę tłumaczeniową w granicach wskazanych w opłatach krajowych ustanowionych na podstawie Ustawy o opłatach państwowych.

§ 33. Rejestr stanu cywilnego

(1) Urzędnik konsularny prowadzi rejestrację stanu cywilnego zgodnie z warunkami oraz procedurą wskazaną przez Ustawę o rejestrze stanu cywilnego ludności następująco:

1) wydaje świadectwa zdolności do zawarcia związku małżeńskiego,

2) wydaje wyciągi z aktów stanu cywilnego;

3) nowelizuje niezbędne informacje stanu cywilnego wprowadzone do rejestru stanu cywilnego przez ten sam urząd;

4) dokonuje wpisów uzyskanych danych na podstawie dokumentów stanu cywilnego przygotowanych w obcym państwie.

(2) Za wydanie świadectwa zdolności do zawarcia związku małżeńskiego oraz za wydanie uwierzytelnionego wyciągu z informacji dotyczących stanu cywilnego pobiera się opłatę państwową.

§ 34. Wydanie prawa jazdy, międzynarodowego prawa jazdy, tymczasowego prawa jazdy oraz duplikatów

(1) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy wydaje estońskie prawo jazdy, międzynarodowe prawo jazdy, tymczasowe prawo jazdy lub duplikat obywatelowi Estonii pozostającemu w obcym państwie, zgodnie z Ustawą o ruchu drogowym.

(2) Opłatę krajową za wydanie prawa jazdy, międzynarodowego prawa jazdy oraz tymczasowego prawa jazdy uiszcza się w chwili składania wniosku.

§ 35. Zwolnienie z obywatelstwa

(1) Urzędnik konsularny przesyła wniosek oraz pozostałe wymagane dokumenty od obywatela estońskiego, zamieszkującego w obcym pań-

stwie, w celu zwolnienia go z obywatelstwa estońskiego do sprawdzenia Policji oraz Straży Granicznej, zgodnie z Ustawą o obywatelstwie.

(2) Urzędnik konsularny wydaje dokumenty przewidziane przez prawo dla osoby wnioskującej o zwolnienie z obywatelstwa oraz dla osoby chcącej odzyskać dokumenty potwierdzające jej estońskie obywatelstwo, a także przekazuje je Policji oraz Straży Granicznej, zgodnie z Ustawą o obywatelstwie.

§ 36. Czynności związane z estońskimi statkami

- (1) Urzędnik konsularny rejestruje wiadomości przekazywane przez kapitana statku pływającego pod banderą narodową Republiki Estonii, dotyczące statku oraz załogi, podczas jego pobytu w porcie w danym okręgu konsularnym.
- (2) Urzędnik konsularny wydaje tymczasowe świadectwo przynależności statkowi estońskiemu oraz przedłuża okres ważności dokumentów okrętowych na podstawie Ustawy o statkach morskich oraz rejestrach statków.
- (3) Za tymczasowe świadectwo przynależności oraz przedłużenie okresu ważności dokumentów okrętowych uiszcza się opłatę państwową.

§ 37. Rejestracja tymczasowego pobytu oraz stałego miejsca zamieszkania w obcym państwie

- (1) Urzędnik konsularny oraz konsul honorowy rejestrują informacje dotyczące obywatela estońskiego lub cudzoziemca pozostającego tymczasowo lub zamieszkującego stale w obcym państwie, na prośbę danej osoby.
- (2) Procedura rejestracji informacji dotyczących obywateli estońskich lub cudzoziemców pozostających tymczasowo lub zamieszkujących stale w obcym państwie oraz formularze wniosków o rejestrację zostaną wydane w porozumieniu z ministrem właściwym dla danej dziedziny (spraw regionalnych) w oparciu o regulacje wydane przez ministra właściwego dla danej dziedziny (spraw zagranicznych).

§ 38. Czynności w rejestrze ludności

- (1) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy wprowadzają lub przekazują informacje dotyczące obywateli estońskich lub cudzoziemców

pozostających tymczasowo lub zamieszkujących stale w obcym państwie do estońskiego rejestru ludności, zgodnie z Ustawą o rejestrze ludności.

(2) Urzędnik konsularny po wykonaniu usług konsularnych dla obywateli Estonii oraz cudzoziemców, sprawdza informacje dotyczące osoby w estońskim rejestrze ludności oraz poprawia, a także modyfikuje informacje na podstawie przesłanych dokumentów źródłowych lub przesyła dokumenty źródłowe lub ich uwierzytelnione kopie w celu poprawy oraz modyfikacji wpisów zawartych w estońskim rejestrze ludności, zgodnie z Ustawą o rejestrze ludności.

§ 39. Wydanie zaświadczeń

- (1) Na pisemną prośbę, urzędnik konsularny wydaje zaświadczenie osobie w odniesieniu do znanych mu okoliczności.
- (2) Na pisemną prośbę, konsul honorowy wydaje zaświadczenie w odniesieniu do okoliczności mu znanych, jeśli istnieje uzasadniona przyczyna dla wydania tego zaświadczenia oraz koordynuje wydanie zaświadczenia z przedstawicielstwem Republiki Estonii lub departamentem konsularnym Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Konsul honorowy jest osobiście odpowiedzialny za prawidłowość takiego zaświadczenia.
- (3) Za wydanie zaświadczenia uiszcza się opłatę państwową. Konsul honorowy może pobierać opłatę za usługę, jaką jest wydanie zaświadczenia, w granicach stawek opłat wynikających z Ustawy o opłatach państwowych.

§ 40. Oficjalne poświadczenie autentyczności

Urzędnik konsularny oficjalnie poświadcza autentyczność podpisu, kopii, wydruku lub wyciągu zgodnie z Ustawą o postępowaniu administracyjnym.

§ 41. Zamawianie dokumentów urzędowych

- (1) Na pisemną prośbę, urzędnik konsularny lub konsul honorowy zamawiają dokumenty urzędowe z organu estońskiego.
- (2) Lista informacji wskazanych we wniosku o zamówienie dokumentów urzędowych jest wydawana w oparciu o regulację ministra właściwego dla danej dziedziny, chyba że inna procedura lub formularz zostały przewidziane w umowie międzynarodowej lub wynikają z obowiązującego prawa.

(3) Za zamówienie dokumentów urzędowych wydanych przez przedstawicielstwo uiszcza się opłatę państwową. Konsul honorowy może pobierać opłatę za usługę, jaką jest zamawianie dokumentów urzędowych, w granicach stawek przewidzianych w Ustawie o opłatach państwowych.

§ 42. Zamawianie certyfikacji dokumentów urzędowych (klauzulą apostille)

(1) Na pisemną prośbę, urzędnik konsularny lub konsul honorowy zamawia certyfikację dokumentów urzędowych (klauzulą *apostille*) zgodnie z Ustawą o przystąpieniu do konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych.

(2) Za zamówienie certyfikacji dokumentów urzędowych (klauzulą *apostille*) uiszcza się opłatę państwową. Konsul honorowy może pobierać opłatę za usługę, jaką jest zamawianie certyfikacji dokumentów urzędowych (klauzulą *apostille*), w granicach stawek przewidzianych w ustawie o opłatach państwowych.

§ 43. Legalizacja dokumentów urzędowych

(1) Przy legalizacji dokumentów urzędowych urzędnik konsularny uwierzytelnia podpis i, jeśli to konieczne, pieczęć lub stempel znajdujące się na dokumencie urzędowym.

(2) Urzędnik konsularny legalizuje dokumenty urzędowe wydane przez obce państwo, które mają być użyte w Estonii oraz dokumenty urzędowe wydane w Estonii, które mają być użyte w państwie obcym.

(3) Urzędnik konsularny legalizuje dokument urzędowy, jeśli posiada wzór podpisu sygnatariusza i, jeśli jest to niezbędne, wzór odcisku pieczęci lub stempla lub potwierdzenie właściwego organu, na podstawie której urzędnik konsularny jest przekonany, że osoba, która wydała dokument, działała w granicach swoich uprawnień.

(4) Urzędnik konsularny odmawia legalizacji dokumentu urzędowego, jeśli:

1) dokument urzędowy jest sfałszowany,

2) oryginalny dokument wydany w obcym państwie nie został uwierzytelniony zgodnie ze zwyczajowym prawem międzynarodowym;

3) treść dokumentu urzędowego jest nieprawdziwa;

4) zgodnie z umową międzynarodową, dokument urzędowy jest ważny bez legalizacji;

5) istnieją okoliczności, które wskazują, iż wprowadzone zostały niewierzytelne zmiany do oryginalnej treści dokumentu urzędowego,

6) dokument urzędowy jest w stanie nienadającym się do użycia,

7) dokument urzędowy wydany został na wskazany okres i utracił ważność;

8) istnieje powód, aby założyć, iż osoba, która poświadczala dokument urzędowy, nie miała do tego kompetencji;

9) dokument urzędowy został zalegalizowany na potrzeby użycia w innym państwie;

10) dokument urzędowy został zalegalizowany przez innego estońskiego urzędnika konsularnego.

(5) Minister właściwy dla danej dziedziny ustawni w drodze wydanych przez siebie przepisów procedurę legalizacji dokumentów urzędowych oraz formularze właściwych wniosków.

(6) Za skontrolowanie (przejrzenie) wniosku o legalizację dokumentu urzędowego uiszcza się opłatę państwową.

§ 44. Przekazywanie dokumentów

(1) Na pisemną prośbę, urzędnik konsularny lub konsul honorowy przekazuje dokumenty do organu estońskiego lub do danej osoby, chyba że inna procedura została wskazana w umowie międzynarodowej lub w niniejszej Ustawie.

(2) Lista informacji wskazanych we wniosku o przekazanie dokumentu zostanie ustanowiona w przepisach wydanych przez ministra właściwego dla danej dziedziny.

(3) Za przekazanie dokumentu uiszcza się opłatę państwową. Konsul honorowy może pobierać opłatę za usługę, jaką jest przekazanie dokumentu, w granicach stawek przewidzianych w ustawie o opłatach państwowych.

§ 45. Wydawanie wiz

Urzędnik konsularny przetwarza wnioski o wizę oraz wydaje wizy zgodnie z Ustawą o cudzoziemcach oraz innymi przepisami prawa.

§ 46. Wydanie wizy zgodnie z umową międzynarodową oraz ustawodawstwem Unii Europejskiej

Przedstawicielstwo Republiki Estonii przetwarza oraz wydaje wizę podróżną do innego kraju, będącego członkiem strefy Schengen, zgodnie

z umową międzynarodową oraz ustawodawstwem UE, za wiedzą państwa przyjmującego oraz pod warunkiem, że państwo przyjmujące nie sprzeciwia się temu. Przedstawicielstwo kraju będącego członkiem Schengen przetwarza wnioski o wizę oraz wydaje wizę podróżną do Estonii zgodnie z umową międzynarodową lub ustawodawstwem UE za wiedzą państwa przyjmującego i pod warunkiem, że państwo przyjmujące nie sprzeciwia się temu.

§ 47. Przekazywanie wniosku o zezwolenie na pobyt, prawo pobytu oraz pozwolenie na pracę, a także wydanie zezwolenia na pobyt oraz dokumentu potwierdzającego prawo pobytu

(1) Urzędnik konsularny przekazuje wniosek o zezwolenie na pobyt oraz pozwolenie na pracę lub prawo pobytu obywatela obcego państwa w celu sprawdzenia go przez Policję oraz Straż Graniczną, zgodnie z Ustawą o cudzoziemcach oraz Ustawą o obywatelach Unii Europejskiej.

(2) Urzędnik konsularny wydaje kartę pobytu zgodnie z ustawą o cudzoziemcach oraz Ustawą o obywatelach Unii Europejskiej, a także Ustawą o dokumentach tożsamości.

§ 47¹. Przekazywanie wniosku o wydanie karty pobytu oraz wydanie karty pobytu

(1) Urzędnik konsularny przekazuje wniosek o wydanie karty pobytu obywatela obcego państwa, który posiada zgodę na pobyt tymczasowy lub pobyt stały, którego miejsce pobytu zarejestrowane jest w obcym państwie na podstawie Rejestru Ludności w celu sprawdzenia go przez Policję oraz Służbę Graniczną, zgodnie z Ustawą o cudzoziemcach oraz Ustawą o obywatelach Unii Europejskiej, a także Ustawą o dokumentach tożsamości.

(2) Urzędnik konsularny przekazuje wniosek o wydanie karty pobytu obywatelowi obcego państwa, który posiada zgodę na pobyt tymczasowy lub pobyt stały oraz który zarejestrował swój pobyt w państwie obcym w celu rozpoczęcia procedury wydawania karty pobytu Policji oraz Straży Granicznej, zgodnie z Ustawą o cudzoziemcach lub Ustawą o obywatelstwie Unii Europejskiej oraz Ustawą o dokumentach tożsamości.

(3) Urzędnik konsularny wydaje kartę pobytu obywatelowi obcego państwa, który pozostaje w obcym państwie, zgodnie z Ustawą o dokumentach tożsamości.

§ 48. Przekazywanie wniosku o wydanie elektronicznego dowodu osobistego oraz wydanie elektronicznego dowodu osobistego

(1) Urzędnik konsularny przekazuje wniosek o wydanie elektronicznego dowodu osobistego dla obywatela obcego państwa lub cudzoziemca Policji oraz Straży Granicznej, zgodnie z Ustawą o dokumentach tożsamości.

(2) Urzędnik konsularny wydaje elektroniczny dowód osobisty obywatelowi obcego państwa, pozostającemu w obcym państwie oraz cudzoziemcowi, zgodnie z Ustawą o dokumentach tożsamości.

§ 49. Wydawanie dokumentu jako udzielenie profesjonalnej pomocy

(1) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy ma prawo do wydania pozostałych dokumentów wydanych na podstawie prawa oraz ma prawo do wykonania niezbędnych czynności w drodze udzielenia profesjonalnej pomocy, zgodnie z Ustawą o współpracy administracyjnej.

§ 50. Gromadzenie dowodów oraz dostarczenie dokumentów procesowych

(1) Urzędnik konsularny może gromadzić dowody w obcym państwie na podstawie zarządzenia sądu estońskiego, zgodnie z procedurą opisaną w prawie procesowym oraz między innymi przesłuchiwać świadków, chyba że jest to zabronione przez ustawodawstwo państwa obcego. Na podstawie zarządzenia sądu estońskiego, urzędnik konsularny może dostarczać pisma procesowe w obcym państwie, chyba że jest to zabronione przez ustawodawstwo obcego państwa.

(2) Urzędnik konsularny przygotowuje dokumenty dotyczące gromadzenia lub dostarczania dowodów oraz przekazuje te dokumenty do sądu.

§ 51. Wniosek o odprawę dyplomatyczną oraz zezwolenie na przelot

(1) Urzędnik konsularny przyjmuje wnioski na zezwolenie na przelot dla samolotu obcego państwa oraz przekazuje je do właściwych władz

w Estonii, zgodnie z Ustawą o lotnictwie oraz Ustawą o obronie narodowej. Urzędnik konsularny przekazuje odpowiedzi do właściwych organów państwa obcego.

(2) Urzędnik konsularny przyjmuje wnioski o zezwolenie na przekroczenie granicy państwowej dla statków morskich obcego państwa oraz przekazuje je do właściwych władz w Estonii, zgodnie z Ustawą o granicach państwowych. Urzędnik konsularny przekazuje odpowiedzi do właściwych organów państwa obcego.

Rozdział 5

Świadczenie ochrony konsularnej

§ 52. Świadczenie ochrony konsularnej

(1) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy zapewniają konsultacje oraz ochronę dla osób znajdujących się w niedoli, przebywających w okręgu konsularnym, w celu umożliwienia im nawiązania kontaktu z ich rodzinami lub innymi osobami bliskimi lub powrotu do Estonii w celu zapewnienia ochrony ich praw lub hospitalizacji lub innych kwestii do załatwienia dla nich.

(2) Dla celów niniejszej Ustawy, osobą znajdującą się w niedoli jest obywatel Estonii, niereprezentowany obywatel Unii Europejskiej lub cudzoziemiec znajdujący się w tymczasowej sytuacji kryzysowej spowodowanej wypadkiem, chorobą, dokonaniem przestępstwem lub innymi okolicznościami oraz który jest niezdolny do samodzielnego rozwiązania zaistniałej sytuacji.

(3) Cudzoziemiec nie jest uważany za osobę znajdującą się w niedoli, jeśli w tym samym czasie jest obywatelem państwa przyjmującego lub osobą o nieokreślonym obywatelstwie udokumentowanym w państwie przyjmującym lub rezydentem państwa przyjmującego.

(4) Jeśli osoba zostałaby bezprawnie pozbawiona wolności, urzędnik konsularny zgłasza to właściwym władzom okręgu konsularnego oraz właściwym organom władzy estońskiej, a także organizuje porozumiewanie się pomiędzy daną osobą oraz jej rodziną, osobami bliskimi oraz władzami okręgu konsularnego, a także monitoruje rozwiązanie danego problemu przez właściwe władze okręgu konsularnego.

§ 53. Świadczenie ochrony konsularnej niereprezentowanemu obywatelowi Państwa

Członkowskiego Unii Europejskiej w państwie trzecim

1) Przedstawicielstwo Republiki Estonii świadczy ochronę konsularną niereprezentowanemu obywatelowi Unii Europejskiej pozostającemu w niedoli, który wystąpił o ochronę konsularną.

2) Obywatel Państwa Członkowskiego jest niereprezentowany wtedy, gdy jego państwo, którego obywatelstwo posiada nie ma zagranicznego przedstawicielstwa w państwie trzecim, lub gdy zagraniczne przedstawicielstwo lub konsul honorowy nie mogą zapewnić ochrony konsularnej w danej sytuacji.

3) Niereprezentowanemu obywatelowi Państwa Członkowskiego Unii Europejskiej świadczona jest ochrona konsularna pod tymi samym warunkami jak obywatelowi Estonii, oprócz ochrony konsularnej świadczonej na podstawie paragrafu 64 punkt 3-5 tej Ustawy.

4) Urzędnik konsularny konsultuje się bezwzględnie z Ministerstwem Spraw Zagranicznych lub z obcym przedstawicielstwem Państwa Członkowskiego niereprezentowanego obywatela przekazując istotne informacje, włączając w to tożsamość osoby lub prawdopodobne koszty ochrony konsularnej. Jeśli nie jest to przypadek nagły, konsultacja przeprowadzana jest przed świadczeniem ochrony konsularnej.

5) Estonia przydziela ochronę konsularną niereprezentowanemu obywatelowi Państwa Członkowskiego Unii Europejskiej, tak szybko jak państwo, którego obywatelstwo posiada złożyło odpowiedni wniosek oraz potwierdziło możliwość świadczenia ochrony konsularnej temu obywatelowi.

§ 54. Świadczenie ochrony konsularnej zgodnie z umowami międzynarodowymi

Zgodnie z umową międzynarodową, przedstawicielstwo Republiki Estonii może zapewnić ochronę konsularną obywatelowi obcego państwa za wiedzą państwa przyjmującego oraz pod warunkiem, że państwo przyjmujące nie sprzeciwia się temu. W obcym państwie, w którym Estonia nie posiada przedstawicielstwa, przedstawicielstwo tego obcego państwa może zapewnić pomoc konsularną obywatelowi Estonii, zgodnie z umową międzynarodową, za wiedzą państwa przyjmującego i pod warunkiem, że państwo przyjmujące nie sprzeciwia się temu.

§ 55. Świadczenie ochrony konsularnej w przypadku klęski naturalnej, katastrofy, aktu terroryzmu, wojny lub konfliktu zbrojnego

(1) W przypadku klęski naturalnej, katastrofy, aktu terroryzmu, wojny lub konfliktu zbrojnego, który stanowi zagrożenie dla życia lub bezpieczeństwa osoby znajdującej się w niedoli na terytorium obcego państwa, urzędnik konsularny lub konsul honorowy próbują utrzymywać stały kontakt z osobą znajdującą się w niebezpieczeństwie oraz pomagają jej w takiej sytuacji powrócić do Estonii lub opuścić zagrożony obszar.

(2) Jeśli jest to niezbędne, Rząd Republiki Estonii organizuje powrót do Estonii osoby znajdującej się w niedoli lub organizuje ewakuację takiej osoby z zagrożonego obszaru według sugestii Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

§ 56. Świadczenie pomocy ofiarom przestępstwa

Urzędnik konsularny lub konsul honorowy pomaga osobie znajdującej się w niedoli, będącej ofiarą przestępstwa, w znalezieniu pomocy prawnej oraz medycznej. Jeśli jest to niezbędne, urzędnik konsularny lub konsul honorowy organizuje kontakt pomiędzy daną osobą a organami ścigania państwa przyjmującego.

§ 57. Pomoc w przypadku wypadku lub choroby

(1) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy organizuje natychmiastowe powiadomienie członków rodziny lub innych osób bliskich oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych w przypadku poważnego okaleczenia lub choroby osoby pozostającej w niedoli.

(2) Jeśli osoba pozostająca w niedoli musi zostać sprowadzona do Estonii ze względu na jej stan, urzędnik konsularny lub konsul honorowy zapewniają konsultacje oraz pomoc członkom rodziny lub innym osobom bliskim w procesie organizowania podróży tej osoby do Estonii.

§ 58. Świadczenie pomocy na wypadek śmierci

(1) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy organizuje natychmiastowe powiadomienie członków rodziny, innych osób bliskich, a także

Ministerstwa Spraw Zagranicznych w przypadku śmierci obywatela Estonii lub cudzoziemca.

(2) Jeśli szczątki osoby zmarłej mają zostać sprowadzone do Estonii, urzędnik konsularny lub konsul honorowy zapewniają konsultacje oraz pomoc członkom rodziny lub innym osobom bliskim przy organizowaniu ich podróży do Estonii.

§ 59. Wysyłanie szczątków osoby zmarłej do Estonii

(1) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy po zweryfikowaniu zawartości trumny lub urny zgodnie z prawem, opieczętowuje trumnę lub urnę w celu wysłania jej do Estonii na pisemną prośbę osoby towarzyszącej trumnie lub urnie.

(2) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy przedkłada zaświadczenie potwierdzające opieczętowanie urny lub trumny osobie towarzyszącej urnie lub trumnie.

(3) Warunki oraz procedura składania wniosku o opieczętowanie urn lub trumien, a także formularz zaświadczenia wprowadzone są przepisami wydanymi przez ministra właściwego dla danej dziedziny.

(4) Za wydanie zaświadczenia potwierdzającego opieczętowanie trumny lub urny uiszcza się opłatę państwową. Konsul honorowy może pobierać opłatę za usługę, jaką jest wydanie zaświadczenia potwierdzającego opieczętowanie trumny lub urny, w granicach stawek przewidzianych w Ustawie o opłatach państwowych.

§ 60. Ochrona praw osób o ograniczonej zdolności do czynności prawnych

Urzędnik konsularny lub konsul honorowy bez upoważnienia chroni prawa oraz interesy prawne osoby o ograniczonej zdolności prawnej, która pozostaje w niedoli, jeśli przebywa w danym okręgu konsularnym podczas nieobecności jej ustawowego przedstawiciela.

§ 61. Ochrona praw osoby, która została zatrzymana lub odbywa karę pozbawienia wolności

(1) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy spotyka się z obywatelem Estonii lub cudzoziemcem, który został zatrzymany lub odbywa karę pozbawienia wolności w danym okręgu konsularnym, na uzasadnioną prośbę tej osoby,

jej umocowanego przedstawiciela, członka rodziny lub osoby bliskiej.

(2) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy reprezentuje obywatela Estonii lub cudzoziemca, który został zatrzymany lub odbywa karę pozbawienia wolności, wobec instytucji w okręgu konsularnym na prośbę tej osoby w uzasadnionym przypadku.

(3) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy monitoruje przestrzeganie podstawowych praw obywatela Estonii lub cudzoziemca, który został zatrzymany lub odbywa karę pozbawienia wolności.

§ 62. Wydawanie certyfikatu upoważniającego do powrotu

1) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy wydaje certyfikat upoważniający do powrotu dla obywatela Estonii, zgodnie z Ustawą o dokumentach tożsamości.

2) Za wydanie certyfikatu upoważniającego do powrotu pobierana jest opłata państwa. Konsul honorowy pobiera opłatę państwową za wydanie certyfikatu upoważniającego do powrotu w granicach limitu opłaty państwowej wynikającej z Ustawy o opłatach państwowych.

§ 63. Wydawanie pozwolenia na powrót

1) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy wydaje pozwolenie na powrót dla cudzoziemca, zgodnie z Ustawą o dokumentach tożsamości.

2) Za wydanie pozwolenia na powrót pobierana jest opłata państwa. Konsul honorowy pobiera opłatę państwową za wydanie certyfikatu upoważniającego do powrotu w granicach limitu opłaty państwowej wynikającej z Ustawy o opłatach państwowych.

§ 64. Świadczenie pomocy finansowej

(1) Urzędnik konsularny lub konsul honorowy organizuje świadczenie pomocy finansowej na podstawie pisemnego wniosku złożonego przez osobę znajdującą się w niedoli pod warunkiem, że ta osoba udziela wystarczającego zabezpieczenia.

(2) Jeśli osoba w niedoli nie udziela odpowiedniego zabezpieczenia, urzędnik konsularny może zapewnić pomoc finansową na podstawie uzasadnionego, standardowego wniosku od

osoby znajdującej się w niedoli, za zgodą Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

(3) Pomoc finansowa zapewniona osobie znajdującej się w niedoli, która nie udziela odpowiedniego zabezpieczenia, zwracana jest państwu w ciągu dziewięćdziesięciu dni od daty otrzymania pomocy finansowej, chyba że niniejsza Ustawa wskazuje inaczej.

(3¹) Jeśli obywatel Estonii będący w niedoli otrzyma pomoc finansową bez zabezpieczenia w zagranicznym przedstawicielstwie innego Państwa Członkowskiego Unii Europejskiej zgodnie z Dyrektywą Rady (UE) 2015/637 w sprawie środków koordynacji i współpracy mających ułatwić ochronę konsularną niereprezentowanych obywateli Unii w państwach trzecich oraz uchylającą Decyzję 95/553/EC (OJ L 106, 24.04.2015, str. 1–13), obywatel ten zobowiązany jest do zwrotu poniesionych kosztów państwu estońskiemu w ciągu 90 dni o daty, w której otrzyma on wezwanie do zwrotu kosztów.

(4) Jeśli osoba, która otrzymała pomoc finansową, bez udzielenia wystarczającego zabezpieczenia na podstawie podpunktu (2) oraz (3¹) tego paragrafu nie zwróci kosztów w terminie, minister właściwy dla danej dziedziny wydaje wezwanie do ich zwrotu. Wezwanie ministra właściwego dla danej dziedziny jest przedmiotem egzekucji zgodnie z Kodeksem Postępowania Egzekucyjnego.

(5) Na podstawie uzasadnionego wniosku, minister właściwy dla danej dziedziny zwalnia daną osobę od obowiązku zwrotu pieniędzy, które zostały wypłacone z tytułu udzielania pomocy finansowej bez udzielenia odpowiedniego zabezpieczenia lub redukuje sumę podlegającą zwrotowi:

1) jeśli przyjmujący środki pieniężne jest niewypłacalny,

2) na podstawie odpowiedniego żądania organów państwa estońskiego lub lokalnego organu rządowego.

(6) Procedura zwrotu kosztów ochrony konsularnej, formularz wniosku o udzielenie pomocy finansowej bez zabezpieczenia oraz formularz zobowiązania do zwrotu kosztów ochrony konsularnej określone zostaną w przepisach wydanych przez ministra właściwego dla danej dziedziny.

(6¹) Ochrona konsularna jest świadczona zgodnie z założeniami Dyrektywy(UE) 2015/637²⁸.

(7) Decyzja podjęta przez konsula honorowego co do udzielenia lub odmowy udzielenia pomocy finansowej bez odpowiedniego zabezpieczenia lub decyzja ministra właściwego dla danej dziedziny o zwolnieniu danej osoby z obowiązku zwrotu środków pieniężnych lub redukcji sumy podlegającej zwrotowi nie może być zakwestionowana w drodze proceduralnej.

§ 65. Odmowa udzielenia pomocy finansowej bez udzielenia odpowiedniego zabezpieczenia
Urzędnik konsularny odmawia udzielenia pomocy finansowej bez udzielenia odpowiedniego zabezpieczenia, jeśli:

- 1) osoba wnioskująca świadomie przekazała fałszywe lub zniekształcone informacje lub świadomie ukryła informacje;
- 2) osobie wnioskującej nie udało się wykorzystać wcześniej udzielonej pomocy finansowej do zrealizowania zamierzonego celu,
- 3) osobie wnioskującej nie udało się zwrócić udzielonej wcześniej pomocy finansowej, zgodnie z procedurą ustanowioną przez ministra właściwego dla danej dziedziny, a decyzja o zwolnieniu tej osoby z obowiązku zwrotu udzielonej pomocy finansowej nie została podjęta.

§ 66. Świadczenie pomocy finansowej dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej

Rozdział 6
Funkcje konsularne
jednostek strukturalnych
Ministerstwa Spraw Zagranicznych
umiejscowionych w Estonii

§ 67. Funkcje konsularne wykonywane przez umiejscowione w Estonii jednostki strukturalne Ministerstwa Spraw Zagranicznych
Jednostki strukturalne Ministerstwa Spraw Zagranicznych umiejscowione w Estonii wykonują

następujące funkcje konsularne w granicach wyznaczonych kompetencji:

- 1) wdrażają środki ochrony interesów oraz praw państwa estońskiego, obywateli Estonii oraz estońskich osób prawnych w obcym państwie,
  - 2) wdrażają środki służące do świadczenia usług konsularnych oraz pomocy konsularnej dla cudzoziemców oraz obywateli obcych państw na terytorium obcych państw,
  - 3) rejestrują pobyt tymczasowy oraz miejsce stałego pobytu obywateli Estonii oraz cudzoziemców na terytorium obcych państw,
  - 4) dokonują odpowiednich wpisów w rejestrze stanu cywilnego,
  - 5) zamawiają dokumenty urzędowe,
  - 6) zamawiają certyfikację dokumentów urzędowych (klauzulą *apostille*),
  - 7) legalizują dokumenty urzędowe,
  - 8) przekazują dokumenty,
  - 9) wydają wize,
  - 10) przesyłają szczątki osób zmarłych do państw obcych,
  - 11) wydają świadectwa powrotu,
  - 12) wydają pozwolenia na powrót,
  - 13) wnioskują o zezwolenia na wplynięcie statku oraz zezwolenia na przelot,
  - 14) wykonują pozostałe funkcje konsularne wynikające z ustawodawstwa.
- (2) Jednostki strukturalne Ministerstwa Spraw Zagranicznych umiejscowione w Estonii zapewniają usługi konsularne zgodnie z Rozdziałem 4 niniejszej Ustawy oraz zapewniają ochronę konsularną zgodnie z Rozdziałem 5 niniejszej Ustawy biorąc pod uwagę rozwiązania szczególne przewidziane w niniejszym rozdziale.

§ 68. Zamawianie dokumentów urzędowych
Na pisemną prośbę danej osoby urzędnik konsularny zamawia dokument urzędowy od organu państwa obcego, jeśli jest to zgodne z praktyką tych dwóch państw lub państwo obce wyraziło na to zgodę.

---

28 Dyrektywa Rady (UE) 2015/637 w sprawie środków koordynacji i współpracy mających ułatwić ochronę konsularną niereprezentowanych obywateli Unii Europejskiej w państwach trzecich oraz uchylająca Decyzję 95/533/EC (OJ L 106, 24.04.2015, str. 1–13) [RT I 21.04.2018, 3 – weszła w życie 01 maja 2018 r.]

§ 69. Zamawianie certyfikacji dokumentów urzędowych (klauzula apostille)

Na pisemną prośbę danej osoby urzędnik konsularny zamawia certyfikację dokumentu urzędowego (klauzula *apostille*) przez organ państwa obcego, jeśli jest to zgodne z praktyką tych dwóch państw lub państwo obce wyraziło na to zgodę.

§ 70. Przesyłanie dokumentów

Na pisemną prośbę danej osoby, urzędnik konsularny przesyła dokument do organu lub osoby w obcym państwie, o ile nie przewidziano innej procedury ustanowionej umową międzynarodową lub zgodnie z niniejszą Ustawą.

§ 71. Przesyłanie szczątków osoby zmarłej do obcego państwa

Urzędnik konsularny po zweryfikowaniu zgodnie z prawem zawartości trumny lub urny, opieczętowanej trumnę lub urnę w celu wysłania do obcego państwa na pisemną prośbę osoby towarzyszącej trumnie lub urnie oraz pod warunkiem, że w Estonii nie ma przedstawicielstwa państwa docelowego.

§ 72. Wydawanie świadectw powrotu

Urzędnik konsularny wydaje świadectwo powrotu dla obywatela Estonii, pozostającego w obcym państwie, w wyjątkowych przypadkach oraz pod warunkiem, że dana osoba może zostać zidentyfikowana w obcym państwie.

§ 73. Wydawanie pozwolenia na powrót

Urzędnik konsularny wydaje pozwolenie na powrót dla cudzoziemca pozostającego w obcym państwie w wyjątkowych przypadkach oraz pod warunkiem, że dana osoba może zostać zidentyfikowana w obcym państwie.

§ 74. Wniosek o zezwolenie na przekroczenie granicy państwowej przez statek oraz zgodę na przelot

(1) Urzędnik konsularny składa wniosek do właściwego organu obcego państwa w celu pozyskania zezwolenia na przekroczenie granicy państwowej zgodnie z ustawodawstwem państwa obcego dla statku wykonującego zadania

państwowe Republiki Estonii w celu wpłynięcia, pozostania lub wypłynięcia z wód terytorialnych lub portu państwa obcego.

(2) Urzędnik konsularny składa wniosek do właściwego organu państwa obcego w celu uzyskania zezwolenia państwa obcego, zgodnie z ustawodawstwem tego państwa obcego, dla samolotu wykonującego zadania państwowe Republiki Estonii w celu wejścia w przestrzeń powietrzną, wylądowania na terytorium danego państwa oraz odejścia z przestrzeni powietrznej lub przejścia w tranzycie przez terytorium państwa przyjmującego.

Rozdział 7

Przepisy wykonawcze

§ 75. Przekazanie rejestracji stanu cywilnego

Oryginalne dokumenty rejestracji stanu cywilnego przygotowane w przedstawicielstwach, przed wejściem w życie niniejszej ustawy, przekazywane są do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w celu zapewnienia ich archiwizacji.

§ 76.- § 92. [Pominęte w tym tekście]

§ 93. Wejście niniejszej Ustawy w życie.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2009 r.

Tłumaczenie z języka angielskiego:
mgr Maria Chojnacka-Pietrucha (absolwentka Wydziału Prawa Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, zastępca notarialny w Izbie Notarialnej w Łodzi, pracuje nad rozprawą doktorską w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Weryfikacja tłumaczenia i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Irlandzkie prawo konsularne

Ustawa nr 33 z 1993 r.

Ustawa z 1993 r. o urzędnikach dyplomatycznych i konsularnych (świadczonych przez nich usługach)

Ustawa ujednocniająca i zmieniająca ustawy z 1931 r. o prawnikach upoważnionych do przyjmowania oświadczeń pod przysięgą i poświadczania dokumentów, ustawy z 1939 r. o stawkach opłat z tytułu usług świadczonych przez urzędników dyplomatycznych i konsularnych oraz regulująca inne powiązane sprawy. [21 grudnia 1993 r.]

Spis treści

1. Definicje
2. Zakres podmiotowy Ustawy
3. Przepisy w sprawie ustalenia wysokości opłat
4. Pobieranie, przekazywanie i windykacja opłat
5. Uprawnienia w zakresie odbierania przysięgi i sporządzania czynności notarialnych za granicą
6. Krzywoprzysięstwo
7. Koszty
8. Przepisy uchylane i zachowane
9. Tytuł Ustawy i wejście w życie

Przywoływane ustawy:

Ustawa z 1956 r. o służbie cywilnej – 1956, nr 46

Ustawa z 1931 r. o prawnikach upoważnionych do przyjmowania oświadczeń pod przysięgą i poświadczania dokumentów – 1931, nr 9

Ustawa z 1939 r. o stawkach opłat z tytułu usług świadczonych przez przedstawicieli dyplomatycznych i urzędników konsularnych – 1939, nr 31

Ustawa z 1967 r. o stosunkach dyplomatycznych i immunitacie – 1967, nr 8

Ustawa z 1879 r. o opłatach skarbowych – ustawa z 42. i 43. roku panowania królowej Wiktorii, rozdz. 25.

Ustawa uchwalona przez parlament Irlandii w następującym brzmieniu:

1. Definicje

1. W niniejszej Ustawie „ustawa z 1967 r.” oznacza Ustawę z 1967 r. o stosunkach dyplomatycznych i immunitacie; „pisemne oświadczenie” oznacza potwierdzenie prawdziwości [składane przez osoby, które, ze względów religijnych nie mogą złożyć oświadczenia pod przysięgą], zeznanie złożone w sprawach niespornych na podstawie ustawy z 1938 r. lub inne oświadczenie, poświadczenie, zeznanie pod przysięgą i przyrzeczenie lub zapewnienie;

wyrażenia „zawodowy urzędnik konsularny” i „honorowy urzędnik konsularny” interpretowane są zgodnie z art. 1 Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych sporządzonej w Wiedniu dnia 24 kwietnia 1963 r., stanowiącej załącznik II do ustawy z 1967 r.;

„pracownik służby cywilnej” ma znaczenie nadane w par. 1 ust. 1 Ustawy z 1956 r. o służbie cywilnej;

„szef misji” i, w odniesieniu do misji, „członek personelu dyplomatycznego” mają znaczenie nadane odpowiednio w art. 1 Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych sporządzonej w Wiedniu dnia 18 kwietnia 1961 r., stanowiącej załącznik I do Ustawy z 1967 r., a wyrażenie „misja” interpretowane jest zgodnie ze wspomnianą Konwencją;

„Minister” oznacza Ministra Spraw Zagranicznych;

„przysięga” obejmuje potwierdzenie prawdziwości i oświadczenie;

„złożenie przysięgi” obejmuje potwierdzenie prawdziwości, oświadczenie i zapewnienie o prawdziwości.

2. Zakres podmiotowy

Przepisy niniejszej Ustawy mają zastosowanie do następujących osób:

- (a) pracowników służby cywilnej zatrudnionych jako szef misji, członek personelu dyplomatycznego misji lub zawodowy urzędnik konsularny;
- (b) honorowych urzędników konsularnych powołanych przez Ministra;

oraz, z wyjątkiem par. 5 i 6, urzędników podlegających Ministrowi i powołanych przez niego do pełnienia funkcji, do której zastosowanie znajdują par. 3 (z wyjątkiem ust. 2 tego paragrafu) i 4 niniejszej Ustawy.

3. Przepisy w sprawie ustalenia wysokości opłat

(1) Minister może, za zgodą Ministra Finansów, wydawać przepisy określające wysokość opłat z tytułu usług określonych w tych przepisach i świadczonych przez osoby, do których zastosowanie ma par. 2 niniejszej Ustawy.

(2) Nie uchylając ust. 1 niniejszego paragrafu, Minister może, za zgodą Ministra Finansów, wydawać przepisy określające wysokość opłat pobieranych przez osoby, do których zastosowanie ma par. 5 niniejszej Ustawy, z tytułu odebrania przysięgi, poświadczenia oświadczenia pisemnego lub dokonania czynności notarialnych na podstawie par. 5 niniejszej Ustawy.

(3) Przepisy wydawane na podstawie bieżącego paragrafu mogą uwzględniać rozróżnienie na kategorie osób, do których zastosowanie ma niniejsza Ustawa, oraz na państwa i miejsca.

(4) Przepisy wydawane na podstawie bieżącego paragrafu mogą również przewidywać

(a) w określonych okolicznościach – odstąpienie od opłaty przewidzianej tymi przepisami albo innymi przepisami wydanymi na podstawie bieżącego paragrafu;

(b) inne sprawy lub kwestie dotyczące opłat pobieranych na podstawie bieżącego paragrafu, z zastrzeżeniem par. 4 niniejszej Ustawy.

(5) Wszelkie przepisy wydane na podstawie bieżącego paragrafu trafią pod obrady obu izb parlamentu Irlandii niezwłocznie po ich wydaniu i jeżeli któraś z nich podejmie uchwałę o ich unieważnieniu w ciągu kolejnych 21 dni od rozpoczęcia obrad nad nimi, przepisy te zostaną odpowiednio unieważnione bez wpływu na ważność jakichkolwiek czynności lub decyzji podjętych na podstawie uchylonych przepisów.

4. Pobieranie, przekazywanie i windykacja opłat

Każda opłata pobrana na podstawie przepisów wydanych na mocy niniejszej Ustawy podlega następującym warunkom:

(a) opłaty pobierane są w sposób ustalany przez Ministra Finansów i przekazywane do Skarbu Państwa zgodnie z jego dyspozycjami;

(b) Ustawa z 1879 r. o opłatach skarbowych nie ma zastosowania do opłat, o których jest mowa w bieżącym paragrafie;

(c) w przypadku nieuregulowania opłaty przez osobę zobowiązaną do jej dokonania na podstawie takich przepisów podlega ona windykacji we właściwym sądzie na takich samych zasadach, na jakich można dochodzić spłaty wierzytelności zwykłych [z tytułu sprzedanych towarów lub usług, które nie podlegają szczególnym przepisom].

5. Uprawnienia w zakresie odbierania przysięgi i sporządzania czynności notarialnych za granicą

(1) Każda osoba, do której zastosowanie ma bieżący paragraf, może w dowolnym kraju lub miejscu w którym pełni swój urząd, znajdującym się poza Państwem²⁹, odebrać przysięgę, poświadczyć pisemne oświadczenie lub dokonać czynności notarialnej, na tych samych zasadach co notariusz publiczny w Państwie, i każda z tych czynności dokonanych, poświadczonych lub odebranych przez niego będzie miała taki sam skutek, jak gdyby została dokonana, poświadczona lub odebrana przed ustanowionym na mocy prawa organem Państwa.

(2) Każdy dokument opatrzony pieczęcią osoby, do której znajduje zastosowanie bieżący paragraf, lub pieczęcią misji oraz podpisem tej osoby, poświadczającymi odebraną przez tę osobę przysięgę, złożone przed nią pisemne oświadczenie lub dokonaną przez nią czynność notarialną, może zostać zaliczony w poczet materiału dowodowego w sądzie (z wyłączeniem uzasadnionych wyjątków) bez konieczności

---

29 Słowo „Państwo” pisane dużymi literami oznacza w ustawie tej państwo wysyłające tj. Irlandię [przyp. PB].

wykazania autentyczności takiej pieczęci lub takiego podpisu ani potwierdzenia statusu lub funkcji urzędowej pełnionej przez tę osobę.

6. Krzywoprzysięstwo

(1) Kto w sposób świadomy i nieuczciwy poświadczają nieprawdę, składając przysięgę lub pisemne oświadczenie zgodnie z par. 5 niniejszej Ustawy, popełnia przestępstwo krzywoprzysięstwa w sposób analogiczny do poświadczania nieprawdy w postępowaniu prowadzonym przed właściwym sądem.

(2) Przeciwno osobie, której postawiono zarzuty popełnienia przestępstwa krzywoprzysięstwa na podstawie bieżącego paragrafu, może zostać wszczęte postępowanie i może ona zostać postawiona w stan oskarżenia, osądzona i ukarana w okręgu lub rejonie, w którym została zatrzymana lub na terenie którego przebywa w areszcie, na takich samych zasadach, jak gdyby przestępstwo zostało popełnione na terenie tego okręgu lub rejonu, i tak będzie ono traktowane na potrzeby wszelkich czynności związanych z wytoczeniem i przeprowadzeniem postępowania w sądzie oraz wymierzeniem i wykonaniem kary.

7. Koszty

Koszty poniesione przez Ministra w związku z wykonywaniem niniejszej Ustawy pokrywane są ze środków przyznanych przez parlament Irlandii pod warunkiem ich zatwierdzenia przez Ministra Finansów.

8. Przepisy uchylane i zachowane

(1) Uchyla się Ustawę z 1931 r. o prawnikach upoważnionych do przyjmowania oświadczeń pod przysięgą i poświadczania dokumentów oraz Ustawę z 1939 r. o stawkach opłat z tytułu usług świadczonych przez przedstawicieli dyplomatycznych i urzędników konsularnych.

(2) Nie uchybiając ust. 1 bieżącego paragrafu, zachowane przepisy wydane na podstawie jednej z powyższych Ustaw lub ich obu, pozostają w mocy, są traktowane jak przepisy należycie wydane zgodnie z niniejszą Ustawą oraz mogą zostać odpowiednio zmienione lub uchylone.

9. Tytuł Ustawy i wejście w życie

(1) Powołując się na niniejszą Ustawę, należy posługiwać się jej tytułem, tj. „Ustawa z 1993 r. o urzędnikach dyplomatycznych i konsularnych (świadczonych przez nich usługach)”.

(2) Niniejsza Ustawa wchodzi w życie miesiąc po jej uchwaleniu.

Tłumaczenie z języka angielskiego:
dr Paweł Bucoń – Katedra Prawa Cywilnego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca 2021 r. odbywał staż w Kolegium Ekonomii, Finansów i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Kazachskie prawo konsularne

Zatwierdzony Dekret Prezydencki Republiki Kazachstanu z 25 kwietnia 2016 roku №240:

Ustawa konsularna Republiki Kazachstanu

Niniejsza ustawa konsularna Republiki Kazachstanu określa podstawy prawne służby konsularnej Republiki Kazachstanu oraz prawa i obowiązki urzędników konsularnych Republiki Kazachstanu, mając na względzie ochronę praw i interesów Republiki Kazachstanu, obywateli i osób prawnych Republiki Kazachstanu poza granicami Republiki Kazachstanu.

1. Przepisy ogólne

1. W niniejszej ustawie używa się następujące pojęcia:

1) urząd konsularny Republiki Kazachstanu (zwany dalej urzędem konsularnym) jest zagraniczną instytucją Republiki Kazachstanu, która wykonuje funkcje konsularne w imieniu Republiki Kazachstanu w określonym okręgu konsularnym;

2) klasa urzędu konsularnego – status urzędu konsularnego ustalony przez Republikę Kazachstanu w porozumieniu z państwem przyjmującym w zależności od społeczno-gospodarczego i politycznego znaczenia w państwie przyjmującym;

3) kierownik urzędu konsularnego – pracownik służby dyplomatycznej Republiki Kazachstanu, który kieruje urzędem konsularnym;

4) urzędnik konsularny Republiki Kazachstanu (zwany dalej „konsulem”) – pracownik służby dyplomatycznej Republiki Kazachstanu, pełniący funkcje konsularne w okręgu konsularnym w imieniu Republiki Kazachstanu;

5) konsul honorowy (niezawodowy) Republiki Kazachstanu (zwany dalej „konsulem honorowym”) – osoba, która kieruje konsulem honorowym Republiki Kazachstanu (zwanym dalej „Konsulem honorowym”), która nie

jest w służbie cywilnej Republiki Kazachstanu i której w imieniu Republiki Kazachstanu powierza się wykonywanie niektórych funkcji konsularnych w państwie przyjmującym w okręgu konsularnym;

6) okręg konsularny – terytorium przydzielone urzędowi konsularnemu w celu wykonywania funkcji konsularnych;

7) archiwum konsularne – dokumenty, korespondencja, materiały audio i wideo, elektroniczne nośniki danych, książki, czasopisma, rejestry, pliki kart, szyfry, kody, pieczętki, znaczki i inne przedmioty przeznaczone do wykonywania funkcji konsularnych;

8) państwo przyjmujące jest krajem obcym, na terytorium którego znajduje się instytucja zagraniczna Republiki Kazachstanu.

2. Służba Konsularna Republiki Kazachstanu jest częścią służby dyplomatycznej Republiki Kazachstanu, mającą na celu zapewnienie ochrony praw i interesów państwa, obywateli i podmiotów prawnych Republiki Kazachstanu w granicach dozwolonych przez prawo międzynarodowe, a także działającą na rzecz rozwijania przyjaznych stosunków Republiki Kazachstanu z innymi państwami, ekspansji gospodarczej, stosunków handlowych, naukowo-technicznych, humanistyczno-kulturalnych oraz turystyki.

3. Służba konsularna Republiki Kazachstanu jest prowadzona zgodnie z Konstytucją Republiki Kazachstanu, Ustawą Republiki Kazachstanu z dnia 7 marca 2002 r. „O służbie dyplomatycznej Republiki Kazachstanu”, niniejszą ustawą, innymi regulacyjnymi aktami prawnymi podlegającymi ustawodawstwu kraju przyjmującego, a także umowami międzynarodowymi Republiki Kazachstanu, w oparciu o ogólnie uznane zasady i normy prawa międzynarodowego.

4. W państwach, w których nie ma misji dyplomatycznych i równorzędnych (zwanymi dalej „misjami dyplomatycznymi”), Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Kazachstanu (dalej – Ministerstwo) za zgodą państwa przyjmującego urząd konsularny może zlecić mu pełnienie funkcji dyplomatycznych.

5. Na gmachu urzędu konsularnego podnosi się zgodnie z przepisaniem porządkiem flagę państwową Republiki Kazachstanu i umieszcza godło państwowe Republiki Kazachstanu.

6. Urząd konsularny posługuje się pieczęcią z wyobrażeniem godła państwowego Republiki Kazachstanu i nazwą urzędu w języku urzędowym Republiki Kazachstanu oraz języku oficjalnym państwa przyjmującego.

7. Siedzibę, klasa i okręg konsularny ustanawia się za zgodą państwa przyjmującego.

2. Organizacja działalności urzędów konsularnych

8. Urzędy konsularne dzielą się na następujące klasy: konsulaty generalne, konsulaty, wicekonsulaty, agencje konsularne.

W placówkach dyplomatycznych działają wydziały konsularne pełniące funkcje konsularne. Wydział konsularny misji dyplomatycznej jest ustanowiony przez szefa misji dyplomatycznej na terytorium państwa przyjmującego lub terytorium innego państwa, w którym misja dyplomatyczna jest współakredytowana.

9. Urząd konsularny otwierany jest na terytorium państwa przyjmującego jedynie za zgodą tego państwa.

10. Urzędy konsularne działają pod kierownictwem Ministerstwa i misji dyplomatycznej w państwie przyjmującym (jeśli jest dostępna) lub w imieniu Ministerstwa pod kierownictwem misji dyplomatycznej w innym państwie.

11. Urzędy konsularne przekazują ministerstwu raporty służb konsularnych.

12. Urzędy konsularne są tworzone, reorganizowane i zaprzestają działalności na podstawie:

- 1) dekretu Prezydenta Republiki Kazachstanu – konsulaty generalne;
- 2) uchwały Rządu Republiki Kazachstanu – konsulaty, wicekonsulaty i agencje konsularne.

13. Zmiana miejsca urzędowania urzędu konsularnego w państwie przyjmującym nie wymaga

przyjęcia dodatkowego rozporządzenia przewidzianego dla otwarcia urzędu konsularnego i jest przeprowadzana decyzją Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Kazachstanu (zwanego dalej „Ministrem”).

14. Urzędy konsularne i ich personel korzystają z przywilejów i immunitetów w państwie przyjmującym zgodnie z prawem państwa przyjmującego, ogólnie przyjętymi zasadami i normami prawa międzynarodowego, międzynarodowymi traktatami ratyfikowanymi przez Republikę Kazachstanu i państwo przyjmujące.

15. Nawiązanie stosunków konsularnych Republiki Kazachstanu z innymi państwami odbywa się za wspólną zgodą. Zgoda na nawiązanie stosunków dyplomatycznych oznacza, o ile nie określono inaczej, zgodę na ustanowienie stosunków konsularnych.

16. Instytucje konsularne współdziałają z organami rządowymi i organizacjami Republiki Kazachstanu za pośrednictwem Ministerstwa, nie dotyczy to ich przedstawicielstw zlokalizowanych w okręgu konsularnym.

17. Przyjmowanie i przetwarzanie dokumentów otrzymanych od osób fizycznych i prawnych w celu zapewnienia usług konsularnych odbywa się: na terytorium Republiki Kazachstanu przez pracowników Ministerstwa i republikańskiego przedsiębiorstwa państwowego podległego Ministerstwu Gospodarki, w ramach zadań powierzonych Ministerstwu; za granicą przez zagraniczne instytucje Republiki Kazachstanu.

18. Materialne i techniczne wsparcie w realizacji funkcji konsularnych na terytorium Republiki Kazachstanu jest realizowane przez Ministerstwo i republikańskie przedsiębiorstwo państwowe podlegające Ministerstwu w zakresie zarządzania gospodarką, przyczyniające się do pełnienia funkcji przypisanych Ministerstwu.

3. Kierownik i personel urzędu konsularnego

19. Konsulaty generalne, konsulaty, wicekonsulaty, agencje konsularne są kierowane odpo-

wiednio przez konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów, urzędników konsularnych. Departamenty konsularne misji dyplomatycznych są kierowane przez szefów urzędów konsularnych.

20. Po mianowaniu kierownik urzędu konsularnego otrzymuje pisemne upoważnienie – patent konsularny, podpisany przez ministra lub inną osobę wykonującą swoje obowiązki, z podaniem pełnego imienia i nazwiska, klasy urzędu konsularnego, okręgu konsularnego i siedziby urzędu konsularnego w kraju przyjmującym.

W patencie konsularnym wydawanym konsułowi honorowemu dodatkowo wskazuje się jego obywatelstwo.

21. Kierownik urzędu konsularnego podejmuje obowiązki po uzyskaniu zgody państwa przyjmującego – exequatur. Z wyjątkiem przypadków przewidzianych w paragrafie 22 niniejszej ustawy, kierownik urzędu konsularnego nie może wykonywać swoich obowiązków do czasu otrzymania exequatur.

22. Za zgodą państwa przyjmującego kierownik urzędu konsularnego jest tymczasowo uprawniony do pełnienia funkcji konsularnych do czasu wydania exequatur.

Jeżeli kierownik urzędu konsularnego z jakiegokolwiek powodu nie może wypełniać swoich funkcji lub stanowisko kierownika urzędu konsularnego jest czasowo nieobsadzone, czasowe wykonywanie jego obowiązków jest przejęte przez konsula tego lub innego urzędu konsularnego (misji dyplomatycznej), zgodnie z decyzją Ministerstwa.

Jeżeli kierownik urzędu konsularnego wykonuje funkcje służbowe poza państwem przyjmującym lub korzysta z urlopu, tymczasowe wykonywanie jego obowiązków zapewnia konsul urzędu konsularnego, określony przez kierownika urzędu konsularnego.

23. Kierownik urzędu konsularnego:

- 1) chroni za pomocą wszelkich środków i metod prawnych prawa i interesy osób fizycznych i prawnych Republiki Kazachstanu;
- 2) informuje Ministerstwo o kwestiach polityki krajowej i zagranicznej w okręgu konsularnym;

3) zapewnia rozwój współpracy między Republiką Kazachstanu a państwem przyjmującym;

4) podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia w państwie przyjmującym przywilejów, immunitetów przyznanych urzędowi konsularnemu, personelowi i członkom ich rodzin, zgodnie z normami prawa międzynarodowego i przepisami prawa państwa przyjmującego;

5) koordynuje z Ministerstwem krótkoterminowe, oficjalne podróże;

6) wykonuje inne funkcje związane z kompetencjami kierownika urzędu konsularnego przewidziane przez ustawodawstwo i traktaty międzynarodowe ratyfikowane przez Republikę Kazachstanu.

24. Kierownik urzędu konsularnego ma prawo:

1) przedstawiać Ministerstwu w ustalony sposób propozycje w kwestiach stosunków dwustronnych z państwem przyjmującym;

2) zgodnie z ustaloną procedurą otrzymywać od organów państwowych Republiki Kazachstanu niezbędne materiały i dokumenty w sprawach leżących w kompetencji urzędu konsularnego;

3) zgłaszać do Ministerstwa propozycje nagradzania pracowników urzędu konsularnego nagrodami państwowymi, awansowaniem w rangach i na pozycjach, wcześniejszego oddelegowania lub przedłużenia warunków pracy za granicą, podejmowania działań dyscyplinarnych;

4) zarządzać limitem środków (wydatków) przewidzianych w planie finansowym urzędu konsularnego;

5) wydawać nakazy dotyczące działalności urzędu konsularnego, w porozumieniu z Ministerstwem podejmować decyzje w kwestiach związanych z relacjami pracowniczymi z personelem, w celu zatwierdzenia rocznego płatnego urlopu pracowniczego dla pracowników urzędu konsularnego;

6) w porozumieniu z szefem misji dyplomatycznej w kraju przyjmującym (jeśli jest dostępny), zezwalać na krótkoterminowe wizyty urzędników konsularnych i członków ich rodzin poza okręgiem konsularnym, z wyjątkiem przypadków wyjazdu przy przyznawaniu corocznego płatnego urlopu;

7) prowadzić dochodzenie w sprawach o przestępstwa popełnione przez jego pracowników w państwie przyjmującym, w sposób ustalony

we wspólnym postanowieniu Prokuratora Generalnego Republiki Kazachstanu i Ministra.

25. Pracownicy konsularni i członkowie rodziny muszą przestrzegać praw państwa przyjmującego, szanować lokalną tradycję i powstrzymywać się od wszelkich działań, które mogą być uznane za ingerencję w wewnętrzne sprawy państwa przyjmującego.

26. Konsulowie wykonujący działalność poza Republiką Kazachstanu podlegają warunkom pracy personelu służby dyplomatycznej za granicą, zgodnie z ustaleniami Rządu Republiki Kazachstanu.

4. Funkcje konsularne i ich realizacja

27. W imieniu Republiki Kazachstanu wykonuje się funkcje konsularne:

- 1) na terytorium Republiki Kazachstanu – poprzez Ministerstwo;
- 2) poza Republiką Kazachstanu:
  - poprzez instytucje zagraniczne Republiki Kazachstanu;
  - poprzez inne państwa, z którymi zawarta jest odpowiednia umowa międzynarodowa Republiki Kazachstanu, za zgodą państwa przyjmującego.

28. Kierownik urzędu konsularnego wykonuje funkcje przypisane mu osobiście. Wykonywanie poszczególnych funkcji konsularnych może być przydzielone innemu konsulowi w urzędzie konsularnym na podstawie decyzji kierownika urzędu konsularnego, w misji dyplomatycznej – szefa misji dyplomatycznej.

29. Osobista odpowiedzialność za przestrzeganie prawa przy wykonywaniu funkcji konsularnych w urzędzie konsularnym spoczywa na szefie urzędu konsularnego, w przedstawicielstwie dyplomatycznym – na szefie misji dyplomatycznej i kierowniku wydziału konsularnego.

30. Funkcje konsula wykonuje konsul w okręgu konsularnym. Funkcje konsularne poza okręgiem konsularnym są wykonywane w wyjątkowych przypadkach w imieniu Ministerstwa za zgodą państwa przyjmującego.

31. Funkcje konsula w imieniu innego państwa mogą być wykonywane na podstawie umowy z danym państwem i za zgodą państwa przyjmującego.

32. Konsul dokonuje objazdu swojego okręgu konsularnego co najmniej raz w roku.

33. Konsul podejmuje działania w celu zapewnienia integralności archiwum konsularnego.

34. Konsulowi przysługuje prawo do zwracania się do władz państwa przyjmującego w jego okręgu konsularnym we wszystkich sprawach związanych z działalnością urzędu konsularnego.

35. Konsul przyjmuje pisemne i ustne oświadczenia osób fizycznych i prawnych Republiki Kazachstanu, a także zagranicznych osób fizycznych i prawnych w sprawach związanych z jego działalnością konsularną.

36. Skargi na działania (bezczynność) osób wykonujących funkcje konsularne są rozpatrywane przez kierownika urzędu konsularnego, szefa misji dyplomatycznej lub ministerstwa, także inne osoby i organizacje zgodnie z procedurą ustanowioną przez ustawodawstwo Republiki Kazachstanu.

37. Funkcje konsularne obejmują:

- 1) podejmowanie działań mających na celu ochronę praw i uzasadnionych interesów osób fizycznych i prawnych Republiki Kazachstanu;
- 2) rejestrację konsularną obywateli Republiki Kazachstanu;
- 3) rozpatrywanie spraw obywatelstwa Republiki Kazachstanu;
- 4) wydawanie, przywracanie, anulowanie, przedłużanie i skracanie okresu ważności wiz Republiki Kazachstanu;
- 5) wydawanie i unieważnianie dokumentów tożsamości;
- 6) rejestracja aktów stanu cywilnego;
- 7) przysposobienie, kuratelę i opiekę wobec obywateli Republiki Kazachstanu przebywających za granicą;
- 8) rejestrację zezwolenia na pobyt stały obywateli Republiki Kazachstanu przebywających za granicą;

- 9) legalizację dokumentów;
- 10) akty notarialne;
- 11) odtwarzanie dokumentów;
- 12) realizację praw wyborczych obywateli Republiki Kazachstanu;
- 13) podejmowanie działań w zakresie ochrony sanitarnej, fitosanitarnej i weterynaryjnej;
- 14) pomoc dla statków;
- 15) podejmowanie działań w zakresie ochrony mienia obywateli Republiki Kazachstanu;
- 16) ochronę praw i interesów obywateli Republiki Kazachstanu znajdujących się w trudnej sytuacji, a także podejmowania środków w przypadku zmarłych obywateli Republiki Kazachstanu w państwie przyjmującym;
- 17) podejmowanie środków dotyczących obywateli Republiki Kazachstanu, którzy są aresztowani, więzieni lub zatrzymani, a także poszukiwania zaginionych obywateli Republiki Kazachstanu w okręgu konsularnym.

38. Opłaty konsularne z tytułu wykonywania funkcji konsularnych są pobierane zgodnie z Kodeksem Republiki Kazachstanu z dnia 10 grudnia 2008 r. „W sprawie podatków i innych obowiązkowych płatności na rzecz budżetu (kodeks podatkowy)”.

39. Ustawodawstwo Republiki Kazachstanu, traktaty międzynarodowe ratyfikowane przez Republikę Kazachstanu mogą przewidywać inne funkcje konsularne.

5. Funkcje konsula w odniesieniu do osób fizycznych i prawnych z Republiki Kazachstanu

40. Konsul podejmuje działania w celu zapewnienia, aby osoby fizyczne i prawne Republiki Kazachstanu w pełni korzystały z wszystkich praw przeznaczonych im przez ustawodawstwo państwa przyjmującego oraz umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Republikę Kazachstanu.

41. Konsul udziela pomocy obywatelom Republiki Kazachstanu zamieszkującym na terytorium okręgu konsularnego w celu ochrony i zapewnienia ich praw i interesów zgodnie

z ustawodawstwem Republiki Kazachstanu i państwa przyjmującego.

42. Konsul podejmuje środki w celu przywrócenia naruszonych praw osób fizycznych i prawnych Republiki Kazachstanu.

43. Konsul informuje obywateli Republiki Kazachstanu, którzy czasowo przebywają w jego okręgu konsularnego, o aktualnym ustawodawstwie kraju przyjmującego, jak również o lokalnych obyczajach.

44. Nakazy konsula dotyczące spraw związanych z pobytem obywateli Republiki Kazachstanu za granicą są dla nich wiążące.

45. Konsul ma prawo reprezentować obywateli Republiki Kazachstanu w instytucjach państwa pobytu w Republice Kazachstanu bez pełnomocnictwa, jeżeli są nieobecni lub niezdolni do osobistego stawiennictwa z przyczyn finansowych lub chorobowych i nie powierzyli ich reprezentacji innej osobie lub nie są w stanie chronić swoich interesów z innych powodów. Reprezentacja ta trwa dopóki osoba nie wyznaczy innego pełnomocnika lub nie podejmie się samodzielnej ochrony swoich praw i interesów.

6. Funkcje w zakresie rejestracji konsularnej obywateli Republiki Kazachstanu

46. Konsul prowadzi rejestr obywateli Republiki Kazachstanu, którzy zamieszkują na stałe lub tymczasowo przebywają w jego okręgu konsularnym.

7. Funkcje konsula związane z obywatelstwem Republiki Kazachstanu

47. Konsul:

- 1) Przyjmuje od osób na stałe zamieszkałych poza Republiką Kazachstanu, wnioski dotyczące spraw obywatelskich Republiki Kazachstanu i wraz z niezbędnymi dokumentami przesyła je do rozpatrzenia Prezydentowi Republiki Kazachstanu;
- 2) rejestruje utratę obywatelstwa Republiki Kazachstanu przez osoby stale zamieszkujące poza Republiką Kazachstanu;

3) określa fakt posiadania obywatelstwa Republiki Kazachstanu osób stale zamieszkałych poza Republiką Kazachstanu;
4) zawiadamia osoby przebywające na stałe poza Republiką Kazachstanu o postanowieniu wydanym przez prezydenta Republiki Kazachstanu w sprawie obywatelstwa.

8. Funkcje konsula w sprawach wizowych

48. Konsul:

1) wydaje, unieważnia wizey Republiki Kazachstanu, a także przedłuża i skracza warunki ich ważności, lub zgodnie z ustawodawstwem Republiki Kazachstanu, podejmuje decyzje o odmowie wydania wiz Republiki Kazachstanu cudzoziemcom i osobom bez obywatelstwa;
2) tworzy ujednoczoną bazę danych o rejestracji wiz wjazdowych dla cudzoziemców i osób bez obywatelstwa, zapewnia systematyczną aktualizację informacji, a także zapewnia terminową wymianę informacji z organami wewnętrznymi i organami bezpieczeństwa narodowego Republiki Kazachstanu;
3) informuje etnicznych Kazachów, którzy wyrazili chęć dobrowolnego przeniesienia się do Republiki Kazachstanu, w ramach wjazdu, w tym do regionów określonych przez Rząd Republiki Kazachstanu, w ramach kontyngentów regionalnych na przyjmowanie Oralmanów³⁰, warunków przyjmowania i środków wsparcia społecznego;
4) akceptuje, rejestruje dokumenty imigrantów, w tym etnicznych Kazachów, którzy ubiegali się o wjazd do Republiki Kazachstanu, przekazuje je do upoważnionego organu w sprawie migracji ludności, sporządza wizey wjazdowe do republiki Kazachstanu na pobyt stały.

9. Funkcje konsula w zakresie wydawania i odbierania dokumentów tożsamości

49. Konsul:

1) otrzymuje i przekazuje dokumenty w celu sporządzania paszportów obywateli Republiki

Kazachstanu, którzy przebywają za granicą, i dokonuje niezbędnych wpisów w paszportach;
2) wydaje zaświadczenia o powrocie do Republiki Kazachstanu;
3) odbiera dokument tożsamości obywateli Republiki Kazachstanu, który otrzymał prawo do pobytu stałego, i paszport obywatela Republiki Kazachstanu, w wypadku kiedy otrzymał on obywatelstwo innego państwa.

50. Wydawanie i odbieranie dokumentów tożsamości odbywa się w trybie przewidzianym w ustawie Republiki Kazachstanu z 29 stycznia 2013 r. „O dokumentach potwierdzających tożsamość”.

10. Funkcje konsula dotyczące rejestracji aktów stanu cywilnego

51. Konsul:

1) zapewnia rejestrację aktów stanu cywilnego obywateli Republiki Kazachstanu zgodnie z ustawodawstwem Republiki Kazachstanu;
2) podejmuje działania mające na celu wprowadzenie zmian, uzupełnień i poprawek do aktów stanu cywilnego, a także przywrócenie i anulowanie dokumentów stanu cywilnego obywateli Republiki Kazachstanu, cudzoziemców i osób bez obywatelstwa, którzy zarejestrowali akty stanu cywilnego w urzędach stanu cywilnego Republiki Kazachstanu.

11. Funkcje konsula w zakresie przysposobienia, kurateli i opieki nad obywatelami, którzy przebywają poza granicami Republiki Kazachstanu

52. Konsul prowadzi rejestr cudzoziemców, którzy chcą adoptować dzieci będące obywatelami Republiki Kazachstanu zgodnie z ustawodawstwem Republiki Kazachstanu dotyczącym praw dziecka.

---

30 Oralmanowie – etniczni Kazachowie, pojęcie używane w stosunku do Kazachów, którzy imigrowali do Kazachstanu od czasu niepodległości państwa w 1991 r. w ramach polityki umacniania etnicznego państwa z Rosji oraz z państw Azji Środkowej (Chin, Mongolii, Uzbekistanu, Kirgistanu, Iranu, Afganistanu, Pakistanu). Zob. <https://en.wikipedia.org/wiki/Oralman> (przyp. P. Cz.).

53. Ministerstwo prowadzi rejestrację dzieci będących obywatelami Republiki Kazachstanu, przekazanych do adopcji cudzoziemcom, zgodnie z ustawodawstwem Republiki Kazachstanu dotyczącym praw dziecka. Procedura rejestracji w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Republiki Kazachstanu i zagranicznych urządach Republiki Kazachstanu oraz kontroli adopcji dzieci będącymi obywatelami Republiki Kazachstanu przekazanymi do adopcji cudzoziemcom jest przedmiotem zarządzenia Ministra.

54. Konsul w okręgu konsularnym sprawdza sytuację dzieci przekazanych do adopcji cudzoziemcom.

55. Konsul podejmuje działania w celu zapewnienia, by przybrani rodzice, którzy są cudzoziemskimi obywatelami stale zamieszkującymi na terytorium jego okręgu konsularnego, przedstawiali sprawozdania na temat warunków życia, edukacji, wychowania i stanu zdrowia przysposobionych dzieci.

56. Konsul podejmie środki w celu ustanowienia opieki i pieczy nad małoletnimi obywatelami Republiki Kazachstanu w jego okręgu konsularnym, którzy zostali pozbawieni opieki rodzicielskiej.

Konsul podejmuje kroki w celu ustanowienia pieczy nad dorosłymi obywatelami Republiki Kazachstanu, którzy ze względu na stan zdrowia nie mogą samodzielnie wykonywać swoich praw i wypełniać swoich obowiązków.

12. Funkcje konsula dotyczące zezwoleń na stałe miejsce zamieszkania obywateli Republiki Kazachstanu za granicą

57. Konsul przyjmuje dokumenty dotyczące wydania zezwolenia na pobyt stały za granicą obywatelom Republiki Kazachstanu, którzy tymczasowo opuścili Republikę Kazachstanu i wyrazili chęć stałego miejsca zamieszkania w innym kraju.

58. Rozstrzygnięcia w sprawie stałego pobytu za granicą obywateli Republiki Kazachstanu, którzy czasowo wyjechali i wyrażają chęć uży-

skania stałego pobytu za granicą, podejmowane są przez konsula na podstawie zezwoleń wydanych przez organy wewnętrzne Republiki Kazachstanu.

59. Procedura przyjmowania i wysyłania dokumentów od obywateli Republiki Kazachstanu, którzy tymczasowo opuścili Republikę Kazachstanu i wyrazili chęć pozostania za granicą na stałe, jest określona w zarządzeniu Ministra.

13. Funkcje konsula w zakresie legalizacji dokumentów

60. Konsul przyjmuje w celu legalizacji dokumenty i akty sporządzone lub poświadczane przez władze okręgu konsularnego, a także misje dyplomatyczne i urzędy konsularne państw obcych akredytowanych w okręgu konsularnym. Organy państwowe Republiki Kazachstanu przyjmują dokumenty i akty sporządzone przy udziale władz państw obcych lub pochodzące od tych władz, do przekazania w przypadku konieczności ich legalizacji, chyba że ustawodawstwo Republiki Kazachstanu lub traktat międzynarodowy ratyfikowany przez Republikę Kazachstanu stanowią inaczej.

61. Legalizacja dokumentów polega na ustaleniu i poświadczeniu autentyczności podpisu urzędnika i pieczęci na dokumentach w celu wykorzystania ich w innym państwie.

62. Zasady legalizacji dokumentów są określone w zarządzeniu Ministra.

14. Czynności notarialne konsula

63. Konsul wykonuje następujące czynności notarialne:

- 1) uwierzytelnia transakcje, z wyjątkiem umów dotyczących przeniesienia własności majątku nieruchomości znajdującego się na terytorium Republiki Kazachstanu;
- 2) wydaje zaświadczenia o prawach spadkowych;
- 3) wydaje zaświadczenia o posiadaniu udziału we wspólnym majątku małżonków i innych osób, które posiadają własność na podstawie prawa współwłasności;

- 4) poświadcza zgodność kopii dokumentów i wyciągów z nich;
- 5) poświadcza autentyczność podpisów na dokumentach;
- 6) poświadcza zgodność tłumaczenia dokumentów z jednego języka na inny;
- 7) poświadcza fakt, pozostawiania obywatela przy życiu;
- 8) poświadcza fakt pozostawiania obywatela w określonym miejscu;
- 9) poświadcza czas okazania mu dokumentów;
- 10) przekazuje oświadczenia osób fizycznych i prawnych innym osobom fizycznym i prawnym;
- 11) przyjmuje środki płatnicze do depozytu;
- 12) przyjmuje dokumenty i papiery wartościowe do przechowywania;
- 13) przyjmuje protesty morskie;
- 14) zabezpiecza dowody.

64. Akty ustawodawcze Republiki Kazachstanu mogą przewidywać inne czynności notarialne dokonywane przez konsula.

65. Konsul nie będzie miał prawa wykonywać czynności notarialnych we własnym imieniu i na własny rachunek, w imieniu i na rzecz współmałżonka, krewnych konsula i współmałżonka (rodziców, dzieci, braci, sióstr, wnuków, dziadka, babki).

15. Funkcje konsula dotyczące wnioskowania o dokumenty

66. Konsul udziela pomocy obywatelom Republiki Kazachstanu, cudzoziemcom i bezpaństwowcom przebywającym na stałe w jego okręgu konsularnym, żądając wydania dokumentów dotyczących zapewnienia ich praw i uzasadnionych interesów.

Wnioskowanie o dokumenty obejmuje wysyłanie (dostarczanie, przekazywanie) dokumentów dotyczących zapewniania praw i uzasadnionych interesów obywateli Republiki Kazachstanu,

cudzoziemców i bezpaństwowców z Republiki Kazachstanu lub z zagranicy.

67. Procedura wnioskowania o dokumenty związane z zapewnieniem praw i uzasadnionych interesów obywateli Republiki Kazachstanu, cudzoziemców i bezpaństwowców za pośrednictwem instytucji Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Kazachstanu jest ustalona na mocy wspólnego zarządzenia Ministra i Ministra Sprawiedliwości Republiki Kazachstanu.

16. Funkcje konsula w celu realizacji praw wyborczych obywateli Republiki Kazachstanu

68. Konsul świadczy pomoc obywatelom Republiki Kazachstanu w wykonywaniu ich praw wyborczych, przestrzegając zasad prawa wyborczego ustanowionego przez ustawodawstwo Republiki Kazachstanu.

69. W przypadku ustanowienia lokalu wyborczego w siedzibie zagranicznej instytucji Republiki Kazachstanu podczas wyborów Prezydenta Republiki Kazachstanu, posłów do Mażylysu³¹ Parlamentu Republiki Kazachstanu i referendum republikańskiego, urząd konsularny informuje o tym władze okręgów konsularnych.

17. Funkcje konsula w celu wykonywania zarządzeń organów państwowych i urzędników wykonujących czynności ścigania karnego oraz organy sądowe

70. Konsul wykonuje polecenia organów państwowych i urzędników wykonujących czynności ścigania karnego oraz organy sądowe Republiki Kazachstanu w stosunku do obywateli Republiki Kazachstanu w sposób przewidziany w ustawodawstwie Republiki Kazachstanu i w traktatach międzynarodowych Republiki Kazachstanu.

---

31 Mażylylis – izba niższa Parlamentu Kazachstanu, wybory do niej zasadniczo (tzn. wybory 98 posłów na ogólną liczbę 107 posłów, pozostałych 9 wybiera Rada Narodu Kazachstanu przy Prezydencie) są bezpośrednie (w odróżnieniu od Senatu – gdzie wybory członków są pośrednie, a część członków jest desygnowana wprost przez Prezydenta). Kadencja Mażylylistu jest pięcioletnia (przyp. P. Cz.).

71. Konsul udziela pomocy w wypełnianiu obowiązków służbowych przedstawicielom organów państwowych Republiki Kazachstanu znajdującym się w okręgu konsularnym.

18. Funkcje konsula w celu podejmowania działań z zakresu ochrony sanitarnej, fitosanitarnej i weterynaryjnej

72. W przypadku pojawienia się chorób kwarentanowych na terytorium okręgu konsularnego, konsul informuje upoważnione organy Republiki Kazachstanu działające w zakresie ochrony sanitarnej, fitosanitarnej i weterynaryjnej o nazwie i granicy obszaru zakażonego, liczbie przypadków chorób i środkach przeciw epidemii podejmowanych przez władze lokalne. Konsul informuje obywateli, którzy otrzymali zezwolenie na wjazd do Republiki Kazachstanu o potrzebie przedstawienia międzynarodowych zaświadczeń o szczepieniach przy wjeździe do Republiki Kazachstanu.

73. W przypadku występowania w okręgu konsularnym niebezpiecznych chorób lub szkodników roślin rolniczych, jak również w przypadku masowej choroby zwierząt gospodarskich i drobiu lub groźby rozprzestrzeniania się chorób powszechnych wśród ludzi i zwierząt, konsul informuje o tym organy Republiki Kazachstanu właściwe w zakresie ochrony sanitarnej, fitosanitarnej i weterynaryjnej.

74. Konsul informuje obywateli, którzy otrzymali zezwolenie na wjazd do Republiki Kazachstanu, o konieczności przedłożenia świadectw weterynaryjnych dla zwierząt, surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz zasad przywozu nasion, żywych roślin, świeżych owoców i warzyw przy wjeździe do Republiki Kazachstanu.

19. Funkcje konsula w odniesieniu do statków powietrznych, statków floty morskiej i rzecznej, samochodów i transportu kolejowego Republiki Kazachstanu

75. Konsul zapewnia, że dowódcy, załozdce i pasażerom statku powietrznego Republiki

Kazachstanu (zwanego dalej „statkiem powietrznym”) zostaną w pełni przyznane prawa dowódcy, załogi i pasażerów portów lotniczych państwa przyjmującego w jego okręgu konsularnym, zgodnie z prawem państwa przyjmującego i międzynarodowymi traktatami ratyfikowanymi przez Republikę Kazachstanu i państwo przyjmujące.

76. Konsul pomaga dowódcy, załozdce i pasażerom statku powietrznego w stosunkach z władzami państwa przyjmującego, a także podejmuje kroki w celu powrotu, jeśli to konieczne, statku powietrznego, jego załogi i pasażerów do Republiki Kazachstanu lub kontynuowania lotu.

77. W razie wypadku, przymusowego lądowania lub innego wypadku statku powietrznego w okręgu konsularnym konsul zapewnia niezbędną pomoc załozdce i pasażerom.

78. W przypadkach przestępstw popełnionych na pokładzie statku powietrznego konsul pomaga dowódcy statku powietrznego w wykonywaniu obowiązków wynikających z ustawodawstwa Republiki Kazachstanu i traktatów międzynarodowych ratyfikowanych przez Republikę Kazachstanu.

79. Na podstawie porozumienia Ministerstwa z liniami lotniczymi Republiki Kazachstanu konsul wysyła pocztę dyplomatyczną i ładunki na pokładzie statku powietrznego Republiki Kazachstanu na lotniska Republiki Kazachstanu według stawek uzgodnionych między Ministerstwem a liniami lotniczymi Republiki Kazachstanu, a także zgodnie z przepisami bezpieczeństwa linii lotniczych Republiki Kazachstanu i z ustawodawstwem Republiki Kazachstanu.

80. W przypadku ogłoszenia stanu wyjątkowego w państwie przyjmującym z różnych powodów lub w wyniku klęsk żywiołowych, konsul udziela pomocy przy wyjeździe obywateli Republiki Kazachstanu samolotami Republiki Kazachstanu na lotniska Republiki Kazachstanu.

81. Przepisy ust. 75–80 niniejszego rozdziału mają również zastosowanie do statków

powietrznych (śmigłowców) Sił Zbrojnych Republiki Kazachstanu, statków morskich i rzecznych, a także do środków transportu samochodowego i kolejowego Republiki Kazachstanu.

82. W przypadku nabycia statku morskiego za granicą konsul wydaje tymczasowe zaświadczenie o prawie do żeglugi pod banderą państwową Republiki Kazachstanu.

**20. Funkcje konsula
w celu ochrony praw i interesów
obywateli Republiki Kazachstanu,
którzy znalazły się w trudnej sytuacji
życiowej w państwie przyjmującym**

83. W sprawach, w których obywatel Republiki Kazachstanu znalazł się wskutek działania siły wyższej w sytuacji trudnej i jest pozbawiony środków do życia, a także jeśli był on ofiarą działania struktur przestępczych i handlu ludźmi i zgłosił to do urzędu konsularnego, konsul:

- 1) ustala istnienie w zaistniałym stanie rzeczy obowiązków osoby lub organizacji, która zaprosiła obywatela, do zwrotu wydatków związanych z jego pobytom i przyczynia się do zapewnienia ich pokrycia;
- 2) pomaga w nawiązywaniu kontaktów obywatela z członkami jego rodziny, krewnymi lub innymi osobami;
- 3) zapewnia niezbędną pomoc, w tym pomoc finansową, zgodnie z ustawodawstwem Republiki Kazachstanu;
- 4) powiadamia Ministerstwo o danym przypadku.

84. W przypadku śmierci obywatela Republiki Kazachstanu konsul podejmuje środki, aby pochować go z należyтым honorem lub wysłać ciało zmarłego do Republiki Kazachstanu.

85. Wdrażanie środków ochrony praw i interesów obywateli Republiki Kazachstanu znajdujących się w trudnej sytuacji, w tym w wyniku działania siły wyższej, a także podejmowanie środków w przypadku śmierci obywateli Republiki Kazachstanu w państwie przyjmującym odbywa się zgodnie z zasadami korzystania z funduszy przewidzianymi w przepisach doty-

czących budżetu państwa w ramach programu „Reprezentowanie interesów Republiki Kazachstanu za granicą” zatwierdzonego przez Ministra w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości Republiki Kazachstanu i Ministerstwem Finansów Republiki Kazachstanu.

**21. Funkcje konsula
w odniesieniu do majątku
obywateli Republiki Kazachstanu**

86. Konsul podejmuje działania w celu ochrony mienia pozostającego po śmierci obywatela Republiki Kazachstanu, w celu późniejszego przekazania go spadkobiercom.

87. Konsul przyjmie na przechowywanie pieniądze, kosztowności, papiery wartościowe i dokumenty należące do obywateli Republiki Kazachstanu.

W przypadku śmierci osoby będącej właścicielem zdeponowanego mienia, do mienia tego mają zastosowanie postanowienia pkt. 86 niniejszej ustawy.

**22. Funkcje konsula w stosunku
do obywateli Republiki Kazachstanu
aresztowanych, uwięzionych,
pozbawionych wolności lub zatrzymanych,
a także poszukiwanie zaginionych
na terytorium okręgu konsularnego
obywateli Republiki Kazachstanu**

88. Konsul podejmuje kroki w celu zapewnienia, aby w stosunku do obywatela Republiki Kazachstanu, który został zatrzymany lub aresztowany pod zarzutem popełnienia przestępstwa, lub poddany innym środkom ograniczającym wolność lub odbywający karę pozbawienia wolności, a także poddany innym środkom sądowym lub administracyjnym, były przestrzegane prawa państwa przyjmującego i traktaty międzynarodowe ratyfikowane przez Republikę Kazachstanu.

89. Konsul, na prośbę zainteresowanych osób i z własnej inicjatywy, odwiedza obywateli Republiki Kazachstanu, którzy przebywają w miejscach zatrzymania, ustala podstawy ich przetrzymywania, podejmuje środki w celu po-

wiadomienia państwa przyjmującego o konieczności utrzymania obywateli Republiki Kazachstanu w warunkach, które spełniają wymagania sanitarne i higieniczne, oraz o tym, by nie byli oni poddawani okrutnemu i poniżającemu traktowaniu.

90. Konsul powstrzymuje się od podejmowania jakichkolwiek działań w imieniu obywatela Republiki Kazachstanu, który jest aresztowany, uwięziony, pozbawiony wolności lub zatrzymany, jeżeli obywatel ten wyraził na piśmie sprzeciw co do podejmowania takich środków.

91. Konsul zwraca się do właściwych władz państwa przyjmującego o pomoc w poszukiwaniu na terytorium swojego okręgu konsularnego zaginionych obywateli Republiki Kazachstanu.

23. Działalność konsulatów honorowych

92. Szczególne funkcje konsularne w imieniu Republiki Kazachstanu mogą być wykonywane przez konsulów honorowych w imieniu Ministerstwa.

93. Konsulatami honorowymi kierują konsulowie honorowi wyznaczeni przez Ministra za zgodą państwa przyjmującego.

Konsul honorowy jest obywatelem Republiki Kazachstanu lub innego państwa.

94. Konsulaty honorowe powstają, reorganizują się i zaprzestają działalności na podstawie zarządzeń Ministra za zgodą państwa przyjmującego.

95. Funkcje i kompetencje konsulów honorowych określa zarządzenie Ministra.

Podpisano:
Prezydent Republiki Kazachstanu
Nursułtan Nazarbajew

Tłumaczenie z języka rosyjskiego:
mgr Julia Pasternak (absolwentka kierunku prawo, była seminarzystka w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Weryfikacja tłumaczenia i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Kosowskie prawo konsularne

Ustawa nr 03/L-125
(Dziennik Urzędowy Republiki Kosowa,
Rok IV, Nr 46, 15 stycznia 2009)
o służbie konsularnej misji dyplomatycznych
i konsularnych Republiki Kosowa

Zgromadzenie Republiki Kosowa,

Na podstawie artykułu 65 ust. 1 Konstytucji
Republiki Kosowa,

Odnosząc się do Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z 1961 r.; Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z 1963 r.; innych właściwych przepisów międzynarodowych oraz Republiki Kosowa

Zatwierdza:

Ustawę w sprawie służby konsularnej
misji dyplomatycznych i konsularnych
Republiki Kosowa

ROZDZIAŁ I Postanowienia ogólne

PODROZDZIAŁ I Działalność konsularna misji dyplomatycznych i konsularnych

Artykuł 1 Cel

Misje dyplomatyczne i konsularne w ramach działalności konsularnych powinny wspierać współpracę pomiędzy Republiką Kosowa, a państwem przyjmującym w zakresie funkcji konsularnych, jak określono w art. 5 Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych oraz promować przyjazne stosunki między Republiką Kosowa, a państwem przyjmującym.

Misje dyplomatyczne i konsularne w ramach działalności konsularnej, chronią interesy Republiki Kosowa i prawa obywateli Kosowa w państwie przyjmującym zgodnie z Konwencją wiedeńską o stosunkach konsularnych.

Artykuł 2 Definicje

Dla celów niniejszej ustawy, wyrażenia w niej użyte mają następujące znaczenie:

„**Misja konsularna**” oznacza przedstawicielstwo urzędu konsularnego, tj. odpowiednio: konsulat generalny, konsulat i służbę konsularną w misji dyplomatycznej Republiki Kosowa.

„**Szef misji konsularnej**” oznacza osobę, której powierzono zarządzanie funkcjami służby konsularnej. Odpowiednio szefem misji konsularnej może być: konsul, wice konsul, szef służby konsularnej dyplomatycznej misji Republiki Kosowa.

„**Urzędnik konsularny**” oznacza wyższego urzędnika, w tym szefa misji konsularnej, odpowiedzialnego za wykonywanie funkcji konsularnych.

„**Pracownik konsularny**” oznacza osobę zatrudnioną w służbie administracyjnej lub technicznej misji konsularnej.

„**Państwo przyjmujące**” oznacza państwo/okręg, w którym akredytowany jest szef misji konsularnej.

„**Okręg konsularny**” oznacza terytorium w państwie przyjmującym, w granicach którego misja konsularna jest akredytowana.

„**Konsul Honorowy**” oznacza obywatela Kosowa lub obcokrajowca mającego stałe miejsce zamieszkania w państwie przyjmującym, mianowanego przez Ministra Spraw Zagranicznych.

PODROZDZIAŁ II Mianowanie i delegowanie

Artykuł 3

1. Szef misji konsularnej i inni urzędnicy konsularni są mianowani zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem oraz aktami normatywnymi Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

2. Wzory podpisów szefa misji konsularnej i urzędników konsularnych składa się w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i innych właściwych

wych organach państwowych państwa przyjmującego.

PODROZDZIAŁ III **Realizowanie kompetencji**

Artykuł 4

Szef misji konsularnej i funkcjonariusze konsularni w swojej działalności są zobowiązani do przestrzegania: międzynarodowych zasad, Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z 1961 r., Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z 1963 r., traktatów i umów Republiki Kosowa z państwem przyjmującym, obowiązujących przepisów w okręgu konsularnym oraz przepisów obowiązujących w Republice Kosowa.

PODROZDZIAŁ IV **Kompetencje i obowiązki konsularne**

Artykuł 5 **Wykonywanie funkcji służby konsularnej**

1. Funkcje służb konsularnych w misji konsularnej sprawuje urzędnik konsularny misji konsularnej.
2. Urzędnik konsularny misji konsularnej wykonuje funkcje służb konsularnych w okręgu konsularnym, który może obejmować całe terytorium państwa przyjmującego lub jego części.
3. Funkcje służb konsularnych sprawowane przez urzędnika konsularnego wynikają z kompetencji i obowiązków powierzonych misji konsularnej przez obecnie obowiązujące prawo.
4. Szef misji konsularnej może przekazać swoje uprawnienia urzędnikom konsularnym o odpowiednich kwalifikacjach w misji konsularnej.
5. W razie potrzeby, w przedstawicielstwie dyplomatycznym, mogą być wykonywane funkcje służby konsularnej przez członka służby dyplomatycznej.
6. Za zgodą państwa przyjmującego, szef misji konsularnej może wykonywać funkcje służby konsularnej, które zostały mu powierzone, również poza jego okręgiem konsularnym.
7. Nadzór nad wykonywaniem funkcji konsularnych sprawuje szef misji dyplomatycznej w państwie przyjmującym.

8. Organizację misji konsularnej oraz prawa i obowiązki urzędników konsularnych określają akty wykonawcze Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

9. We wszystkich sytuacjach niniejsze przepisy są obowiązujące wobec osób prawnych, władz i innych instytucji w Kosowie, z wyjątkiem przypadków, gdy wyraźnie są one wyłączone na podstawie obowiązującego ustawodawstwa.

Artykuł 6 **Pomoc Obywatelom Kosowa**

1. Misja konsularna może udzielić pomocy, którą uzna za stosowną obywatelom Kosowa znajdującym się w okręgu konsularnym, na wniosek obywatela Kosowa, w zgodzie z przepisami międzynarodowymi, aktami prawnymi obowiązującymi w państwie przyjmującym oraz ustawą i aktami normatywnymi Republiki Kosowa
2. Pomoc, zgodnie z ustępem pierwszym niniejszego artykułu, nie jest stosowana wobec obywateli Kosowa posiadających jednocześnie obywatelstwo państwa przyjmującego. Nie mogą oni skorzystać z tej pomocy, za wyjątkiem konkretnych przypadków, gdy okoliczności pozwalają na świadczenie pomocy.
3. Szef misji konsularnej określa rodzaj, formę i skalę pomocy, zgodnie z odpowiednimi przepisami i ustawodawstwem państwa przyjmującego, potrzebą pomocy ze strony obywateli Kosowa oraz biorąc pod uwagę dostępne zasoby budżetowe Republiki Kosowa.
4. W wyjątkowych przypadkach, zgodnie z aktami normatywnymi Ministerstwa Spraw Zagranicznych, obywatelowi Kosowa może zostać zapewniona niezbędna pomoc finansowa w celu odbycia podróży do innego państwa lub w przypadku repatriacji. W takich przypadkach zwrot wydatków jest obowiązkowy. Obowiązek ten obciąża masę spadku po osobie, która wymagała takiej pomocy.

Artykuł 7 **Pomoc dla obywateli Kosowa w wyjątkowych okolicznościach**

W przypadkach, gdy w państwie przyjmującym wystąpią zjawiska: klęski żywiołowej, wojny, rewolucyjne, wydarzenia polityczne, lub inne wy-

darzenia które zagrażają lub szkodzą ludności w państwie przyjmującym lub jego częściach, szef misji konsularnej może podjąć niezbędne działania, aby pomóc i wziąć pod ochronę zagrożonych lub poszkodowanych obywateli Kosowa. Na podstawie decyzji rządu działania te mogą objąć również członków rodziny obywateli Kosowa, niebędących obywatelami Kosowa.

Artykuł 8

Pomoc więźniom i reprezentowanie obywateli Kosowa przed organami władzy sądowniczej w państwie przyjmującym

1. Urzędnik konsularny zgodnie z przepisami międzynarodowymi, niniejszą ustawą oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, na wniosek, zapewnia niezbędną i odpowiednią pomoc oraz opiekuje się obywatelami Kosowa, którzy są uwięzieni, ścigani lub skazani na karę pozbawienia wolności w państwie przyjmującym.
2. Szef misji konsularnej działając zgodnie z międzynarodowymi zasadami i przepisami oraz ustawodawstwem obowiązującym w państwie przyjmującym, na terenie okręgu konsularnego może zwracać się do właściwych organów państwa przyjmującego, aby uzyskać informację o przyczynach zatrzymania lub aresztowania obywatela Kosowa, a w szczególności w sprawie zarzutów postawionych przeciwko niemu. Jeśli uważa się to za konieczne, szef misji konsularnej może odwiedzać obywateli Kosowa zatrzymanych lub aresztowanych w jego okręgu.
3. Szef misji konsularnej, w swoim okręgu konsularnym podejmuje odpowiednie środki, w celu ułatwienia reprezentacji obywatela Kosowa przed organami sądowymi lub innymi organami w państwie przyjmującym, tak aby obywatel Kosowa mógł korzystać ze swoich praw.

Artykuł 9

Repatriacja zwłok obywateli Kosowa zmarłych w państwie przyjmującym

1. Szef misji konsularnej w przypadku braku innych możliwości, jeśli to konieczne, podejmuje odpowiednie środki w celu pozytywnej identyfikacji zwłok oraz informuje członków rodziny obywateli Kosowa, którzy zmarli w państwie

przyjmującym. Jeżeli, zgodnie z życzeniem zmarłego, lub członków jego rodziny, ciało obywatela Kosowa ma zostać przetransportowane do ojczyzny, szef misji konsularnej pomaga w rozwiązywaniu problemów związanych z czynnościami administracyjnymi oraz planowaniem transportu.

2. Szef misji konsularnej, w przypadku gdy rodzina zmarłego obywatela Kosowa nie jest znana i nie pozostały żadne inne możliwości, wymaga od władz lokalnych w państwie przyjmującym zabezpieczenia aktywów lub innych rzeczy należących do zmarłego obywatela Kosowa, a pozostających w państwie przyjmującym.
3. Jeżeli niemożliwe jest ustalenie spadkobierców zmarłego i upłynął długi czas od zabezpieczenia mienia pozostawionego przez obywatela Kosowa, szef misji konsularnej może podjąć odpowiednie kroki, w celu przekazania tych aktywów odpowiednim władzom Republiki Kosowa, w zgodzie z obowiązującym w państwie przyjmującym ustawodawstwem.

PODROZDZIAŁ V

Pozostałe obowiązki administracyjne

Artykuł 10

Przetwarzanie dokumentacji związanej z problematyką obywatelstwa

Urzędnik konsularny przetwarza dokumentację dotyczącą spraw związanych z obywatelstwem zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem.

Artykuł 11

Przyjmowanie wniosków o wydanie paszportów i wiz

1. Urzędnik konsularny przyjmuje dokumentację, w celu wydawania paszportów oraz innych dokumentów dla celów ruchu osobowego obywateli Kosowa.
2. Urzędnik konsularny przyjmuje dokumentację dotyczącą różnego rodzaju wiz, dla celów ruchu osobowego cudzoziemców przez granice Kosowa.
3. Wydawanie różnych rodzajów wiz dla cudzoziemców poprzez misje konsularne odbywa się zgodnie z decyzjami i aktami normatywnymi Republiki Kosowa.

Artykuł 12 **Rejestracja aktów stanu cywilnego**

1. Po uprzedniej decyzji Ministra Spraw Zagranicznych, szef misji konsularnej pełni funkcję urzędnika stanu cywilnego w celu przechowywania i rejestrowania aktów stanu cywilnego w misji konsularnej. W celu wypełnienia tego zadania szef misji konsularnej prowadzi rejestr małżeństw, narodzin i śmierci.

2. Szef misji konsularnej, zgodnie z ustępem 1:

2.1 Przyjmuje oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński oraz wydaje zaświadczenia o jego zawarciu, jeżeli zezwala na to ustawodawstwo państwa przyjmującego oraz przynajmniej jeden z małżonków jest obywatelem Kosowa. Zawarcie małżeństwa przed szefem misji konsularnej jest rejestrowane w rejestrze małżeństw, a Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zostaje poinformowane o konieczności podjęcia dalszych działań.

2.2 Zapisuje w rejestrze małżeństw także wszelkie małżeństwa obywateli Kosowa zawarte przed odpowiednimi organami państwa przyjmującego, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Republice Kosowa oraz w państwie przyjmującym, na podstawie oficjalnych zaświadczeń.

2.3 Wydaje zezwolenia na zawarcie małżeństwa dla obywateli Kosowa, określone w odpowiednich przepisach prawa Republiki Kosowa, jeżeli małżeństwo jest zawierane w urzędach stanu cywilnego, w okręgu konsularnym państwa przyjmującego, a jedno z małżonków jest cudzoziemcem.

3. Urzędnik misji konsularnej, zgodnie z ustępem 1, rejestruje obywateli Kosowa urodzonych w okręgu konsularnym w rejestrze urodzin, w oparciu o oficjalne certyfikaty wydane przez właściwe władze lokalne.

4. Akty stanu cywilnego: urodzenia, zgonu i małżeństwa należy przesłać w odpowiednich terminach do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w celu przekazania ich właściwym organom Kosowa.

Artykuł 13 **Dokumentowanie,** **wydawanie zaświadczeń,** **w celu uwierzytelniania dokumentów,**

legalizacja urzędowych dokumentów, **tłumaczenie dokumentów**

Dokumentowanie, wydawanie zaświadczeń, w celu uwierzytelniania dokumentów wydawanych przez władze Republiki Kosowa, legalizacja urzędowych dokumentów wydanych przez władze Republiki Kosowa i organy państwa przyjmującego oraz tłumaczenie dokumentów są regulowane aktami wykonawczymi Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Artykuł 14 **Doręczanie dokumentacji urzędowej**

Zgodnie z dwustronną lub wielostronną umową urzędnik konsularny podejmuje działania w celu doręczenia dokumentów i oficjalnej poczty obywatelom Kosowa lub cudzoziemcom przebywającym w okręgu konsularnym lub władzom państwa przyjmującego, również w okręgu konsularnym, na żądanie sądu lub władz Kosowa. W przypadku braku dwu- lub wielostronnej umowy, doręczanie dokumentów urzędowych zostanie zorganizowane za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych państwa przyjmującego.

PODROZDZIAŁ VI **Honorowy urzędnik konsularny**

Artykuł 15 **Mianowanie, wygaśnięcie mandatu** **oraz kompetencje honorowego** **urzędnika konsularnego**

1. W celu jak najlepszego reprezentowania Republiki Kosowa, Minister Spraw Zagranicznych wyznacza honorowego urzędnika konsularnego.

2. Honorowi urzędnicy konsularni stanowią integralną część struktury służby konsularnej Republiki Kosowa.

3. Kompetencje honorowego urzędnika konsularnego określa odrębne zarządzenie Ministra Spraw Zagranicznych.

4. Honorowym urzędnikiem konsularnym może być mianowany przez Ministra Spraw Zagranicznych obywatel Kosowa lub cudzoziemiec, który przebywa na stałe w państwie przyjmującym. Procedura mianowania honorowego

urzędnika konsularnego obejmuje:

- 4.1 Dokładne udowodnienie potrzeby reprezentowania interesów Republiki Kosowa przez honorowego urzędnika konsularnego w proponowanym okręgu konsularnym;
  - 4.2 Uważny przegląd zdolności adaptacyjnych kandydata do objęcia urzędu honorowego urzędnika konsularnego
  - 4.3 Wcześniejsze otrzymanie zgody od państwa przyjmującego w sprawie mianowania kandyda, podczas poddawania ocenie kandydatów na urząd honorowego urzędnika konsularnego;
  - 4.4 Udzielenie exequatur przez państwo przyjmujące.
5. Honorowy urzędnik konsularny obejmuje przedstawicielstwo Republiki Kosowa, niezwłocznie po otrzymaniu exequatur od państwa przyjmującego i świadczy swoje funkcje, tak długo, jak jest to konieczne.
6. Minister Spraw Zagranicznych swoją decyzją może zażądać wygaśnięcia mandatu honorowego urzędnika konsularnego, jeżeli reprezentacja interesów Republiki Kosowa w państwie przyjmującym zostanie uznana za niepotrzebną.
7. Honorowy urzędnik konsularny może w każdej chwili zażądać cofnięcia swojego tytułu.
8. Tytuł honorowego urzędnika konsularnego nie podlega dziedziczeniu.
9. W razie niemożności wykonywania swoich funkcji w najlepszy możliwy sposób honorowy urzędnik konsularny niezwłocznie powiadamia o tym Ministerstwo Spraw Zagranicznych.
10. Honorowy urzędnik konsularny jest zobowiązany poinformować Ministerstwo Spraw Zagranicznych, w sytuacji gdy jest on zatrudniony w innym państwie, z wyjątkiem państwa przyjmującego, w organizacji międzynarodowej lub w przypadku złożenia wniosku o przyznanie innego obywatelstwa.
11. Aby umożliwić rozpoczęcie działalności w celu reprezentowania interesów państwa wysyłającego, Ministerstwo Spraw Zagranicznych [dod. tłumacz.: państwa przyjmującego] udziela honorowemu urzędnikowi konsularnemu odpowiednio exequatur, po okazaniu zaświadczenia o powołaniu.

PODROZDZIAŁ VII

Oplaty

Artykuł 16 Oplaty konsularne

W ramach działalności konsularnej, szef misji konsularnej pobiera opłaty z tytułu usług konsularnych zgodnie z aktami normatywnymi Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Ministerstwa Gospodarki i Finansów.

ROZDZIAŁ VIII Postanowienia końcowe

Artykuł 17 Wydawanie aktów wykonawczych

Ministerstwo Spraw Zagranicznych wydaje odpowiednie akty wykonawcze na mocy i w celu realizacji niniejszej ustawy.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych w ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszej ustawy, przyjmuje rozporządzenie w sprawie służby konsularnej.

Artykuł 18 Wejście w życie

Ustawa wchodzi w życie po upływie 15 dni od jej publikacji w Dzienniku Urzędowym Republiki Kosowa.

Ustawa Nr 03/L-125

16 Grudnia 2008

Ogłoszona dekretem Nr. DL-073-2008, 30 grudnia 2008, Prezydenta Republiki Kosowa, Dr. Fatmira Sejdiu.

Tłumaczenie z języka angielskiego:

mgr Piotr Skotnicki (absolwent kierunku prawo, były seminarzysta w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Weryfikacja i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Litewskie prawo konsularne

USTAWA REPUBLIKI LITEWSKIEJ
z dnia 9 maja 1995 r. nr I-886³², Wilno
USTAWA KONSULARNA
REPUBLIKI LITEWSKIEJ
(Lietuvos Respublikos konsulinis statusas)

ROZDZIAŁ 1 **Część ogólna**

Art. 1. Cel ustawy

Niniejsza ustawa określa kompetencje i odpowiedzialność urzędników konsularnych, podstawę działania urzędów konsularnych, warunki i tryb udzielania pomocy konsularnej, państwowej pomocy finansowej oraz wykonywanie innych funkcji konsularnych, jak również warunki zwrotu kosztów pomocy konsularnej.

Art. 2. Definicje

1. Urzędnik konsularny oznacza każdego dyplomatę Republiki Litewskiej, któremu powierzono, jako osobie działającej w tym charakterze, pełnienie funkcji konsularnych, w tym honorowego urzędnika konsularnego.

2. Funkcje konsularne oznaczają czynności wykonywane przez urzędników konsularnych i przewidziane w Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z 1963 r., innych traktatach międzynarodowych, których Republika Litewska jest stroną, oraz niniejszej ustawie.

3. Pomoc konsularna oznacza funkcje konsularne wykonywane przez urzędników konsu-

larnych w przypadku, gdy obywatel Republiki Litewskiej znajduje się w trudnej sytuacji w obcym państwie, gdy został zatrzymany, padł ofiarą przestępstwa, w przypadku zgonu, jak również w innych okolicznościach przewidzianych w niniejszej ustawie. Pomocy konsularnej udziela się również w przypadkach przewidzianych w niniejszej ustawie bezpaństwowcom posiadającym zezwolenie na pobyt w Republice Litewskiej, którzy zgodnie z prawem przebywają w państwie obcym.

4. Urząd konsularny oznacza konsulat generalny, konsulat, wice-konsulat lub agencję konsularną Republiki Litewskiej działające na stałe w państwie obcym, pełniące funkcje konsularne i wykonujące inne zadania powierzone im na mocy traktatów międzynarodowych, których Republika Litewska jest stroną, ustaw i innych aktów prawnych, a także urząd konsularny Republiki Litewskiej, którą kieruje honorowy urzędnik konsularny.

5. Okręg konsularny oznacza obszar, jego część lub jednostkę administracyjną państwa przyjmującego, ustalony, w celu pełnienia służby, dla urzędu konsularnego przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, za zgodą państwa przyjmującego.

6. Niereprezentowany obywatel Unii oznacza każdego obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej (w dalszym ciągu zwanego „państwem członkowskim”), które nie posiada misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego w kraju trzecim, lub którego misją dyplomatyczną, urząd konsularny lub honorowy urzędnik konsularny w kraju trzecim nie są faktycznie w stanie udzielić pomocy konsularnej w danym przypadku.

Art. 3. Podstawy prawne czynności wykonywanych przez urzędników konsularnych

---

32 Tekst jednolity z dnia 1 lipca 2019 roku (ze zmianami z dnia 11 kwietnia 2019 r. – nr XIII-2058). Zmiany implementują Dyrektywę Rady (UE) 2015/637 z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie środków koordynacji i współpracy mających ułatwić ochronę konsularną niereprezentowanych obywateli Unii w państwach trzecich oraz uchylająca decyzję 95/553/WE (Dz.U. L 106 z 2015, s. 1) – informacja dot. implementacji stanowi załącznik do ustawy. Tekst pierwotny ustawy promulgowany w: Valstybės žinios, 1995-05-24, Nr. 43-1047. Tekst jednolity w języku litewskim oraz urzędowe tłumaczenie na język angielski stanowiące podstawę niniejszego tłumaczenia dostępne na stronach legislacji Sejmu (Seimas) Republiki Litewskiej pod adresem: <https://e-seimas.lrs.lt>

1. Urzędnicy konsularni podlegają w zakresie swoich czynności Konstytucji Republiki Litewskiej, Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z 1963 roku, innym traktatom międzynarodowym, których Republika Litewska jest stroną, niniejszej ustawie, ustawie Republiki Litewskiej o notariacie, ustawie o służbie dyplomatycznej, innym krajowym i unijnym aktom prawnym.

2. Status prawny i gwarancje socjalne urzędników konsularnych, z wyjątkiem honorowych urzędników konsularnych oraz członków ich rodzin określa ustawa Republiki Litewskiej o służbie dyplomatycznej.

3. Podczas wykonywania funkcji konsularnych, urzędnicy konsularni muszą mieć wzgląd na akty prawne i zwyczaje państwa przyjmującego.

Art. 4. Ustanawianie urzędów konsularnych i zakres czynności konsularnych

1. Urzędy konsularne, z wyjątkiem urzędów kierowanych przez honorowych urzędników konsularnych, ustanawia lub likwiduje Rząd Republiki Litewskiej zgodnie z rekomendacją Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, po uprzednim rozpatrzeniu przez Komisję Spraw Zagranicznych Sejmu. Okręgi konsularne, ustalone dla urzędów konsularnych, ustanawia Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej za zgodą państwa przyjmującego.

2. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej sporządza wykaz państw obcych, w których nie ma misji dyplomatycznych ani urzędów konsularnych określając, która misja dyplomatyczna lub urząd konsularny może udzielać pomocy konsularnej obywatelom Republiki Litewskiej przebywającym w tych państwach obcych. Informacje te podaje się do wiadomości publicznej.

3. Pomocy konsularnej udzielają wszystkie misje dyplomatyczne i urzędy konsularne Republiki Litewskiej, z wyjątkiem misji dyplomatycznych Republiki Litewskiej przy organizacjach międzynarodowych.

Art. 5. Znaki wyróżniające

Urząd konsularny używa flagę państwową Republiki Litewskiej, flagę Unii Europejskiej, oznaczenie z litewskim godłem państwowym,

wskazujące siedzibę urzędu konsularnego oraz pieczęć z litewskim godłem państwowym. Urząd konsularny jest uprawniony do używania w swoich dokumentach litewskiego godła państwowego.

Art. 6. Transparentność czynności urzędników konsularnych

1. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, bez uszczerbku dla interesów indywidualnych i publicznych, regularnie informuje instytucje państwowe i opinię publiczną o działalności urzędników konsularnych, podaje informacje konsularne na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej oraz, w miarę możliwości, za pośrednictwem innych mediów.

2. Urzędnicy konsularni nie mogą przekazywać ani podawać do wiadomości publicznej informacji stanowiących tajemnicę państwową, urzędową, handlową, przemysłową lub bankową, z wyjątkiem przypadków określonych prawem. Informacji otrzymywanych w ramach działalności służbowej nie podaje się do wiadomości publicznej w przypadku, gdy stanowiłoby to naruszenie godności człowieka, honoru lub bezpieczeństwa, uzasadnionych interesów osób fizycznych i prawnych, utrudniało zapobieganie i wykrywanie czynów przestępczych lub prowadziło do ich popełnienia.

Art. 7. Współpraca urzędów konsularnych z innymi instytucjami i agencjami państwowymi oraz samorządowymi

1. W celu realizacji powierzonych zadań oraz wykonując funkcje konsularne, urząd konsularny jest zobowiązana współdziałać z innymi instytucjami i agencjami państwowymi oraz samorządowymi. W razie potrzeby, urzędnik konsularny pośredniczy pomiędzy daną osobą a odnośną instytucją państwową.

2. Urzędnik konsularny nie może pełnić i wykonywać funkcji, które nie zostały mu powierzone z mocy prawa.

3. Państwowe i samorządowe instytucje oraz agencje, jak również organizacje i inne publiczne osoby prawne, przekazują bezpłatnie urzędowi konsularnemu informacje i inne dane, w tym dane osobowe z rejestrów, wymagane do wykonywania funkcji konsularnych.

Art. 7¹. Współpraca urzędów konsularnych z usługodawcami zewnętrznymi

1. Urząd konsularny może współpracować z usługodawcami zewnętrznymi w celu wykonywania powierzonych jej zadań oraz pełnienia funkcji konsularnych określonych w Części drugiej Rozdziału III niniejszej ustawy.

2. O ile współpraca z usługodawcą zewnętrznym nie jest regulowana przez prawo i akty legislacji Unii Europejskiej, współpracę z usługodawcą zewnętrznym prowadzi się w przypadkach i na warunkach określonych przez rząd Republiki Litewskiej. W takich przypadkach, usługodawca zewnętrzny jest wybierany zgodnie z procedurą określoną przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

Art. 7². Mobilne misje konsularne

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej organizuje mobilne misje konsularne w państwach obcych lub ich częściach, które nie mają misji dyplomatycznych ani urzędów konsularnych Republiki Litewskiej, z wyjątkiem urzędów konsularnych Republiki Litewskiej kierowanych przez honorowego urzędnika konsularnego. Mobilne misje konsularne są prowadzone w celu wykonywania funkcji konsularnych poza urzędami konsularnymi jeżeli zachodzi znacząca potrzeba świadczenia usług konsularnych. Procedurę organizowania i prowadzenia mobilnych misji konsularnych określa Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

Art. 8. Przetwarzanie danych osobowych

1. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, misje dyplomatyczne oraz urzędy konsularne mają prawo przetwarzać dane osobowe w zakresie niezbędnym do wykonywania funkcji konsularnych. Dane osobowe przetwarza się zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 2016, s. 1) oraz ustawą Republiki Litewskiej o prawnej ochronie danych osobowych.

2. Na wniosek danej osoby, misje dyplomatyczne i urzędy konsularne muszą przekazać dotyczące jej dane jawne, które są przez nie przetwarzane zgodnie z procedurą określoną prawem. Zabrania się przekazywania tej osobie informacji o innych osobach, chyba że przepisy stanowią inaczej.

ROZDZIAŁ II

Kompetencje i odpowiedzialność urzędników konsularnych

Art. 9. Urzędnicy konsularni

Osoby wymienione poniżej mogą zostać urzędnikami konsularnymi Republiki Litewskiej:

1. dyplomaci wyznaczeni do wykonywania funkcji konsularnych;
2. honorowi urzędnicy konsularni.

Art. 10. Kompetencje urzędników konsularnych

1. Powołując dyplomatę do służby w misji dyplomatycznej lub urzędzie konsularnym Republiki Litewskiej, Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej może mu powierzyć wykonywanie całości lub części funkcji konsularnych. Pomocy konsularnej udzielają wszyscy urzędnicy konsularni.

2. Szef misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego jest odpowiedzialny za organizację i nadzór nad wykonywaniem funkcji konsularnych. Procedurę organizowania i nadzorowania pracy urzędników konsularnych określa Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

3. Urzędnik konsularny jest odpowiedzialny za swoje decyzje podejmowane niezależnie podczas wykonywania funkcji konsularnych w ramach działalności urzędowej. Szef misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego może osobiście wykonywać funkcje konsularne; w takich przypadkach działa on jako urzędnik konsularny i odpowiada za swoje decyzje.

4. Urzędnik konsularny może odmówić wykonywania funkcji konsularnych zgodnie z procedurą określoną przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej w przypadku, gdy wnioskodawca jest pod wpływem alkoholu, narkotyków, substancji psychotropowych lub innych substancji psychoaktywnych lub swoim

zachowaniem, ustnie czy na piśmie, wykazuje brak szacunku wobec państwa litewskiego lub urzędnika konsularnego wykonującego swoje funkcje.

5. Urzędnik konsularny działa tylko zgodnie z procedurą określoną prawem i nie może działać jako obrońca ani przedstawiciel prawny osoby ubiegającej się o pomoc konsularną.

Art. 11. Wymagania stawiane dyplomatom wyznaczonym do wykonywania funkcji konsularnych

1. Dyplomata, któremu powierzono wykonywanie funkcji konsularnych, musi odbyć szkolenie dla urzędników konsularnych oraz pomysłnie zaliczyć sprawdzian zdolności do wykonywania całości lub części funkcji konsularnych.

2. Procedurę organizowania szkolenia urzędników konsularnych i sprawdzania ich zdolności do wykonywania całości lub części funkcji konsularnych określa Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

Art. 12. Odpowiedzialność urzędników konsularnych

1. Urzędnicy konsularni, z wyjątkiem honorowych urzędników konsularnych, podlegają karom dyscyplinarnym zgodnie z procedurą przewidzianą w ustawie Republiki Litewskiej o służbie dyplomatycznej, za uchybienie podczas pełnienia stanowiska, z uwzględnieniem jego charakteru, powodów takiego uchybienia, stopnia winy uchybiającego, jego osobowości, wywołanych tym następstw i innych okoliczności.

2. Urzędnicy konsularni, zgodnie z procedurą określoną prawem, podlegają odpowiedzialności materialnej za szkodę wyrządzoną przez bezprawne działania wobec misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego, innej instytucji państwowej lub osoby.

3. Urzędnicy konsularni, którzy wykonują czynności notarialne są objęci obowiązkowym ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej zgodnie z procedurą określoną przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

Art. 13. Honorowi urzędnicy konsularni

1. Honorowy urzędnik konsularny Republiki Litewskiej jest osobą powołaną na czas określo-

ny przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej (poprzez przekazanie tej osobie listów komisyjnych), która, za zgodą państwa przyjmującego, pełni w nim funkcje konsularne i wykonuje inne zadania powierzone jej przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

2. Honorowy urzędnik konsularny nie jest urzędnikiem państwowym i nie otrzymuje wynagrodzenia z budżetu państwa Republiki Litewskiej.

3. Opis procedury ustanawiania i zamykania urzędów konsularnych Republiki Litewskiej, na czele których stoją honorowi urzędnicy konsularni, jak również zasady regulujące czynności wykonywane przez honorowych urzędników konsularnych Republiki Litewskiej zatwierdza się zarządzeniem Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

ROZDZIAŁ III

Czynności urzędników konsularnych

CZĘŚĆ PIERWSZA Pomoc konsularna

Art. 14. Pomoc w przypadku klęski żywiołowej, katastrofy, aktu terroryzmu, masowych zamieszek, wojny lub konfliktu zbrojnego

1. W przypadku klęski żywiołowej, katastrofy, aktu terroryzmu, masowych zamieszek, wojny lub konfliktu zbrojnego lub w przypadku zagrożenia ich wystąpieniem, urzędnik konsularny utrzymuje, w miarę możliwości, systematyczny kontakt z obywatelem Republiki Litewskiej znajdującym się w trudnej sytuacji i udziela mu pomocy w skontaktowaniu się z jego współmałżonkiem / konkubentem lub bliskimi krewnymi albo inną osobą na Litwie wskazaną przez tego obywatela.

2. Jeżeli życie lub bezpieczeństwo obywatela Republiki Litewskiej przebywającego na terytorium państwa obcego jest zagrożone, urzędnik konsularny może, za zgodą obywatela Republiki Litewskiej, pomóc w zorganizowaniu ewakuacji jego oraz członków jego rodziny, którzy nie są obywatelami państwa członkowskiego, z obszaru dotkniętego kryzysem, do najbliższego bezpiecznego obszaru.

Art. 15. Pomoc w przypadku zgonu

1. Po otrzymaniu informacji o zgonie obywatela Republiki Litewskiej w państwie przyjmującym, urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik misji dyplomatycznej albo urzędu konsularnego (dalej zwany „upoważnionym pracownikiem”) przekazuje te informacje Ministerstwu Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej oraz Departamentowi Policji podlegającemu Ministerstwu Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej, w celu powiadomienia współmałżonka/konkubenta zmarłego obywatela Republiki Litewskiej lub jego bliskich krewnych. W przypadku braku współmałżonka/konkubenta lub bliskich krewnych, informacja o zgonie obywatela może zostać przekazana innym osobom.

2. Urzędnik konsularny wydaje zgodę na przewiezienie szczątków zmarłego na Litwę zgodnie z procedurą określoną przez Ministra Zdrowia Republiki Litewskiej oraz Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej chyba, że traktaty międzynarodowe, których Republika Litewska jest stroną, stanowią inaczej.

3. W przypadku, gdy nie można znaleźć osoby odpowiedzialnej za pogrzeb lub kremację zmarłego obywatela Republiki Litewskiej lub przetransportowanie jego szczątków na Litwę, urzędnik konsularny zwraca się do właściwych organów państwa przyjmującego w celu zorganizowania pogrzebu lub kremacji zmarłego obywatela Republiki Litewskiej zgodnie z aktami prawnymi państwa przyjmującego oraz powszechną procedurą tam stosowaną.

4. Na wniosek współmałżonka/konkubenta, bliskich krewnych lub osoby wyznaczonej na przedstawiciela obywatela, gdy obywatel ten jeszcze żył, urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik pomaga w uzyskaniu informacji na temat przyczyny zgonu zmarłego obywatela Republiki Litewskiej, jeżeli nie istnieją inne sposoby uzyskania takich informacji zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w państwie przyjmującym.

Art. 16. Pomoc w razie wypadku lub choroby

1. W razie wypadku lub choroby, urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik pomaga obywatelom Republiki Litewskiej skontakto-

wać się ze współmałżonkiem /konkubentem lub bliskimi krewnymi lub jakąkolwiek inną osobą na Litwie wskazaną przez obywatela otrzymującego pomoc medyczną lub powracającego na Litwę.

2. Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik udziela niezbędnych informacji lub pomaga w uzyskaniu ich przez poszkodowanego lub chorego obywatela Republiki Litewskiej lub jego współmałżonka/konkubenta lub bliskich krewnych lub jakąkolwiek inną osobę wskazaną przez tego obywatela, organizującą jego powrót na Litwę.

Art. 17. Pomoc ofiarom przestępstw

Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik udziela pomocy obywatelom Republiki Litewskiej, którzy padli ofiarą przestępstw, w uzyskaniu pomocy medycznej i prawnej oraz pomocy tłumacza; pomaga im on również skontaktować się ze współmałżonkiem/konkubentem i lub bliskimi krewnymi lub jakąkolwiek inną osobą na Litwie wskazaną przez tych obywateli.

Art. 18. Pomoc osobom zatrzymanym, odbywającymi karę lub podejrzanym o popełnienie przestępstwa

1. Jeżeli obywatel Republiki Litewskiej został zatrzymany lub odbywa karę albo jest podejrzanym o popełnienie przestępstwa w okręgu konsularnym, urzędnik konsularny, uwzględniając przepisy prawa państwa przyjmującego, kontaktuje się lub, w razie potrzeby, spotyka się z tą osobą, na uzasadniony wniosek z jej strony lub ze strony jej upoważnionego przedstawiciela, współmałżonka/konkubenta lub bliskich krewnych.

2. Na wniosek obywatela Republiki Litewskiej, urzędnik konsularny upewnia się, że obywatelowi przydzielono obrońcę i inną pomoc prawną zgodnie z lokalnymi przepisami prawnymi, został powołany dla niego tłumacz oraz, w razie potrzeby, organizuje udzielenie takiej pomocy prawnej i powołanie tłumacza.

3. Urzędnik konsularny, w miarę możliwości, utrzymuje kontakt z obywatelem Republiki Litewskiej, który został uwięziony, upewnia się również, że warunki zatrzymania obywatela Republiki Litewskiej są nie gorsze niż warunki dla obywateli państwa przyjmującego.

Art. 19. Pomoc dla osób niemających pełnej zdolności do czynności prawnych

1. Urzędnik konsularny, zgodnie z procedurą określoną przez rząd Republiki Litewskiej, pomaga właściwym organom w organizowaniu transportu na Litwę dzieci pozostawionych bez opieki rodzicielskiej w państwie przyjmującym, które mają obywatelstwo Republiki Litewskiej lub których rodzicami, albo jedynym rodzicem, są obywatele Republiki Litewskiej.

2. Na wniosek właściwego organu Republiki Litewskiej urzędnik konsularny pomaga w ustaleniu miejsca pobytu i warunków życia dziecka, które posiada obywatelstwo Republiki Litewskiej, które zostało bezpodstawnie wywiezione lub które jest przetrzymywane w państwie przyjmującym oraz pomaga w organizacji dobrowolnego powrotu dziecka na Litwę chyba, że traktaty międzynarodowe, których Republika Litewska jest stroną, stanowią inaczej.

3. Jeżeli obywatel Republiki Litewskiej niezdolny do czynności prawnych albo obywatel Republiki Litewskiej o ograniczonej zdolności do czynności prawnych zamieszkujący w okręgu konsularnym nie ma przedstawiciela prawnego, urzędnik konsularny, uwzględniając przepisy państwa przyjmującego, chroni interesy prawne tej osoby bez upoważnienia.

Art. 20. Pomoc osobom, które utraciły dokumenty podróży, których dokument podróży stał się niezdalny do użytku lub wygasł

1. W przypadku gdy obywatel Republiki Litewskiej utracił swój dokument podróży, jeżeli dokument taki stał się niezdalny do użytku lub wygasa w czasie, gdy obywatel Republiki Litewskiej przebywa w państwie obcym, urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik przyjmuje wniosek obywatela Republiki Litewskiej o wydanie zaświadczenia o powrocie do kraju. Zaświadczenie o powrocie wydaje się obywatelowi decyzją urzędnika konsularnego zgodnie z procedurą określoną przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

2. Urzędnik konsularny, zgodnie z procedurą określoną przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, wydaje zaświadczenia o powrocie do kraju małoletnim dzieciom urodzonym w państwie obcym, których rodzice albo jeden z rodziców są obywatelami Republiki Litewskiej.

3. W przypadku gdy bezpaństwowcy posiadający zezwolenie na pobyt w Republice Litewskiej utracili swoje dokumenty podróży, jeżeli dokumenty te stały się niezdalne do użytku lub wygasają podczas, gdy osoby te przebywają w państwie obcym, urzędnik konsularny, zgodnie z procedurą określoną przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, wydaje zaświadczenia o powrocie do kraju.

4. Zaświadczenia te mogą być również wydawane cudzoziemcom w przypadkach określonych przez traktaty międzynarodowe, których Republika Litewska jest stroną.

Art. 21. Pomoc dla statków i statków powietrznych posiadających przynależność Republiki Litewskiej

1. Urzędnik konsularny musi podjąć działania w celu udzielenia pomocy statkowi posiadającemu przynależność Republiki Litewskiej, który uległ wypadkowi w jego okręgu konsularnym, w tym jego załodze i pasażerom, oraz zwrócić się o pomoc do właściwych organów państwa przyjmującego.

2. Po otrzymaniu informacji od właściwych organów państwa przyjmującego, że statek posiadający przynależność Republiki Litewskiej został zatrzymany z powodu naruszenia międzynarodowych wymogów bezpieczeństwa na morzu, urzędnik konsularny powiadamia o tym litewską Administrację Bezpieczeństwa Transportu.

3. W przypadku gdy, zgodnie z informacjami dostępnymi dla urzędnika konsularnego, wejście statku posiadającego przynależność Republiki Litewskiej do portu jest niebezpieczne, niepożądane lub niemożliwe, urzędnik konsularny musi powiadomić o tym Litewską Administrację Bezpieczeństwa Transportu, Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej oraz, o ile to możliwe, ostrzec kapitana statku.

4. Na wniosek właściwych organów państwa przyjmującego i za zgodą Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, urzędnik konsularny wyraża zgodę na podjęcie przez państwo przyjmujące działań przeciwko obywatelowi Republiki Litewskiej, który popełnił przestępstwo na pokładzie statku posiadającego przynależność Republiki Litewskiej w czasie, gdy statek ten znajdował się na morzu terytorialnym,

wodach śródlądowych lub w porcie państwa przyjmującego.

5. W przypadku nabycia statku w państwie obcym, urzędnik konsularny może wydać tymczasowe świadectwo przyznające mu prawo do pływania pod banderą państwa litewskiego. Procedurę wydawania tymczasowego świadectwa przyznającego prawo do pływania pod banderą Republiki Litewskiej określa Minister Transportu i Łączności Republiki Litewskiej, we współdziałaniu z Ministrem Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

6. Przepisy niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do statków powietrznych mających przynależność państwową Republiki Litewskiej w przypadku gdy ich stosowanie nie narusza postanowień traktatów międzynarodowych, których Republika Litewska jest stroną.

Art. 22. Państwowa pomoc finansowa

1. W przypadku gdy obywatel Republiki Litewskiej przebywający w państwie obcym znajduje się w niebezpieczeństwie, ponosi szkodę w wyniku wypadku, przestępstwa lub jakiegokolwiek innego wykroczenia i nie ma dostępu do pomocy z innych źródeł, może on otrzymać pomoc finansową państwa, którą przyznaje się obywatelowi Republiki Litewskiej na pokrycie kosztów podstawowej pomocy medycznej, powrotu do Republiki Litewskiej i niezbędnych kosztów utrzymania do czasu powrotu do Republiki Litewskiej.

2. Koszty pomocy konsularnej udzielonej przez inne państwo członkowskie obywatelowi Republiki Litewskiej jako niereprezentowanemu obywatelowi Unii, które musiałyby być ponoszone przez obywateli tego państwa członkowskiego na takich samych warunkach i które są zwracane z funduszy państwowych, o których mowa w art. 22¹ niniejszej ustawy, uznaje się również za państwową pomoc finansową.

3. Państwowa pomoc finansowa podlega zwrotowi. Jeżeli państwowa pomoc finansowa przyznana obywatelowi Republiki Litewskiej nie zostanie zwrócona w terminie trzech miesięcy od podjęcia decyzji o jej przyznaniu lub od momentu zwrotu innemu państwu członkowskiemu kosztów pomocy konsularnej udzielonej obywatelowi Republiki Litewskiej

jako niereprezentowanemu obywatelowi Unii, Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej podejmuje decyzję w sprawie odzyskania pomocy finansowej państwa przyznanej obywatelowi Republiki Litewskiej. Decyzja Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej jest dokumentem egzekucyjnym, który jest wykonywany zgodnie z procedurą przewidzianą w Kodeksie postępowania cywilnego Republiki Litewskiej.

4. Procedurę przyznawania państwowej pomocy finansowej obywatelom Republiki Litewskiej znajdujących się w trudnej sytuacji w państwach obcych oraz zwrotu takiej pomocy określa Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

Art. 22¹. Zwrot kosztów pomocy konsularnej państwu członkowskiemu

Na wniosek państwa członkowskiego o zwrot kosztów pomocy konsularnej udzielonej obywatelowi Republiki Litewskiej jako niereprezentowanemu obywatelowi Unii, które musieliby ponieść obywatele tego państwa członkowskiego na takich samych warunkach, zwraca się państwu członkowskiemu zgodnie z procedurą określoną przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej nie później niż w terminie 12 miesięcy od momentu przeznaczenia środków w budżecie państwa dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

CZĘŚĆ DRUGA

Inne funkcje konsularne

Art. 23. Wydawanie wiz i równoważnych dokumentów

1. Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik przyjmuje wnioski o wydanie wiz lub równoważnych dokumentów. Urzędnik konsularny rozpatruje wnioski i podejmuje decyzje w tym zakresie na warunkach i zgodnie z procedurą przewidzianą w aktach prawnych.

2. Urzędność konsularny jest odpowiedzialny za zgodność z prawem wydania wiz lub równoważnych dokumentów, a od jego decyzji o odmowie wydania wizy lub równoważnego dokumentu nie można się odwołać zgodnie z procedurą administracyjną.

Art. 24. Uchylony³³

Art. 25. Wydawanie, wymiana paszportów i dowodów osobistych oraz sprawy obywatelskie

1. Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik przyjmuje, zgodnie z procedurą przewidzianą w ustawie o obywatelstwie Republiki Litewskiej i innych aktach prawnych, wnioski osób o nadanie obywatelstwa Republiki Litewskiej oraz o wydanie dokumentów potwierdzających pochodzenie litewskie lub potwierdzających prawo do przywrócenia obywatelstwa Republiki Litewskiej oraz przekazuje te oraz powiązane dokumenty Ministrowi Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej lub Departamentowi Migracji podlegającemu Ministerstwu Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej (dalej jako „Departament Migracji”).

2. Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik przyjmuje, zgodnie z procedurą określoną przez Ministra Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej oraz Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, wnioski obywateli Republiki Litewskiej oraz inne dokumenty niezbędne do wydania lub wymiany paszportu lub dowodu osobistego. Jeżeli dane osobowe obywatela Republiki Litewskiej, które są wskazane we wniosku o wydanie/wymianę paszportu lub dowodu osobistego odpowiadają danym zawartym w bazie danych Rejestru rezydentów Republiki Litewskiej i nie ma wątpliwości co do danych i tożsamości obywatela Republiki Litewskiej, urzędnik konsularny wydaje lub wymienia paszport lub dowód osobisty. W przeciwnym razie urzędnik konsularny wymienia lub wydaje paszport lub dowód osobisty dopiero po konsultacji z Departamentem Migracji zgodnie z procedurą określoną przez Ministra Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej oraz Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

3. Po otrzymaniu dokumentów potwierdzających tożsamość i obywatelstwo danej osoby lub dokumentów potwierdzających pochodzenie litewskie lub potwierdzających prawo do przywrócenia obywatelstwa Republiki Litew-

skiej, urzędnik konsularny, zgodnie z procedurą przewidzianą w aktach prawnych Republiki Litewskiej, dostarcza je wnioskodawcy lub jego upoważnionemu przedstawicielowi.

4. Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik, zgodnie z procedurą przewidzianą w aktach prawnych Republiki Litewskiej, przyjmuje od obywateli Republiki Litewskiej zgłoszenia utraty dokumentów potwierdzających tożsamość i obywatelstwo danej osoby, uznaje te dokumenty za nieważne lub przekazuje zgłoszenia obywateli Republiki Litewskiej dotyczące utraty dokumentów potwierdzających tożsamość i obywatelstwo danej osoby do komendy powiatowej Policji lub Departamentu Migracji.

5. Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik, w przypadkach określonych przez prawo Republiki Litewskiej, odbiera od obywateli Republiki Litewskiej nieważne dokumenty potwierdzające tożsamość i obywatelstwo danej osoby oraz, zgodnie z procedurą przewidzianą w aktach prawnych Republiki Litewskiej, przekazuje je do Departamentu Migracji.

Art. 25¹. Wydawanie tymczasowego dokumentu podróży

W przypadku gdy obywatel Republiki Litewskiej utraci swój dokument podróży, staje się on niezdatny do użycia, jego okres ważności wygasa lub gdy obywatel Republiki Litewskiej przebywający w obcym państwie i niebędący w posiadaniu żadnego innego dokumentu podróży chce kontynuować podróż, urzędnik konsularny, na jego wniosek i zgodnie z procedurą określoną przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, wydaje mu tymczasowy dokument podróży to jest paszport tymczasowy ważny przez okres do jednego roku.

Art. 26. Przekazywanie wniosków o wydanie zezwoleń na pobyt

Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik przyjmuje wniosek o wydanie zezwolenia na pobyt w Republice Litewskiej i przekazuje go do Departamentu Migracji.

³³ Uchylony z dniem 29 grudnia 2012 roku

Art. 27. Rejestracja konsularna obywateli Republiki Litewskiej

1. Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik rejestruje dane obywatela Republiki Litewskiej zamieszkałego w państwie obcym, który ubiega się o dokonanie na jego rzecz czynności konsularnych, w Systemie Informacji o Zarządzaniu Funkcjami Konsularnymi. Dane są rejestrowane w Systemie Informacji o Zarządzaniu Postępowaniami Konsularnymi również na wniosek obywatela Republiki Litewskiej zamieszkałego w państwie obcym. Dane te wykorzystuje się wyłącznie w celu udzielenia pomocy konsularnej w przypadkach przewidzianych w art. 14 niniejszej ustawy lub, w przypadku rejestrowania danych na wniosek obywatela Republiki Litewskiej, do celów związanych z wykonywaniem czynności konsularnych.

2. Procedurę rejestracji i formularze wniosków o taką rejestrację określa Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

Art. 28. Przyjmowanie oświadczeń o miejscu zamieszkania i przetwarzanie danych o miejscu zamieszkania

Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik przyjmuje oświadczenia o miejscu zamieszkania od osób zamieszkałych w państwie obcym i przetwarza dane zawarte w oświadczeniu o miejscu zamieszkania tych osób zgodnie z procedurą przewidzianą w Ustawie Republiki Litewskiej o oświadczeniu o miejscu zamieszkania i innych aktach prawnych.

Art. 29. Uchylony³⁴.

Art. 30. Legalizacja dokumentów i wydawanie klauzuli Apostille

1. Urzędnik konsularny, za pomocą klauzuli legalizacyjnej o określonym formacie, poświadczając podpis, charakter, w jakim występowała osoba podpisująca dokument, który ma zostać zalegalizowany oraz pieczęć. Legalizacja dokumentu nie stanowi poświadczenia autentyczności jego treści.

2. Klauzule *Apostille* wydawane są zgodnie z Konwencją znoszącą wymóg legalizacji zagra-

nicznych dokumentów urzędowych sporządzoną w Hadze dnia 5 października 1961 r.

3. Legalizacja dokumentów lub wydawanie klauzuli *Apostille* nie jest wymagane w przypadku, gdy zgodnie z traktatami międzynarodowymi, których Republika Litewska jest stroną, lub aktów prawnych Unii Europejskiej, dokument jest zwolniony z legalizacji lub uzyskiwania klauzuli *Apostille*. Legalizacja dokumentów nie jest wymagana w przypadku, gdy dokumenty sporządzają i/lub wydają misje dyplomatyczne lub urzędy konsularne państw obcych znajdujące się w Republice Litewskiej.

4. Procedurę legalizacji dokumentów oraz i wydawanie klauzul *Apostille* określa rząd Republiki Litewskiej.

Art. 31. Rejestracja aktów stanu cywilnego

1. Urzędnik konsularny ma prawo rejestrować urodzenia, związki małżeńskie i zgony obywateli Republiki Litewskiej zgodnie z procedurą przewidzianą w ustawie Republiki Litewskiej o rejestracji aktów stanu cywilnego.

2. Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik przyjmuje wnioski od obywateli Republiki Litewskiej na stałe zamieszkujących w państwie obcym o zmianę imienia i nazwiska oraz obywatelstwa, o sprostowanie, poprawienie, uzupełnienie lub unieważnienie wpisów w aktach stanu cywilnego, przywrócenie utraconych aktów stanu cywilnego oraz przekazanie ich do urzędów stanu cywilnego Republiki Litewskiej.

Art. 32. Czynności notarialne wykonywane przez urzędników konsularnych

1. Urzędnicy konsularni, zgodnie z aktami prawnymi Republiki Litewskiej, wykonują czynności notarialne na rzecz obywateli Republiki Litewskiej znajdujących się w państwie obcym, zgodnie z postanowieniami ustawy Republiki Litewskiej o zawodzie notariusza.

2. Czynności notarialne są wykonywane w misji dyplomatycznej lub w urzędzie konsularnym. Wykonywanie czynności notarialnych poza siedzibą misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego jest dozwolone tylko wtedy, gdy:

---

34 Uchylony z dniem 29 grudnia 2012 roku.

– dana osoba z ważnych powodów (choroba, niepełnosprawność lub inne przypadki określone przez Ministra Sprawiedliwości Republiki Litewskiej i Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej) nie może przybyć do misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego i zwraca się do urzędnika o przybycie do domu, placówki medycznej lub innej; – w sytuacji gdy ponad dziesięć osób jest obecnych przy wykonywaniu czynności notarialnej; lub – w sytuacji gdy czynność notarialna jest wykonywana podczas ceremonii formalnej.

3. Minister Sprawiedliwości Republiki Litewskiej oraz Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej zatwierdzają procedurę wykonywania czynności notarialnych w misjach dyplomatycznych lub urzędach konsularnych oraz określają rejestry dokumentujące czynności notarialne, jak również formularze poświadczeń notarialnych i archiwa umów oraz dokumentów poświadczonych.

4. W razie potrzeby Izba Notarialna przekazuje urzędnikom konsularnych informacje dotyczące wykonywania czynności notarialnych.

5. Urzędnik konsularny musi odmówić wykonania czynności notarialnych, jeżeli:

- 1) w przypadkach określonych przez prawo czynność notarialna musi być wykonana wyłącznie przez notariusza;
- 2) transakcja przedłożona do poświadczenia notarialnego nie spełnia wymogów czynności prawnych lub została sporządzona z zamiarem, o którym wiadomo, że sprzeczne jest z interesem publicznym;
- 3) transakcja została zawarta za pośrednictwem przedstawiciela, któremu nie nadano w sposób prawidłowy umocowania do jej zawarcia, lub który zawarł transakcję przekraczającą zakres nadanego mu umocowania;
- 4) osoby nie przedstawiły wszystkich dokumentów wymaganych do zawarcia transakcji;
- 5) wniosek o dokonanie czynności notarialnych wpłynął od osoby niezdolnej do czynności prawnych, także od osoby, która nie jest w stanie zrozumieć skutków swoich działań (będącej pod wpływem alkoholu, narkotyków, substancji psychotropowych lub innych substancji psychoaktywnych);
- 6) wniosek o poświadczenie transakcji wpłynął od osoby z ograniczoną zdolnością do czyn-

ności prawnych bez zgody rodziców, rodziców adopcyjnych lub kuratora;

- 7) osoba sprzeciwia się wniesieniu urzędnikowi konsularnemu ustalonej opłaty konsularnej za dokonanie czynności notarialnej;
- 8) osoba fizyczna nie jest w posiadaniu dokumentu potwierdzającego jej tożsamość;
- 9) w innych przypadkach, gdy wykonanie czynności notarialnej jest sprzeczne z aktami prawnymi lub nie spełnia ich wymogów.

Art. 33. Wydawanie poświadczeń konsularnych

1. Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik przyjmuje wnioski osób o wydanie poświadczeń konsularnych. Urzędnik wydaje poświadczenia konsularne w zależności od okoliczności opierając się o przedstawione mu fakty.

2. Rodzaje poświadczeń konsularnych wydawanych przez urzędników konsularnych oraz procedurę ich wydawania określa Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

Art. 34. Realizacja wniosków o pomoc prawną

Po otrzymaniu wniosku o pomoc prawną z sądu Republiki Litewskiej, urzędnik konsularny, zgodnie z procedurą określoną w aktach prawnych Republiki Litewskiej i uwzględniając akty prawne państwa przyjmującego, dostarcza dokumenty procesowe obywatelowi Republiki Litewskiej zamieszkałemu w państwie przyjmującym lub wykonuje inne czynności procesowe dotyczące obywatela chyba, że traktaty międzynarodowe, których Republika Litewska jest stroną, lub akty prawne Unii Europejskiej stanowią inaczej.

Art. 35. Przekazywanie dokumentów

1. Na wniosek obywatela Republiki Litewskiej, urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik może zwrócić się do właściwych organów Republiki Litewskiej lub państwa przyjmującego o przekazanie dokumentów chyba, że traktaty międzynarodowe, których Republika Litewska jest stroną, lub akty prawne Unii Europejskiej stanowią inaczej.

2. Procedurę składania wniosków, otrzymywania i przekazywania dokumentów oby-

watelom Republiki Litewskiej, jak również formularze wniosków określa Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej chyba, że traktaty międzynarodowe, których Republika Litewska jest stroną, stanowią inaczej.

Art. 36. Przyjmowanie i przekazywanie dokumentów dotyczących przyznawania i/lub wypłacania emerytur

1. Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik, zgodnie z procedurą określoną przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej i Ministra Zabezpieczenia Społecznego i Pracy Republiki Litewskiej, przyjmuje wnioski i inne dokumenty wymagane do przyznania i/lub wypłaty emerytury i przekazuje je właściwym instytucjom państwowym lub samorządowym Republiki Litewskiej.

2. Wniosków osoby i innych dokumentów wymaganych do przyznania emerytury nie przyjmuje się jeżeli na mocy traktatów międzynarodowych, których Republika Litewska jest stroną, lub aktów prawnych Unii Europejskiej, dokumenty te muszą zostać złożone za pośrednictwem właściwych organów odnośnych państw.

Art. 37. Przyjmowanie i przekazywanie dokumentów dotyczących wniosków o wydanie zezwolenia na przywóz/wywóz broni

Urzędnik konsularny lub upoważniony pracownik może przyjąć wniosek danej osoby oraz inne dokumenty potwierdzające cel przywozu broni i które, na mocy obecnie obowiązujących aktów prawnych są wymagane do tego, aby uzyskać zezwolenie na przywóz/wywóz broni kategorii B, C i D do/z Republiki Litewskiej i przekazuje je do Departamentu Policji podlegającego Ministerstwu Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej.

Art. 38. Ochrona interesów obywateli Republiki Litewskiej przy otwarciu spadku w państwie obcym

1. W przypadku gdy organ państwa obcego powiadomił urzędnika konsularnego lub urzędnik konsularny powziął w inny sposób wiedzę o majątku, w przypadku którego obywatel Republiki Litewskiej może mieć prawo dziedziczenia, powiadamia o tym spadkobiercę, któ-

ry został mu wskazany, albo o którym powziął wiedzę.

2. W przypadku otwarcia spadku w państwie obcym, urzędnik konsularny może, w razie potrzeby, pomagać obywatelom Republiki Litewskiej w znalezieniu osoby zarządzającej spadkiem.

Art. 39. Deponowanie środków pieniężnych, biżuterii, papierów wartościowych i dokumentów

1. Urzędnik konsularny może przyjmować do depozytu środki pieniężne, biżuterię, papiery wartościowe i dokumenty należące do obywateli Republiki Litewskiej.

2. Procedurę deponowania środków pieniężnych, biżuterii, papierów wartościowych i dokumentów określa Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości Republiki Litewskiej.

Art. 40. Powiadamianie o niebezpiecznych chorobach

Po otrzymaniu informacji o chorobach wymagających kwarantanny, niebezpieczeństwie lub przypadkach epidemii, epifitotyki lub epizootii w jego okręgu konsularnym, urzędnik konsularny jest zobowiązany powiadomić Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, które powiadamia o tym właściwe organy Republiki Litewskiej.

ROZDZIAŁ IV

Udzielanie pomocy konsularnej niereprezentowanym obywatelom Unii

Art. 41. Warunki udzielania pomocy konsularnej niereprezentowanym obywatelom Unii

1. Pomocy konsularnej ze strony misji dyplomatycznych lub urzędów konsularnych Republiki Litewskiej udziela się niereprezentowanym obywatelom Unii na tych samych warunkach jak obywatelom Republiki Litewskiej. Pomocy konsularnej udziela się członkom rodziny towarzyszącym niereprezentowanemu obywatelowi Unii, którzy nie są obywatelami państwa członkowskiego w takim samym zakresie i na takich samych warunkach, na jakich byłyby ona udzielana członkom rodziny obywateli Republiki

Litewskiej, którzy nie są obywatelami państwa członkowskiego.

2. Niereprezentowani obywatele Unii ubiegający się o pomoc konsularną muszą wykazać, że są obywatelami państw członkowskich, okazując paszport lub dowód osobisty. Jeżeli dokumentów tych nie można okazać, obywatelstwa można dowiedzieć w jakikolwiek inny sposób, w tym poprzez weryfikację danych dostarczonych przez misje dyplomatyczne lub urzędy konsularne Republiki Litewskiej w instytucjach lub placówkach dyplomatycznych lub urzędach konsularnych państwa członkowskiego, co do którego wnioskodawca twierdzi, że jest jego obywatelem. Tożsamości i występowania stosunków rodzinnych członków rodziny towarzyszących niereprezentowanemu obywatelowi Unii, którzy nie są obywatelami państwa członkowskiego, można dowiedzieć w dowolny sposób, w tym poprzez weryfikację przekazanych danych przez misje dyplomatyczne lub urzędy konsularne Republiki Litewskiej we władzach lub placówkach dyplomatycznych lub urzędach konsularnych państwa niereprezentowanego obywatela Unii.

3. Misje dyplomatyczne lub urzędy konsularne Republiki Litewskiej, przed udzieleniem pomocy konsularnej niereprezentowanym obywatelom Unii, konsultują się z państwem ich obywatelstwa, za wyjątkiem szczególnie pilnych przypadków.

4. Pomocy konsularnej nie udziela się niereprezentowanemu obywatelowi Unii, jeżeli państwo obywatelstwa niereprezentowanego obywatela Unii wnioskuje o przekazanie jego wniosku o pomoc konsularną lub jego akt stanu cywilnego i potwierdza, że udzieli ono samodzielnie pomocy konsularnej niereprezentowanemu obywatelowi Unii.

5. Niereprezentowani obywatele Unii muszą przedłożyć misjom dyplomatycznym lub urzędom konsularnym Republiki Litewskiej, korzystając z formularza określonego przez Ministra Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, zobowiązanie do zwrotu kosztów pomocy konsularnej udzielonej im przez Republikę Litewską, które musiałyby zostać poniesione przez obywateli Republiki Litewskiej na tych samych warunkach.

Art. 42. Warunki udzielania pomocy konsularnej niereprezentowanym obywatelom Unii

1. Procedurę udzielania pomocy konsularnej niereprezentowanym obywatelom Unii określa Minister Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej.

2. Misje dyplomatyczne lub urzędy konsularne Republiki Litewskiej mogą, za zgodą Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, zawierać umowy w ramach swojego okręgu konsularnego, z misjami dyplomatycznymi lub urzędami konsularnymi innych państw Unii Europejskiej w sprawie funkcji udzielania pomocy konsularnej niereprezentowanym obywatelom Unii.

3. O możliwości udzielania pomocy konsularnej przez honorowego urzędnika konsularnego Republiki Litewskiej niereprezentowanym obywatelom Unii oraz zakresie takiej pomocy decyduje w poszczególnych przypadkach Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej, oceniając sytuację w porozumieniu z honorowym urzędnikiem konsularnym Republiki Litewskiej i biorąc pod uwagę możliwości udzielenia przez niego takiej pomocy.

Promulguję tę ustawę uchwaloną przez Sejm Republiki Litewskiej.

Prezydent Republiki
Algirdas Brazauskas

Tłumaczenie z języka angielskiego:

Maria Gruszczyńska (studentka V roku prawa, seminarzystka w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Weryfikacja tłumaczenia i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł

Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

Łotewskie prawo konsularne

Parlament Republiki Łotwy „Saeima” przyjął i Prezydent ogłosił następującą ustawę:

Ustawa o pomocy konsularnej i usługach konsularnych³⁵

Rozdział I Postanowienia ogólne

Artykuł 1.

Celem ustawy jest zapewnienie osobom przebywającym poza granicami Łotwy pomocy konsularnej oraz dostępności usług świadczonych przez instytucje łotewskie wynikające z międzynarodowych zobowiązań Łotwy oraz ustaw i rozporządzeń Łotwy w przedstawicielstwach dyplomatycznych i urzędach konsularnych Łotwy za granicą (zwanymi dalej – „przedstawicielstwami”).

Artykuł 2.

(1) Niniejsza ustawa ma zastosowanie do następujących osób:

1) obywateli i osób niebędących obywatelami Łotwy;

2) osób, które zostały uznane za bezpieczeństwa na Łotwie (zwane dalej – „bezpieczeństwowcami”);

3) osób, którym na Łotwie przyznano status uchodźcy lub status alternatywny (zwane dalej – „obywatelami państw trzecich”);

4) obywateli innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, których państwo obywatelstwa nie posiada przedstawicielstwa dyplomatycznego, konsularnego albo konsulatu honorowego udzielającego pomocy konsularnej w danym państwie nienależącym do Unii Europejskiej (zwane dalej – „obywatelami państwa członkowskiego”);

5) członków rodzin obywateli i osób niebędących obywatelami Łotwy, bezpieczeństwa państw trzecich, obywateli państw członkowskich, którzy podróżują razem z danymi osobami (zwane dalej – „członkami rodziny”).

(2) Pod pojęciem „obywatele” w rozumieniu niniejszej ustawy rozumie się wszystkie osoby prawne, w zakresie odpowiadającym temu określonymu w ustępie pierwszym niniejszego artykułu.

(3) Cudzoziemcy niewymienieni w ustępie pierwszym niniejszego artykułu są uprawnieni do pomocy konsularnej i usług konsularnych, jeśli ich świadczenie jest obowiązkiem Łotwy zgodnie z jej aktami prawnymi i zobowiązaniami międzynarodowymi.

Artykuł 3.

(1) Pomoc konsularna i usługi konsularne stanowią funkcje konsularne i są wykonywane zgodnie z Konwencją wiedeńską o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 r.

(2) Funkcje konsularne wykonują upoważnieni do tego urzędnicy i pracownicy służby dyplomatycznej i konsularnej (zwani dalej – „urzędnikami konsularnymi”) oraz upoważnieni do tego konsulowie honorowi Łotwy (zwani dalej – „konsulami honorowymi”).

(3) Minister Spraw Zagranicznych upoważnia osoby, o których mowa w ustępie drugim niniejszego artykułu, do wykonywania funkcji konsularnych, określa zakres wykonywanych funkcji oraz okręg konsularny, a także cofa upoważnienie do pełnienia funkcji konsularnych.

Artykuł 4.

(1) Za wykonywanie funkcji konsularnych pobiera się opłatę państwową w przypadkach określonych w ustawach i rozporządzeniach. Za wykonywanie funkcji konsularnych, niepodlegających opłacie państwowej, mogą być pobierane opłaty konsularne.

(2) Wynagrodzenie konsularne przekazywane jest do budżetu podstawowego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, jako wynagrodzenie

35 Konsulārās palīdzības un konsulāro pakalpojumu likums, Latvijas Vēstnesis 2018. gada 15. maijs, Nr. 94 (6180).

nie za odpłatne usługi i jest wykorzystywane na rozwój służby dyplomatycznej i konsularnej Łotwy. Ministerstwo Spraw Zagranicznych może pozostawić do dyspozycji konsula honorowego wynagrodzenie konsularne lub jego część, jako wynagrodzenie za wydatki związane z zapewnieniem funkcjonowania konsula honorowego.

(3) Rada Ministrów określa przedmiot i wysokość wynagrodzenia konsularnego, a także tryb uiszczania opłat państwowych i wynagrodzenia konsularnego, ulgi i zwolnienia, walutę płatności, warunki pobierania oraz tryb przeliczania kwoty płatności na walutę obcą.

Artykuł 5.

(1) Okręg konsularny przedstawicielstwa ustala się na podstawie umowy z zainteresowanym państwem obcym zgodnie z Konwencją wiedeńską o stosunkach konsularnych z 24 kwietnia 1963 r.

(2) Okręg konsularny urzędnika konsularnego ustala się w zależności od wykonywanych przez niego funkcji konsularnych. Okręg konsularny urzędnika konsularnego i konsula honorowego ustala się w ramach okręgu przedstawicielstwa.

Rozdział II

Pomoc konsularna

Artykuł 6.

Pomocy konsularnej udziela się obywatelowi, który znalazł się za granicą w sytuacji nadzwyczajnej, jeżeli pilnie potrzebuje wsparcia i nie ma możliwości uzyskania innej pomocy. Za sytuacje nadzwyczajne za granicą uważa się w szczególności:

- 1) osoba została zatrzymana lub aresztowana;
- 2) osoba stała się ofiarą przestępstwa;
- 3) osoba jest ciężko chora lub uległa wypadkowi;
- 4) osoba zmarła (wsparcie udzielane jest jej bliskim);
- 5) osoba potrzebuje pomocy i repatriacji, w szczególności w przypadku konfliktu zbrojnego, katastrofy lub zagrożenia katastrofą, jeżeli zagrożone jest życie, zdrowie lub bezpieczeństwo tej osoby;

6) ustanowiono lub planuje się ustanowienie pozarodzinnej opieki lub adopcji dla małoletniego;

7) konieczne jest uzyskanie przez osobę awaryjnego dokumentu podróży.

Artykuł 7.

Jeżeli pomoc konsularna jest wymagana dla obywateli, osób niebędących obywatelami Łotwy, bezpaństwowców, obywateli państw trzecich lub członków ich rodzin, którzy znajdują się na terytorium nienależącym do okręgu konsularnego żadnego z przedstawicielstw, pomocy konsularnej udzielają urzędnicy konsularni Departamentu Konsularnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych we współpracy z przedstawicielstwami państw członkowskich Unii Europejskiej w lokalizacji, w której ta osoba przebywa.

Artykuł 8.

(1) Urzędnik konsularny i konsul honorowy przystępują do udzielenia pomocy konsularnej po otrzymaniu wniosku od obywatela lub informacji, że obywatel znalazł się w sytuacji wymagającej pomocy konsularnej.

(2) W celu sprawdzenia tożsamości i statusu narodowości, obywatel przedstawia ważny dokument tożsamości lub dokument podróży albo urzędnik konsularny lub konsul honorowy dokonuje identyfikacji obywatela, korzystając z dostępnych systemów informacyjnych lub kontaktując się z instytucjami publicznymi państwa, którego obywatelem jest dana osoba.

(3) Udzielenie pomocy konsularnej zostaje zawieszane, jeżeli obywatel wyraźnie jej odmawia lub nie znajduje się już w sytuacji, w której taka pomoc jest konieczna.

Artykuł 9.

(1) Pomoc konsularna ma charakter bezpośredni i indywidualny.

(2) Urzędnik konsularny i konsul honorowy udzielają pomocy konsularnej i podejmują decyzję dotyczące formy ochrony uzasadnionych interesów osoby korzystającej z pomocy konsularnej w ramach uprawnień i obowiązków określonych w ustawach i rozporządzeniach.

(3) Pomoc konsularna nie obejmuje świadczenia pomocy prawnej. Na wniosek osoby

korzystającej z pomocy konsularnej urzędnik konsularny udziela informacji o podmiotach świadczących pomoc prawną w okręgu konsularnym.

(4) W ramach pomocy konsularnej urzędnik konsularny i konsul honorowy zapewniają ochronę uzasadnionych interesów i zapobiegają dyskryminacji osoby korzystającej z pomocy konsularnej zgodnie z procedurami określonymi w ustawach i rozporządzeniach zarówno Łotwy, jak i państwa, w którym osoba ta się znajduje oraz zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Łotwy.

(5) Urzędnik konsularny za granicą ma prawo w wyjątkowych przypadkach, za zgodą właściwego sądu zagranicznego, uczestniczyć w postępowaniu danego państwa obcego w charakterze obserwatora, o ile:

1) istnieje podejrzenie dyskryminacji lub możliwość jej wystąpienia wobec obywatela lub osoby niebędącej obywatelem Łotwy;

2) jest to konieczne dla ochrony praw małoletniego obywatela lub osoby niebędącej obywatelem Łotwy i gdy wpłynął odpowiedni wniosek od właściwej instytucji łotewskiej.

(6) Jeżeli małoletni obywatel za granicą stracił swojego opiekuna lub obywatel objęty kuratelą za granicą pozostał bez swojego kuratora, urzędnik konsularny niezwłocznie poinformuje właściwe instytucje o konieczności wyznaczenia opiekuna lub kuratora, a także będzie śledził działania zagranicznych instytucji w celu zabezpieczenia interesów małoletniego lub osoby objętej kuratelą do czasu wyznaczenia opiekuna lub kuratora.

(7) Urzędnik konsularny, zgodnie z Konwencją o prawach dziecka, zwraca się do właściwych instytucji zagranicznych o zapewnienie środowiska rodzinnego odpowiadającego tożsamości kulturowej małoletniego obywatela, jeżeli za granicą ustanowiono lub zamierza się ustanowić dla niego opiekę pozarodzinną lub przysposobienie.

Artykuł 10.

(1) W ramach pomocy konsularnej urzędnik jest uprawniony do otrzymywania danych osobowych koniecznych do udzielenia pomocy konsularnej od każdego administratora danych oraz do ich przetwarzania, również bez zgody

osoby, której dane dotyczą, jeżeli uzyskanie takiej zgody jest niemożliwe

(2) Jeżeli administrator danych otrzyma uzasadniony wniosek urzędnika konsularnego o przekazanie danych osobowych niezbędnych do udzielenia pomocy konsularnej, zapewnia on jak najszybsze przekazanie wspomnianych danych urzędnikowi konsularnemu.

Artykuł 11.

(1) W ramach pomocy konsularnej urzędnik konsularny i konsul honorowy współpracują z łotewskimi i zagranicznymi instytucjami, przedstawicielstwami dyplomatycznymi i konsularnymi państw członkowskich Unii Europejskiej, zagranicznymi delegaturami Unii Europejskiej oraz Europejską Służbą Działań Zewnętrznych.

(2) Współpracując z przedstawicielstwami dyplomatycznymi i konsularnymi państw członkowskich Unii Europejskiej w ramach pomocy konsularnej, urzędnik konsularny i konsul honorowy mają prawo przekazywać wszelkie informacje związane z udzielaniem pomocy konsularnej Ministerstwu Spraw Zagranicznych lub przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub konsularnemu państwa członkowskiego, które udziela pomocy konsularnej obywatelom lub osobom niebędącym obywatelami Łotwy, bezpaństwowcom, obywatelom państw trzecich lub członkom ich rodzin. Udzielając pomocy konsularnej obywatelowi państwa członkowskiego lub członkowi jego rodziny, urzędnik konsularny zwraca się do państwa, którego obywatelem jest osoba korzystająca z pomocy konsularnej, o przekazanie wszelkich informacji niezbędnych do udzielania pomocy konsularnej i przetwarza je.

(3) W ramach pomocy konsularnej urzędnik konsularny i konsul honorowy ściśle współpracują z Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej w kwestiach dotyczących tego, które Państwo Członkowskie udziela pomocy konsularnej obywatelowi, jakiego rodzaju pomoc konsularna (w tym pomoc materialna) jest udzielana oraz jakie są ewentualne koszty pomocy konsularnej.

(4) Procedury współpracy urzędnika konsularnego i konsula honorowego w ramach pomocy konsularnej z Państwami Członkowskimi

Unii Europejskiej, delegaturami Unii Europejskiej oraz Europejską Służbą Działań Zewnętrznych określa Rada Ministrów.

Artykuł 12.

(1) Przy udzielaniu pomocy konsularnej obywatelowi, może on otrzymać pomoc materialną. Środki przyznane w ramach pomocy materialnej podlegają zwrotowi w trybie określonym przez Radę Ministrów.

(2) Jeżeli Państwo Członkowskie Unii Europejskiej udzieliło pomocy materialnej obywatelowi lub osobie niebędącej obywatelem Łotwy, bezpieczeństwa, obywatelowi państwa trzeciego lub członkowi jego rodziny we współpracy z urzędnikiem konsularnym lub konsulem honorowym, Łotwa zapewnia zwrot środków pieniężnych przyznanych w ramach pomocy materialnej w ciągu 12 miesięcy od momentu otrzymania wniosku od danego Państwa Członkowskiego. Osoba jest zobowiązana do zwrotu przyznanych środków pieniężnych do budżetu państwa w wysokości i w trybie określonym przez Radę Ministrów po tym, jak Łotwa zwróci je Państwu Członkowskiemu Unii Europejskiej.

(3) Rada Ministrów określa następujące kwestie:

1) warunki, wysokość i tryb przyznawania pomocy materialnej;

2) tryb zwrotu do budżetu państwa środków pieniężnych przyznanych w ramach pomocy materialnej oraz osoby zobowiązane do zwrotu tych środków pieniężnych;

3) procedury składania wniosków do innych państw członkowskich Unii Europejskiej o środki pieniężne przyznane obywatelom tych państw i członkom ich rodzin w ramach pomocy materialnej, a także procedury otrzymywania zwrotu tych środków;

4) procedury, za pomocą których Łotwa zapewnia zwrot środków pieniężnych przyznanych w ramach pomocy materialnej państwu członkowskiemu Unii Europejskiej, w tym procedury, za pomocą których obywatel Łotwy lub osoba niebędąca obywatelem Łotwy, bezpieczeństwa, obywatel państwa trzeciego lub członek jego rodziny jest informowany o obowiązku zwrotu środków pieniężnych przyznanych w ramach pomocy materialnej, jak również o procedurach i wysokości zwrotu.

Artykuł 13.

(1) Jeżeli pomoc konsularna udzielona przez przedstawicielstwo dyplomatyczne lub konsularne państwa członkowskiego Unii Europejskiej obywatelowi lub osobie niebędącej obywatelem Łotwy, bezpieczeństwa lub obywatelowi państwa trzeciego w przypadku zatrzymania lub aresztowania pociągnęła za sobą niezwykle wysokie, ale niezbędne i uzasadnione koszty transportu, zakwaterowania lub tłumaczeń dla tego państwa członkowskiego, Łotwa zapewnia zwrot tych kosztów w ciągu 12 miesięcy od daty otrzymania wniosku od danego państwa członkowskiego.

(2) Jeżeli pomoc konsularna udzielona w przypadku zatrzymania lub aresztowania obywatela państwa członkowskiego pociągnęła za sobą niezwykle wysokie, lecz niezbędne i uzasadnione koszty transportu, zakwaterowania lub tłumaczeń dla łotewskiej służby dyplomatycznej i konsularnej, Ministerstwo Spraw Zagranicznych może zwrócić się do państwa, którego obywatelem jest dana osoba, z wnioskiem o zwrot tych kosztów.

(3) Rada Ministrów określa następujące kwestie:

1) procedury zwrotu państwu członkowskiemu Unii Europejskiej wydatków związanych z udzieleniem pomocy konsularnej w przypadku zatrzymania lub aresztowania obywatela, osoby niebędącej obywatelem Łotwy, bezpieczeństwa lub obywatela państwa trzeciego;

2) procedury podejmowania decyzji o zwróceniu się do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o zwrot wydatków związanych z udzieleniem pomocy konsularnej w przypadku zatrzymania lub aresztowania obywatela państwa członkowskiego, a także procedury składania wniosku i otrzymywania zwrotu.

Artykuł 14.

W celu świadczenia pomocy konsularnej Ministerstwo Spraw Zagranicznych prowadzi rejestr konsularny, w którym obywatele i osoby niebędące obywatelami Łotwy, bezpieczeństwa i obywatele państw trzecich dobrowolnie umieszczają informacje o swoim planowanym krótkoterminowym pobyciu za granicą. Ilość informacji, które należy umieścić w rejestrze konsularnym, procedury umieszczania tych

informacji oraz procedury, według których Ministerstwo Spraw Zagranicznych wykorzystuje informacje zawarte w rejestrze konsularnym do udzielania pomocy konsularnej, określa Rada Ministrów.

Rozdział III **Usługi konsularne**

Artykuł 15.

(1) Za usługi konsularne uważa się czynności, które są świadczone w przedstawicielstwach w celu zapewnienia korzystania osobom przebywającym za granicą z usług instytucji lotewskich.

(2) Usługi konsularne i tryb ich świadczenia zgodnie z niniejszą ustawą określają ustawy i rozporządzenia dotyczące odpowiednich służb. W celu zapewnienia wspólnego podejścia do świadczenia usług konsularnych w przedstawicielstwach instytucje lotewskie współpracują z Ministerstwem Spraw Zagranicznych.

Artykuł 16.

Usług konsularnych udziela się osobom mającym stałe miejsce zamieszkania w okręgach konsularnych przedstawicielstw, chyba że ustawy i inne przepisy regulujące działalność odpowiednich służb stanowią inaczej. Osoby, których stałe miejsce zamieszkania za granicą nie należy do żadnego okręgu konsularnego przedstawicielstwa, mogą korzystać z usług konsularnych w jakimkolwiek przedstawicielstwie, pod warunkiem, że zapewnia ono świadczenie odpowiedniej usługi.

Artykuł 17.

(1) Urzędnicy konsularni za granicą i konsulowie honorowi wykonują poszczególne czynności notarialne zgodnie z ustawą o notariacie.

(2) Rada Ministrów określa funkcje notarialne, wykonywane przez urzędników konsularnych i konsulów honorowych, tryb wykonywania tych funkcji oraz wysokość opłaty państwowej.

(3) Czynności notarialne sporządzone przez urzędników konsularnych i konsulów honorowych posiadają taką samą wiarygodność publiczną i wywołują takie same skutki prawne, jak gdyby zostały sporządzone przez notariusza zaprzysiężonego na Łotwie.

Postanowienia przejściowe

1. Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy traci moc Regulamin konsularny (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, nr 13, 1996, nr 23; 1999, nr 23; 2006, nr 24; 2008, nr 3; Latvijas Vēstnesis, 2013, nr 193).

2. Rada Ministrów wydaje rozporządzenia, o których mowa w art. 4 ust. 3, art. 11 ust. 4, art. 12 ust. 3, art. 13 ust. 3, art. 14 i art. 17 ust. 2 niniejszej ustawy, do dnia 1 grudnia 2018 r. Do czasu wejścia w życie odpowiednich rozporządzeń, jednak nie dłużej niż do dnia 30 listopada 2018 r., obowiązują następujące rozporządzenia Rady Ministrów, o ile nie są one sprzeczne z niniejszą ustawą:

1) Rozporządzenie Rady Ministrów nr 283 z dnia 21 kwietnia 2008 r., Przepisy dotyczące wykonywania funkcji notarialnych w przedstawicielstwach dyplomatycznych i urzędach konsularnych Republiki Łotewskiej;

2) Rozporządzenie Rady Ministrów nr 322 z dnia 8 maja 2012 r., Procedury udzielania pomocy materialnej osobom, które znalazły się w sytuacji nadzwyczajnej;

3) Rozporządzenie Rady Ministrów nr 1032 z dnia 1 października 2013 r., Cennik płatnych usług konsularnych świadczonych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych;

4) Rozporządzenie Rady Ministrów nr 211 z dnia 5 maja 2015 r., Przepisy dotyczące procedur zamieszczania i wykorzystywania informacji w rejestrze konsularnym o planowanym pobycie krótkoterminowym za granicą;

5) Rozporządzenie Rady Ministrów nr 521 z dnia 9 sierpnia 2016 r., Przepisy dotyczące opłaty państwowej za dokonanie czynności notarialnych przez urzędników konsularnych za granicą.

Informacyjne odniesienie do dyrektywy Unii Europejskiej

Niniejsza ustawa zawiera normy prawne wynikające z dyrektywy Rady (UE) 2015/637 z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie środków koordynacji i współpracy mających na celu ułatwienie ochrony konsularnej niereprezen-

towanych obywateli Unii w państwach trzecich i uchylającej decyzję 95/553/WE.

Ustawa wchodzi w życie następnego dnia po jej ogłoszeniu.

Niniejsza ustawa została przyjęta przez Saeimę w dniu 3 maja 2018 r.

Prezydent R. Vējonis

Ogłoszono: 15 maja 2018

Tłumaczenie z języka angielskiego:

mgr Nikodem Kubisz (absolwent kierunku prawo, były seminarzysta w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie).

Weryfikacja tłumaczenia i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł Czubik

(Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie).

Niemieckie prawo konsularne

Ustawa o urzędnikach konsularnych, ich obowiązkach i uprawnieniach (ustawa konsularna) z dnia 11 września 1974 r.³⁶

Preambuła

Parlament Federalny za zgodą Rady Federalnej uchwalił następującą ustawę:

Rozdział 1 Przepisy ogólne

§ 1 Ogólne obowiązki konsularne

Urzędnicy konsularni (zawodowi urzędnicy konsularni lub honorowi urzędnicy konsularni) są powołani do:

- współpracy Republiki Federalnej Niemiec i państwa przyjmującego, w szczególności w dziedzinie zagranicznych stosunków gospodarczych i stosunków polityki rozwojowej, transportu, kultury oraz wymiaru sprawiedliwości,
- udzielaniu rady i pomocy, według zgodnego z przepisami uznania, Niemcom jak i niemieckim osobom prawnym.

§ 2 Powierzone zadania konsularne

Urzędnicy konsularni są powołani do wykonywania obowiązków i korzystania z uprawnień przyznanych im przez niniejszy Akt lub przez inne przepisy ustawowe i wykonawcze, w szczególności w następujących dziedzinach,

- sprawy związane z obywatelstwem,
- sprawy paszportowe i wizowe,
- sprawy z zakresu stanu cywilnego,
- współpraca przy prowadzeniu spraw rodzinnych, spraw sądownictwa niespornego oraz spraw spadkowych,
- poświadczanie, legalizacja zagranicznych dokumentów urzędowych oraz potwierdza-

nie autentyczności krajowych dokumentów urzędowych,

- żegluga i sprawy morskie,
- wykonywanie lub przekazywanie wniosków o udzielenie pomocy prawnej,
- doręczenia,
- nadzór nad przestrzeganiem umów.

§ 3 Wykonywanie obowiązków konsularnych

(1) Do wykonywania obowiązków konsularnych stosuje się ogólne przepisy prawne, o ile niniejsza ustawa nie zawiera przepisów szczególnych.

(2) Wykonując swoje obowiązki, urzędnicy konsularni dokładają wszelkich starań, aby chronić i promować wizerunek oraz interesy Republiki Federalnej Niemiec.

(3) Zawodowi urzędnicy konsularni przy wykonywaniu swoich obowiązków w sprawach prawnych mogą, w niezbędnym zakresie, korzystać z porad i pomocy adwokata cieszącego się ich zaufaniem, dopuszczonego do wykonywania zawodu w państwie przyjmującym.

§ 4 Ograniczenia działalności konsularnej

W ramach działalności urzędowej urzędnicy konsularni uwzględniają ograniczenia wynikające z prawa obowiązującego w ich okręgu konsularnym. W szczególności przestrzegają one Konwencji wiedeńskiej z dnia 24 kwietnia 1963 r. o stosunkach konsularnych (Federalny Dziennik Ustaw II 1969, str. 1585) oraz innych traktatów, o ile obowiązują one między Republiką Federalną Niemiec, a państwem przyjmującym.

Rozdział 2 Poszczególne funkcje i uprawnienia konsularne

§ 5 Pomoc indywidualna

(1) Urzędnicy konsularni są zobowiązani do udzielenia niezbędnej pomocy Niemcom w swoim okręgu konsularnym, jeżeli sytuacji kryzysowej nie można rozwiązać w inny sposób. Nie dotyczy to Niemców, którzy mają miejsce zwykłego pobytu w obcym państwie, jeśli jednocześnie posiadają obywatelstwo tego państwa,

³⁶ Tekst pierwotny ogłoszony w BGBl I, S.2317. Wersja ujednolicona – zawiera ostatnie zmiany wprowadzone art. 20b ustawy z dnia 28 marca 2021 r. (BGBl I, S. 591).

a ich ojciec lub matka również je posiadają lub posiadali, ze skutkiem dla swoich potomków. Jednakże urzędnicy konsularni mogą przyznać pomoc takim osobom w zakresie, w jakim w konkretnym przypadku przemawiają za tym względy słuszności.

(2) W zakresie i w jakim w konkretnym przypadku przemawiają za tym względy słuszności, urzędnicy konsularni mogą również udzielać pomocy nieniemieckim członkom rodziny Niemców, jeśli mieszkają lub przez dłuższy czas prowadzili razem z nimi wspólne gospodarstwo domowe.

(3) Rodzaj, formę i zakres pomocy określa się w zależności od szczególnych warunków w państwie przyjmującym, z uwzględnieniem niezbędnych potrzeb życiowych mieszkającego tam Niemca. Pomoc może również polegać na zapewnieniu ochrony prawnej.

(4) Kiedy jest to wskazane, urzędnicy konsularni mogą również udzielić pomocy poprzez umożliwienie osobie ubiegającej się o pomoc odbycia podróży do miejsca zwykłego pobytu lub do innego miejsca.

(5) Osoba korzystająca z pomocy jest zobowiązana do zwrotu kosztów. Obowiązek zwrotu kosztów ciąży również na jego krewnych i małżonku w zakresie ich obowiązku alimentacyjnego. Obowiązek zwrotu kosztów przechodzi na spadkobierców. Odpowiedzialność spadkobierców jest ograniczona do spadku.

(6) Jeżeli sytuacja kryzysowa osoby korzystającej z pomocy, mającej miejsce zwykłego pobytu za granicą lub przebywającej za granicą w areszcie śledczym albo odbywającej karę pozbawienia wolności, trwa dłużej niż dwa miesiące, pomoc przyznaje się zgodnie z księgą dwunastą kodeksu socjalnego lub odpowiednio stosując niniejszą ustawę od chwili powstania potrzeby pomocy. Ustęp 4 pozostaje nienaruszony.

(7) Można odmówić udzielenia pomocy, jeżeli ustalono, że osoba ubiegająca się o pomoc nadużyła poprzedniej pomocy, chyba że w przypadku odmowy poniosłaby poważny uszczerbek na życiu, ciele lub zdrowiu.

§ 6 Pomoc w przypadkach katastrof

(1) Jeżeli w okręgu konsularnym wystąpią lub grożą wystąpieniem klęski żywiołowej, powstania wojenne lub rewolucyjne albo podobne

zdarzenia, które wyrządzają szkodę ludności lub jej części, urzędnicy konsularni podejmą niezbędne środki w celu udzielenia pomocy i ochrony poszkodowanym lub zagrożonym poszkodowaniem, o ile są to Niemcy. Dotyczy to również ich potomków oraz nieniemieckich członków rodziny Niemców, jeśli prowadzą lub przez dłuższy czas prowadzili z nimi wspólne gospodarstwo domowe.

(2) Paragraf 5 ust. 5 stosuje się odpowiednio. Jeżeli wymaga tego rozwój sytuacji w okręgu konsularnym, sytuacja osobista osoby potrzebującej pomocy lub ochrony albo inne szczególne okoliczności, można odstąpić od roszczenia zwrotu kosztów.

(3) W celu umożliwienia udzielenia natychmiastowej i skutecznej pomocy w przypadkach określonych w ust. 1 urzędnicy konsularni sporządzają i aktualizują wykaz Niemców i innych podopiecznych, zamieszkałych w ich okręgu konsularnym, jak również członków ich rodzin. W tym kontekście dopuszczalne jest również przetwarzanie numeru identyfikacyjnego, zgodnie z ustawą o numerze identyfikacyjnym, przez organy publiczne w celu świadczenia usług administracyjnych zgodnie z ustawą o dostępie online.

§ 7 Pomoc pozbawionym wolności

Urzędnicy konsularni, na ich żądanie, opiekują się niemieckimi osobami pozbawionymi wolności, aresztowanymi oraz skazanymi w swoim okręgu konsularnym, w szczególności zapewniają im ochronę prawną.

§ 8 Wniosek o poświadczenie urodzenia lub śmierci Niemca

Urzędnicy konsularni są upoważnieni do przyjmowania wniosków o poświadczenie urodzenia lub śmierci Niemca, jeśli zmiana stanu cywilnego nastąpiła za granicą. Wniosek wraz z przedłożonymi dokumentami jest przesyłany do urzędu stanu cywilnego właściwego na podstawie art. 36 ust. 2 ustawy o stanie cywilnym.

§ 9 Transport zmarłych i opieka nad spadkiem

(1) Jeżeli nie ma innych możliwości, urzędnicy konsularni niezwłocznie powiadomią krewnych Niemców zmarłych w ich okręgu konsularnym

i udziela pomocy w razie żądania transportu zmarłych.

(2) Urzędnicy konsularni są powołani do przejęcia spadku Niemców znajdujących się w ich okręgu konsularnym, jeśli spadkobiercy są nieznani lub nieobecni, lub jeśli z innych powodów konieczna jest interwencja urzędowa. W tym celu mogą oni w szczególności nakładać pieczęcie, sporządzać spis spadku oraz, jeżeli okoliczności tego wymagają, wziąć na przechowanie ruchome przedmioty należące do spadku lub je zbyć. Mogą również przyjmować dalsze wpłaty od dłużników spadkowych i wykorzystywać środki ze spadku do regulowania ustalonych zobowiązań spadkowych oraz zobowiązań powstałych w związku z opieką nad spadkiem.

(3) Jeśli nie można ustalić spadkobierców lub innych uprawnionych, przedmioty należące do spadku lub dochody z ich zbycia mogą zostać przekazane sądowi ostatniego miejsca zwykłego pobytu spadkodawcy w Niemczech lub, jeśli nie można ustalić takiego miejsca zwykłego pobytu, sądowi rejonowemu Schöneberg w Berlinie jako sądowi spadku.

§ 9a

(1) Paragrafy 5-7 i 9, z wyjątkiem § 6 ust. 3 i § 9 ust. 2 i 3, stosuje się odpowiednio do obywateli Unii, którzy nie są reprezentowani w państwie trzecim.

(2) W drodze odstępstwa od § 5 ust. 5 i § 6 ust. 2 Republika Federalna Niemiec, jako państwo członkowskie Unii Europejskiej (państwo członkowskie) udzielające pomocy, może żądać zwrotu kosztów od państwa członkowskiego, których obywatelami są niereprezentowani obywatele Unii.

(3) Republika Federalna Niemiec zwraca koszty państwu członkowskiemu, które udziela pomocy Niemcom, pod warunkiem, że to państwo członkowskie wysuwa wobec Republiki Federalnej Niemiec roszczenie o zwrot kosztów. Niemiecki beneficjent pomocy jest zobowiązany do zwrotu kosztów Republice Federalnej Niemiec.

§ 10 Przepisy ogólne dotyczące sporządzania dokumentów

(1) Urzędnicy konsularni są upoważnieni do sporządzania protokołów lub adnotacji z fak-

tów i procesów, które zaobserwowali w ramach wykonywania swoich funkcji urzędowych, a w szczególności do:

1. Poświadczania pod przysięgą złożonych przez nimi oświadczeń woli i zapewnień.

2. Uwierzytelniania podpisów własnoręcznych, znaków ręcznych jak i odpisów lub do wydawania innych prostych świadectw (np. poświadczanie o pozostawaniu przy życiu).

(2) Dokumenty sporządzone przez urzędnika konsularnego są równoważne z aktami notarialnymi sporządzonymi przez notariusza krajowego.

(3) W postępowaniach o sporządzenie dokumentów obowiązują przepisy ustawy z dnia 28 sierpnia 1969 r. o aktach notarialnych (Bundesgesetzblatt. I s. 1513) z następującymi odstępstwami:

1. Na żądanie dokumenty mogą być sporządzone również w języku innym niż niemiecki.

2. Tłumacze ustni nie muszą być zaprzysiężeni.

3. Kopia niepoświadczonej kopii nie jest uwierzytelniana.

4. Oryginał protokołu jest wydawany stronom, o ile żadna z nich nie wystąpi z wnioskiem o jego urzędowe zatrzymanie. W przypadku takiego wniosku oryginał zostanie przesłany do Sądu Rejonowego Schöneberg w Berlinie w celu jego urzędowego zdeponowania. Jeżeli jedna ze stron poddała się egzekucji, oryginał protokołu doręcza się wierzycielowi, o ile strony nie postanowiły inaczej i żadna z nich nie wniosła o urzędowe zdeponowanie.

5. Dopóki oryginał nie zostanie wydany lub wysłany do sądu rejonowego, urzędnicy konsularni są upoważnieni do wydawania wypisów. Wypisy z klauzulą wykonalności mogą być wydawane wyłącznie przez sąd rejonowy, który przechowuje oryginał.

§ 11 Przepisy szczególne dotyczące rozporządzenia na wypadek śmierci

(1) Urzędnicy konsularni mogą sporządzać testamenty i umowy spadkowe tylko wtedy, gdy spadkodawcy są Niemcami. Przepisy §§ 2232, 2233 i 2276 Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

(2) Do szczególnego zdeponowania urzędowego właściwy jest Sąd Rejonowy Schöneberg w Berlinie (§§ 34, 34a ustawy o aktach notarial-

nych, § 342 ust. 1 nr 1 ustawy o postępowaniu w sprawach rodzinnych i w sprawach sądownictwa niespornego). Spadkodawca może w każdym czasie złożyć wniosek o zdeponowanie w innym sądzie rejonowym.

(3) Jeżeli spadkodawca umrze przed wysłaniem testamentu lub umowy spadkowej do sądu rejonowego albo jeżeli takie rozporządzenie zostanie doręczone urzędnikowi konsularnemu po śmierci spadkodawcy, urzędnik konsularny może dokonać jego otwarcia. Przepisy § 348 ust. 1 i 2 oraz §§. 349 i 350 ustawy o postępowaniu w sprawach rodzinnych i w sprawach sądownictwa niespornego stosuje się odpowiednio.

§ 12 Przyjmowanie oświadczeń

Urzędnicy konsularni są upoważnieni do:

1. Przyjmowania oświadczeń w przedmiocie przeniesienia prawa własności nieruchomości,
2. Przyjmowania zapewnienia pod przysięgą, składanego w celu uzyskania stwierdzenia nabycia spadku, europejskiego poświadczenia spadkowego, świadectwa wykonawcy testamentu lub świadectwa obowiązywania wspólnoty majątkowej,
3. Odebrania przysięgi od Niemca na jego wniosek, jeżeli przysięga jest wymagana zgodnie z prawem obcego państwa lub postanowieniem obcego organu albo w inny sposób jest niezbędna w celu wykonywania uprawnień za granicą.

§ 13 Legalizacja zagranicznych dokumentów urzędowych

(1) Urzędnicy konsularni są upoważnieni do legalizacji dokumentów urzędowych wydanych w ich okręgu.

(2) Legalizacja potwierdza autentyczność podpisu, właściwość, z jaką działał sygnatariusz dokumentu oraz ewentualnie autentyczność pieczęci którą dokument jest opatrzony (legalizacja w ścisłym znaczeniu).

(3) Legalizacji dokonuje się poprzez klauzulę, którą umieszcza się na dokumencie. Klauzula zawiera nazwisko i tytuł urzędowy lub służbowy osoby, która podpisała dokument. Powinna zawierać także miejsce i datę wystawienia klauzuli oraz zostać opatrzona podpisem i tłoczoną lub odbitą kolorową pieczęcią.

(4) Na wniosek, o ile nie ma wątpliwości co do stanu prawnego, adnotacja może również potwierdzać, że wystawca dokumentu był właściwy do wydania dokumentu i że został on sporządzony w formie odpowiadającej przepisom prawa miejsca wystawienia (legalizacja w szerszym znaczeniu).

(5) Nie należy legalizować dokumentów, które są zwolnione z legalizacji na mocy dwu lub wielostronnych konwencji międzynarodowych.

§ 14 Potwierdzenie autentyczności krajowych dokumentów urzędowych

(1) Urzędnicy konsularni są upoważnieni, do potwierdzenia autentyczności krajowych dokumentów urzędowych, w celu zastosowania w ich okręgu konsularnym.

(2) Potwierdzenie powinno być udzielone tylko wtedy, gdy urzędnik konsularny nie ma wątpliwości co do autentyczności. Z reguły może on założyć autentyczność, jeżeli dokument został mu przesłany przez organ, który go sporządził.

§ 15 Przesłuchania oraz wysłuchania

(1) Urzędnicy konsularni są powołani do przeprowadzania przesłuchań na prośbę niemieckich sądów i urzędów.

(2) Prośba o przesłuchanie zastępujące przesłuchanie sądowe może być składana wyłącznie przez sąd lub organ, który może zwracać się z prośbą o przesłuchanie sądowe w danym kraju. W przypadku prośby o przesłuchanie pod przysięgą, urzędnik konsularny jest upoważniony do odebrania przysięgi.

(3) Niemieckie przepisy prawa procesowego mające zastosowanie do danego przesłuchania stosuje się odpowiednio. Tłumacze ustni nie muszą być zaprzysiężeni. Protokół może być również sporządzany przez urzędnika konsularnego przeprowadzającego przesłuchanie. Urzędnik konsularny nie może stosować środków przymusu.

(4) Przesłuchania i zaprzysiężenia oraz protokoły z nich sporządzane są równoważne z przesłuchaniami i zaprzysiężeniami dokonywanymi przez sądy i organy krajowe oraz protokołami z nich sporządzanymi.

(5) Przepisy dotyczące przesłuchań stosuje się odpowiednio do wysłuchań.

§ 16 Doręczenia

Urzędnicy konsularni są powołani do doręczenia wszelkiego rodzaju pism osobom przebywającym w ich okręgu konsularnym na prośbę niemieckich sądów i organów. Przy doręczeniu wystawia się pisemne potwierdzenie odbioru, które przesyła się wnioskującemu organowi.

§ 17 Przyjmowanie protestów morskich

Urzędnicy konsularni są upoważnieni do przyjmowania protestów morskich.

Rozdział 3

Zawodowi urzędnicy konsularni

§ 18 Zawodowi urzędnicy konsularni

(1) Zawodowymi urzędnikami konsularnymi w rozumieniu niniejszej ustawy są osoby, którym powierzono wykonywanie obowiązków konsularnych w rozumieniu §§ 1 i 2 w przedstawicielstwach dyplomatycznych lub zawodowych urzędach konsularnych Republiki Federalnej Niemiec za granicą.

(2) Warunkiem powierzenia misji jest pomyślne zdanie egzaminu zawodowego do wyższej lub starszej służby działań zewnętrznych lub posiadanie, na podstawie wykształcenia i doświadczenia zawodowego, umiejętności niezbędnych do właściwego wykonywania powierzonych obowiązków urzędowych.

(3) Urzędnikami konsularnymi są również urzędnicy w rozumieniu ust. 1 i 2, niebędący honorowymi urzędnikami konsularnymi, którzy zostają przydzieleni honorowemu urzędnikowi konsularnemu przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych celem wykonywania obowiązków konsularnych.

§ 19 Warunki dotyczące szczególnego upoważnienia

(1) Zawodowi urzędnicy konsularni, którzy posiadają uprawnienia do sprawowania zawodu sędziego, są automatycznie upoważnieni do wykonywania wszystkich funkcji konsularnych.

(2) Inni zawodowi urzędnicy konsularni mogą jedynie:

1. Poświadczać oświadczenia woli i zapewnienia z mocą przyrzeczenia.
2. Odbierać oświadczenia dotyczące przeniesienia prawa własności nieruchomości.

3. Przyjmować zapewnienia pod przysięgą, jeśli są do tego szczególnie upoważnieni przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Mogą nadto jedynie:

1. Przeprowadzać przesłuchania i wysłuchania mające na celu zastąpienie przesłuchania sądowego,

2. Przyjmować wyjaśnienia i

3. Odbierać przyrzeczenia, jeśli są do tego szczególnie upoważnieni przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

(3) Upoważnienie na podstawie ust. 2 zdanie 2 może być udzielone wyłącznie zawodowym urzędnikom konsularnym należącym do wyższej służby działań zewnętrznych. Podobnie jak upoważnienie na mocy ust. 2 zdanie 1, zakłada ono, że dany zawodowy urzędnik konsularny posiada, na podstawie swojego wykształcenia i doświadczenia zawodowego, umiejętności niezbędne do właściwego wykonywania powierzonych obowiązków urzędowych.

(4) Upoważnienie może być ograniczone do wykonywania pojedynczych obowiązków urzędowych, o których mowa w ust. 2.

Rozdział 4

Honorowi urzędnicy konsularni

§ 20 Honorowi urzędnicy konsularni

Honorowi urzędnicy konsularni są urzędnikami honorowymi w rozumieniu prawa o służbie cywilnej, którym powierzono obowiązki konsularne.

§ 21 Mianowanie

(1) Honorowymi urzędnikami konsularnymi mogą być mianowani zarówno Niemcy, jak i cudzoziemcy.

(2) Przed mianowaniem na honorowego urzędnika konsularnego należy w szczególności zbadać, czy kandydat może być uznany za właściwego do sprawowania tego urzędu ze względu na swoją osobowość, doświadczenie zawodowe, pozycję w państwie przyjmującym, znajomość relacji panujących w przewidzianym dla niego okręgu konsularnym oraz znajomość języka.

W przypadku mianowania cudzoziemca, składa on następujące ślubowanie:

„Ślubuję wykonywać swoje obowiązki urzędowe jako Honorowy Urzędnik Konsularny

Republiki Federalnej Niemiec wiernie i sumiennie, zgodnie z przepisami i dyrektywami właściwymi dla mojego urzędu”

§ 22 Szczególne obowiązki

(1) Honorowy urzędnik konsularny może również na krótki czas opuścić siedzibę urzędu bez urlopu. W przypadku dłuższego urlopu składa on, odpowiednio wcześniej, wniosek o zezwolenie, tak aby można było zapewnić jego zastępstwo.

(2) Zanim honorowy urzędnik konsularny nawiąże stosunek pracy z innym państwem, inną instytucją państwową, organizacją ponadnarodową lub międzynarodową, musi powiadomić o tym Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Nabycie innego obywatelstwa także podlega obowiązkowemu zgłoszeniu.

§ 23 Odwołanie

Honorowi urzędnicy konsularni mogą być odwołani w każdej chwili. Zostają odwołani kiedy spełniają warunki przejścia urzędnika w stan spoczynku.

§ 24 Warunki dotyczące szczególnego upoważnienia

(1) Paragraf 19 stosuje się odpowiednio do honorowych urzędników konsularnych. Honorowi urzędnicy konsularni mogą również potwierdzać autentyczność krajowych dokumentów urzędowych tylko wtedy, gdy zostali do tego wyraźnie upoważnieni przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Upoważnienie to może być przyznane wyłącznie na warunkach określonych w § 19 ust. 3 zdanie 2.

(2) Ministerstwo Spraw Zagranicznych może poddać uprawnienia honorowego urzędnika konsularnego do wykonywania obowiązków konsularnych dalszym ograniczeniom.

Rozdział 5

Oplaty, wydatki i zwrot kosztów

§ 25 Oplaty i wydatki

(1) Ministerstwo Spraw Zagranicznych, przedstawicielstwa Federacji za granicą oraz honorowi urzędnicy konsularni pobierają opłaty i wydatki zgodnie z Federalną ustawą o opłatach, o ile niniejsze przepisy nie stanowią inaczej.

(2) Jeżeli w przypadku indywidualnie przypisanego świadczenia wymagany jest wniosek, dług z tytułu opłaty powstaje z chwilą otrzymania wniosku przez misję dyplomatyczną lub urząd konsularny albo z chwilą otrzymania wniosku przez honorowego urzędnika konsularnego. W pozostałych przypadkach opłata powstaje po zakończeniu indywidualnie przypisanego świadczenia publicznego. Zobowiązanie do zwrotu kosztów powstaje z chwilą wydatkowania kwoty podlegającej zwrotowi.

§ 25a Wnoszenie opłat i wydatków honorowym urzędnikom konsularnym

(1) Jeżeli indywidualnie przypisane świadczenie publiczne jest udzielane przez honorowego urzędnika konsularnego, jest on wierzycielem opłaty. Gromadzenie danych na wnioski, w tym identyfikatorów biometrycznych, przyjmowanie, rozpatrywanie i przekazywanie wniosków w procedurze paszportowej i procedurze wydawania dowodów tożsamości jest indywidualnie przypisanym świadczeniem publicznym wykonywanym przez honorowego urzędnika konsularnego.

(2) Jeżeli opłaty nie wystarczają na pokrycie kosztów honorowego urzędnika konsularnego związanych z indywidualnie przypisywanym świadczeniem publicznym, honorowemu urzędnikowi konsularnemu może zostać przyznana zryczałtowana dotacja.

(3) Jeżeli przy wykonywaniu zadania służbowego przez honorowego urzędnika konsularnego, powstaną szczególne wydatki, które są konieczne w danych okolicznościach, może on żądać ich zwrotu.

§ 25b Kalkulacja wysokości opłat

(1) Przy ustalaniu wysokości opłat pobieranych zgodnie z § 25, w szczególności za czynności notarialne przedstawicielstw Federacji za granicą oraz honorowych urzędników konsularnych, może być brana pod uwagę również wartość i znaczenie indywidualnie przypisywanego świadczenia publicznego dla dłużnika. Do ustalania wysokości opłaty stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 1 i 3, załącznik 1 części 2 i 3, załącznik 2 ustawy o kosztach sądowych i notarialnych, chyba że przepisy ust. 2 stanowią inaczej.

(2) W drodze specjalnego rozporządzenia Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie opłat zgodnie z § 22 ust. 4 federalnej ustawy o opłatach mogą zostać określone również inne podstawy lub kryteria służące do określenia wartości lub znaczenia indywidualnie przypisanego świadczenia publicznego zgodnie z ust. 1 zdanie 1. W związku z tym można w szczególności zarządzić, aby opłata była ustalana w zależności od liczby stron i wierszy oraz w zależności od grup językowych.

§ 25c Opłata od wartości

(1) Na mocy specjalnego rozporządzenia Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie opłat, zgodnie z § 22 ust. 4 ustawy federalnej o opłatach, opłata może zostać ustalona również w zależności od wartości przedmiotu (opłata od wartości).

(2) Wnioskodawca jest zobowiązany do dostarczenia informacji wymaganych do ustalenia wartości.

§ 25d Dopłata

W specjalnym rozporządzeniu Ministerstwa Spraw Zagranicznych w sprawie opłat zgodnie z art. 22 ust. 4 federalnej ustawy o opłatach może zostać ustanowiona dopłata dla misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz honorowych urzędników konsularnych za granicą w celu wyrównania różnic w sile nabywczej lub w celu dostosowania do wyższych stawek jednostkowych za porównywalne, indywidualnie przypisywane świadczenia publiczne w państwie przyjmującym. Dopłata może wynieść do 200% wartości opłaty.

§ 25e Wydatki

O zwrot kosztów można ubiegać się również wtedy, gdy za indywidualnie przypisane świadczenie publiczne nie przewidziano opłaty.

§ 26 Roszczenia o zwrot kosztów w przypadkach pomocy prawnej

(1) W przypadku pomocy prawnej organ wnioskujący nie jest zobowiązany do uiszczenia opłaty administracyjnej. Zwraca on koszty na żądanie, jeżeli przekraczają w pojedynczym przypadku 25 euro. Jeżeli pomoc prawna jest świadczona na rzecz urzędu federalnego, koszty nie są zwracane.

(2) Jeżeli misje dyplomatyczne i urzędy konsularne lub honorowi urzędnicy konsularni podejmują się podlegającego opłacie indywidualnie przypisanego świadczenia publicznego w celu przeprowadzenia pomocy prawnej, to należne są im opłaty i koszty od strony trzeciej z tego tytułu.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 27 Definicja

Określenie „Niemiec” jest rozumiane zgodnie z definicją zawartą w art. 116 ust. 1 Ustawy Zasadniczej.

Tłumaczenie z języka niemieckiego:

mgr Weronika Ostrowska (absolwentka kierunku prawo, była seminarzystka w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie).

Weryfikacja tłumaczenia i konsultacja merytoryczna:

prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie).

Włoskie prawo konsularne

DEKRET LEGISLACYJNY z dnia 3 lutego 2011 r., N. 71

Organizacja i funkcje urzędów konsularnych
zgodnie z art. 14 ust. 18 ustawy nr 246
(Dz. U. 110 z 13.5.2011)
z dnia 28 listopada 2005 r.

Tekst obowiązujący od dnia: 28-5-2011

PREZYDENT REPUBLIKI

Uwzględniając artykuły 76, 87 i 117 Konstytucji;
Biorąc pod uwagę dekret Prezydenta Republiki
z 5 stycznia 1967 r., N. 18;

Biorąc pod uwagę dekret Prezydenta Republiki
z 5 stycznia 1967 r., N. 200;

Uwzględniając ustawę z dnia 28 listopada
2005 r., N. 246, w szczególności artykuł 14,
ustęp 18;

Uwzględniając ustawę z dnia 2 maja 1983 r.,
N. 185;

Biorąc pod uwagę ustawę z 27 października
1988 r., N. 470;

Biorąc pod uwagę ustawę z 22 grudnia 1990 r.,
N. 401;

Biorąc pod uwagę dekret ustawodawczy z dnia
30 kwietnia 1992 r., N. 285, a w szczególności
art. 126 ust. 5-bis, zmieniony dekretem z mocą
ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r., N. 151, prze-
kształcony, ze zmianami, ustawą z dnia 1 sier-
pnia 2003 r., N. 214;

Uwzględniając decyzję 96/409 / WPZiB przyję-
tą przez przedstawicieli rządów państw człon-
kowskich Unii Europejskiej zebranych w Radzie
w dniu 25 czerwca 1996 r.;

Biorąc pod uwagę ustawę z 15 marca 1997 r.,
N. 59, w szczególności art. 20;

Biorąc pod uwagę dekret ustawodawczy z dnia
25 lipca 1998 r., N. 286 z późniejszymi zmia-
nami;

Biorąc pod uwagę dekret ustawodawczy z dnia
30 lipca 1999 r., N. 300, a w szczególności
art. 75 ust. 3;

Uwzględniając dekret Prezydenta Republiki

z dnia 31 sierpnia 1999 r., N. 394 z późniejszy-
mi zmianami;

Biorąc pod uwagę dekret Prezydenta Republiki
z 3 listopada 2000 r., N. 396;

Biorąc pod uwagę dekret Prezydenta Republiki
z dnia 28 grudnia 2000 r., N. 445, w szczegól-
ności artykuł 33;

Biorąc pod uwagę ustawę z 9 stycznia 2004 r.,
N. 6;

Biorąc pod uwagę ustawę z 27 grudnia 2006 r.,
N. 296, w szczególności art. 1 pkt 1319;

Uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Eu-
ropejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia
13 lipca 2009 r.;

Uwzględniając dekret ustawodawczy z dnia
15 marca 2010 r., N. 66;

Uwzględniając wstępną uchwałę Rady Mini-
strów podjętą na posiedzeniu w dniu 16 lipca
2010 r.;

Po wysłuchaniu opinii Rady Państwa wyrażonej
przez Sekcję Konsultacyjną ds. Aktów norma-
tywnych na posiedzeniu w dniu 20 września
2010 r.;

Po uzyskaniu opinii właściwych komisji parla-
mentarnych;

Uwzględniając uchwałę Rady Ministrów podjętą
na posiedzeniu w dniu 22 grudnia 2010 r.;

Na wniosek Ministra Spraw Zagranicznych
i Ministra ds. Uproszczeń Przepisów;

Wydaje następujący dekret ustawodawczy:

Tytuł I Przepisy wstępne

Art. 1. Organizacja urzędów konsularnych

1. Urzędy konsularne, jako placówki zagranicz-
ne Ministerstwa Spraw Zagranicznych, podlega-
ją przepisom ww. Ministerstwa oraz postanowie-
niom niniejszego dekretu.

Art. 2. Funkcje urzędów konsularnych

1. Urząd konsularny w zakresie funkcji okre-
ślonych w art. 45 dekretu Prezydenta Republiki
z 5 stycznia 1967 r. N. 18, zapewni wydawanie
wiz wjazdowych.

Art. 3. Wykonywanie funkcji konsularnych

1. Funkcje urzędu konsularnego są wykonywa-
ne przez kierownika urzędu zgodnie z między-

narodowymi konwencjami i zwyczajami. Urzędy konsularne należą do kategorii I i II, zgodnie z przepisami art. 42 akapit pierwszy dekretu prezydenckiego nr 18 z dnia 5 stycznia 1967 r.

2. Przez kierownika urzędu konsularnego kategorii I rozumie się osobę piastującą sam urząd, osobę piastującą stanowisko w ambasadzie w ramach wykonywania funkcji konsularnych, kierownika wydziału konsularnego, jeżeli jest on ustanowiony, a w razie braku tych ostatnich – ich zastępców określonych przez obowiązujące ustawodawstwo.

3. Przez kierownika urzędu konsularnego kategorii II rozumie się urzędnika honorowego, który sprawuje w nim kierownictwo. W przypadku nieobecności w urzędzie kierownik urzędu konsularnego kategorii II, za uprzednią zgodą misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego kategorii I, do którego należy, może powierzyć osobie zaufanej pieczęć nad archiwami oraz dodatkowe zadania w zakresie pomocy obywatelom włoskim.

4. Honorowi urzędnicy konsularni wykonują obowiązki, o których mowa w niniejszym dekrete, w granicach ustalonych przez Ministra Spraw Zagranicznych w drodze rozporządzenia, które zostanie opublikowane w Dzienniku Urzędowym.

5. Jeżeli urzędnik konsularny nie może wykonać czynności wchodzącej w zakres jego obowiązków ze względu na brak bezstronności, czynność tę wykonuje inny urzędnik tego samego lub innego urzędu konsularnego.

6. Pracownicy urzędów konsularnych, wykonując swoje obowiązki, nie mogą przyjmować pełnomocnictw związanych z postępowaniem administracyjnym lub sądowym, dotyczących zarządzania lub załatwiania spraw spadkowych lub w inny sposób dotyczących interesów prywatnych, chyba że za zgodą lub na polecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub, w razie braku jego zgody, administracji właściwej w danej sprawie. Zgoda lub instrukcje muszą być wydane również przed skorzystaniem z uprawnień przewidzianych zgodnie z prawem miejscowym lub konwencjami międzynarodowymi.

Art. 4. Delegowanie funkcji konsularnych

1. Kierownik urzędu konsularnego I kategorii może delegować wykonywanie czynności kon-

sularnych, z wyjątkiem czynności pociągających za sobą zaangażowanie wydatków, innym pracownikom urzędu.

2. Jednakże obowiązki konsularne dotyczące jurysdykcji lub w jakikolwiek sposób z nią związane, obowiązki dyscyplinarne w sprawach żeglugi, obowiązki notarialne, z wyjątkiem uwierzytelniania oraz ustanawiania pełnomocnictwa ogólnego i szczególnego, jak również te, których wykonywanie jest, zgodnie z następnymi artykułami, wyraźnie powierzone kierownikowi urzędu konsularnego, nie mogą być delegowane pracownikom nienależącym do korpusu dyplomatycznego, kierownictwa administracyjnego lub trzeciego obszaru funkcyjnego.

Art. 5. Akty delegowania uprawnień

1. Uprawnienia, o których mowa w art. 4, przynajmniej w drodze dekretu, którego egzemplarz umieszcza się na konsularnej tablicy ogłoszeń.

2. Przekazanie uprawnień w sprawach z zakresu stanu cywilnego sporządza się w dwóch egzemplarzach: jeden oryginał jest przechowywany w archiwum urzędu konsularnego, drugi w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Kopię przesyła się drogą komputerową do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Tytuł II Funkcje konsularne

Rozdział I Funkcje związane ze stanem cywilnym

Art. 6.

1. Naczelnik urzędu konsularnego wykonuje funkcje urzędnika stanu cywilnego wobec obywateli, zgodnie z ustawodawstwem krajowym.

Art. 7. Miejsce zamieszkania i miejsce pobytu

1. Miejsce zamieszkania i pobytu w okręgu konsularnym ustala się zgodnie z przepisami art. 43 i następnymi Kodeksu cywilnego.

2. Rezydentów urzędu konsularnego, który nie posiada personelu upoważnionego do wykonywania szczególnych zadań konsularnych, uważa się za przebywających na obszarze misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego, który jest odpowiedzialny za te zadania.

Art. 8. Rejestr konsularny

1. Każdy urząd konsularny prowadzi rejestr obywateli zamieszkałych w okręgu konsularnym, który powinien być aktualizowany z uwzględnieniem warunków lokalnych.
2. Wpis rodaka do rejestru jest uzależniony od posiadania obywatelstwa ale nie stanowi dowodu obywatelstwa. Urząd konsularny wydaje zaświadczenia o rejestracji tylko obywatelom zamieszkałym w danym kraju.
3. Do rejestru wpisuje się nie tylko dane osobowe i zawodowe, ale także wszelkie działania lub fakty, które powodują utratę obywatelstwa lub praw obywatelskich albo ograniczenie w ich wykonywaniu, jak również wszelkie inne elementy, które mogą być przydatne dla ochrony interesów rodaka.

Art. 9. Rejestr Włochów przebywających za granicą – AIRE

1. Na podstawie danych zawartych w rejestrze, o którym mowa w art. 8, urząd konsularny okręgu imigracyjnego lub rezydencji przekazuje właściwej gminie włoskiej dane wymagane przepisami o rejestrze Włochów zamieszkałych za granicą (AIRE³⁷). Dane dotyczą oświadczeń złożonych przez obywateli włoskich zmieniających miejsce pobytu z gminy włoskiej do gminy zagranicznej lub oświadczeń dotyczących miejsca pobytu za granicą, jak również oświadczeń dotyczących zmiany miejsca pobytu lub zamieszkania za granicą.

Art. 10. Obywatelstwo włoskie

1. Kierownik urzędu konsularnego stwierdza posiadanie obywatelstwa włoskiego za pomocą wszelkich użytecznych środków, przewidzianych w ust. 2, i wydaje obywatelom rezydentom odpowiednie zaświadczenie.
2. W celu ustalenia statusu obywatelstwa kierownik urzędu konsularnego przeprowadza z urzędu odpowiednie dochodzenie, wykorzystując wszystkie środki dowodowe dopuszczone przez ustawodawstwo krajowe i lokalne, z zastrzeżeniem, w przypadku tych ostatnich, uznawanej oceny ich mocy dowodowej.

Art. 11. Komunikacja z urzędami we Włoszech

1. Urząd konsularny informuje właściwe urzędy we Włoszech o wszystkich czynnościach lub faktach, które mogą mieć wpływ na status obywatelstwa obywateli zamieszkałych w okręgu, w celu podjęcia odpowiednich środków.

Art. 12. Małżeństwo

1. Kierownik urzędu konsularnego udziela ślubów między obywatelami lub między obywatelem a osobą niebędącą obywatelem.
2. Można odmówić udzielenia ślubu, jeśli jest to sprzeczne z prawem miejscowym lub jeśli strony nie zamieszkują w danym okręgu.

Art. 13. Zapowiedzi małżeńskie

1. Zapowiedzi przewidziane w art. 54 dekretu prezydenckiego nr 396 z 3 listopada 2000 r. dla obywatela pragnącego zawrzeć związek małżeński przed kierownikiem urzędu konsularnego są przeprowadzane w urzędzie konsularnym, w którego okręgu zamieszkuje lub we Włoszech, jeśli tam zamieszkuje.
2. Zapowiedzi nie są wymagane w przypadku małżeństwa zawieranego za granicą przed władzami zagranicznymi.
3. Zapowiedzi, o których mowa w ustępie I, są publikowane w formie elektronicznej zgodnie z art. 32 ustawy nr 69 z dnia 18 czerwca 2009 r.
4. Do dnia 31 grudnia 2010 r. zapowiedzi dokonane w formie papierowej w rejestrze konsularnym będą miały skutki prawne odpowiadające ogłoszeniu dokonane w formie elektronicznej.
5. Wniosek o publikację aktu małżeństwa we Włoszech lub w urzędzie konsularnym miejsca zamieszkania małżonków jest przesyłany bezpośrednio przez odprawiający ceremonię urząd konsularny do urzędu odpowiedzialnego za publikację.
6. W odniesieniu do osób niebędących obywatelami kierownik urzędu konsularnego postępuje zgodnie z postanowieniami art. 116 Kodeksu cywilnego.

---

37 Skrót od „Anagrafe degli italiani residenti all'estero” (przyp. tłum.)

Art. 14. Odstąpienie od zapowiedzi i dopuszczenie do małżeństwa

1. Kierownik urzędu konsularnego, w granicach i na warunkach określonych w art. 100 ust. 2 kodeksu cywilnego i art. 58 dekretu prezydenckiego z dnia 3 listopada 2000 r. nr 396, może, z ważnych powodów, skrócić termin zapowiedzi lub zrezygnować z zapowiedzi w urzędach konsularnych i we Włoszech. Oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności, o którym mowa w art. 100 akapit drugi Kodeksu cywilnego, dokonuje się w tym samym lub innym urzędzie konsularnym.

2. Kierownik urzędu konsularnego może również dopuścić do małżeństwa, z ważnych powodów, osoby, które ukończyły szesnaście lat, zgodnie z postanowieniami artykułu 84, paragraf drugi, Kodeksu cywilnego.

3. Po stwierdzeniu, że nie zostały spełnione przesłanki do skorzystania z uprawnień, o których mowa w ust. 1 i 2, kierownik urzędu konsularnego przekazuje:

a) wnioski o skrócenie terminu oraz o zwolnienie z obowiązku złożenia zapowiedzi do sądu, w którego okręgu znajduje się gmina, w której rejestrze AIRE dokonano rejestracji lub w której znajduje się ostatnie miejsce zamieszkania małżonków;

b) wnioski o dopuszczenie do małżeństwa zgodnie z art. 84, paragraf drugi, kodeksu cywilnego, do sądu dla nieletnich, w którego okręgu znajduje się gmina rejestracji AIRE lub ostatnie miejsce zamieszkania małoletniego.

4. W przypadku małżeństwa w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia stosuje się przepisy art. 101 Kodeksu cywilnego.

Art. 15. Tryb zawarcia małżeństwa

1. Ślub zawierany jest publicznie w urzędzie konsularnym. Wyjątkowo ceremonia może być odprawiona poza urzędem konsularnym ze względu na przeszkodę uniemożliwiającą stawienie się narzeczonych lub ze względu na poważne względy bezpieczeństwa.

2. Urzędnik przeprowadzający ceremonię dopełnia formalności przewidzianych w art. 107 kodeksu cywilnego i w razie potrzeby, przed odebraniem oświadczeń, informuje narzeczonych, w obecności świadków, o ewentualnej nieskuteczności ich małżeństwa w lokalnym porządku prawnym.

3. Jeżeli małżeństwo jest zawierane poza siedzibą konsulatu, stosuje się przepisy art. 110 Kodeksu cywilnego.

Art. 16. Małżeństwo przez pełnomocnika

1. Kierownik urzędu konsularnego udziela ślubu przez pełnomocnika, jeżeli jeden z małżonków zamieszkuje poza terytorium państwa, w którym znajduje się urząd konsularny.

2. Małżeństwo, o którym mowa w ust. 1, nie może być zawarte, gdy nieobecny małżonek zamieszkuje we Włoszech.

3. Oceny poważnych powodów, o których mowa w art. 111 akapit drugi kodeksu cywilnego, dokonuje sąd miejsca ostatniego zamieszkania drugiego małżonka we Włoszech lub przez sąd okręgu, w którym znajduje się gmina, w której rejestrze AIRE jest zarejestrowany.

4. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie jurysdykcji zgodnie z ust. 3, stosuje się przepisy art. 17 dekretu prezydenckiego nr 396 z dnia 3 listopada 2000 r.

5. Urzędnik konsularny może odmówić udzielenia ślubu, gdy sprzeciwiają się temu przepisy miejscowe lub gdy obecny małżonek nie zamieszkuje w okręgu.

6. Jeżeli warunki te są spełnione, stosuje się przepisy art. 15 ust. 2. W przypadku nieobecnego narzeczonego ostrzeżenie, o którym mowa w tym ustępie, jest udzielane, na wniosek urzędnika prowadzącego ceremonię, za pośrednictwem urzędu konsularnego właściwego dla danego terytorium.

Art. 17. Właściwy sąd

1. Odwołania od odmowy celebracji małżeństwa, wyrażone zgodnie z art. 112 kodeksu cywilnego, oraz odwołania od odmowy publikacji, wyrażone zgodnie z art. 98 kodeksu cywilnego, jak również sprzeciw dotyczące zawarcia małżeństwa, są rozstrzygane przez sąd miejsca ostatniego zamieszkania we Włoszech jednego lub drugiego z małżonków lub przez sąd okręgu, w którym znajduje się gmina rejestracji w rejestrze AIRE jednego lub drugiego z małżonków.

Art. 18. Przekazywanie aktów małżeństwa

1. Urząd konsularny przekazuje gminom i wszystkim innym właściwym urzędom we

Włoszech dokumenty dotyczące małżeństw zawartych przed władzami lokalnymi i przez nie otrzymane.

2. Dokumenty dotyczące małżeństw zawartych w formie religijnej są również przekazywane, jeżeli prawo miejscowe uznaje ich skutki cywilnoprawne.

Art. 19. Sprostowanie dokumentów stanu cywilnego

1. Wnioski o sprostowanie aktów stanu cywilnego, otrzymane przez urząd konsularny, składa się w sądzie, w którego okręgu akt, który ma być sprostowany, jest lub powinien być transkrybowany.

Art. 20. Zmiana i dodawanie imion i nazwisk

1. Obywatele zamieszkujący za granicą mogą złożyć w urzędzie konsularnym wniosek o zmianę lub dodanie imion i nazwisk na mocy tytułu X dekretu prezydenckiego z dnia 3 listopada 2000 r., nr 396, w celu przekazania go następnie prefektowi prowincji, w której znajduje się gmina, w której ostatnio zamieszkiwali, lub prefektowi prowincji, w której znajduje się gmina rejestracji AIRE wnioskodawcy.

2. W przypadku wniosku złożonego zgodnie z ust. 1, ogłoszenie przewidziane w art. 86 i 90 odbywa się drogą elektroniczną zgodnie z art. 32 ustawy nr 69 z dnia 18 czerwca 2009 r.

3. Do dnia 31 grudnia 2010 r. wspomniane ogłoszenie, dokonane w formie papierowej na tablicy ogłoszeń konsularnych, ma skutek publikacji prawnej równy temu dokonанemu na stronach sieci informatycznej.

Rozdział II

Funkcje związane z paszportami i dokumentami podróży

Art. 21. Paszporty

1. Kierownik urzędu konsularnego wydaje, odnawia, cofa paszport i przedłuża jego ważność.

2. W przypadku wątpliwości co do obywatelstwa lub tożsamości posiadacza paszportu lub osoby ubiegającej się o jego wydanie, lub w innych przypadkach przewidzianych przez obowiązujące ustawodawstwo, kierownik urzędu konsularnego może, w drodze specjalnego zarządzenia, ograniczyć ważność terytorialną pasz-

portu do niektórych państw i ograniczyć jego ważność w czasie na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, który może być przedłużony o kolejne sześć miesięcy, do czasu przeprowadzenia niezbędnych kontroli.

3. Z chwilą ustania przyczyn ich przyjęcia, decyzje wydane na mocy ust. 2 zostają uchylone.

Art. 22. Dowody osobiste

1. Kierownik urzędu konsularnego wydaje dowody osobiste obywatelom zamieszkałym w okręgu konsularnym i zarejestrowanym w rejestrze AIRE. Przedłuża on również ważność takich dokumentów osobom do nich uprawnionym, zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi.

Art. 23. Tymczasowe dokumenty podróży

1. Kierownik urzędu konsularnego, po przeprowadzeniu niezbędnych kontroli, wydaje obywatelom włoskim tymczasowy dokument podróży, zgodny z przepisami europejskimi, ważny na jedną podróż powrotną do Włoch lub do państwa stałego pobytu lub, w wyjątkowych przypadkach, do innego miejsca przeznaczenia.

2. Kierownik urzędu konsularnego, po dokonaniu niezbędnych weryfikacji i po uzyskaniu zezwolenia właściwych organów państwa, którego obywatelem jest petent, wydaje obywatelowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej w przypadku braku jego przedstawicielstwa konsularnego lub dyplomatycznego, tymczasowy dokument podróży zgodny z przepisami europejskimi, ważny na jedną podróż do państwa członkowskiego, którego jest obywatelem, lub do państwa stałego pobytu lub, w wyjątkowych przypadkach, do innego miejsca przeznaczenia.

3. Tymczasowy dokument podróży wydaje się:
a) w przypadku kradzieży, zagubienia, zniszczenia lub czasowej niedostępności paszportu lub innego dokumentu podróży, pod warunkiem zgłoszenia tego faktu w urzędzie konsularnym;
b) we wszystkich przypadkach, w których kierownik urzędu konsularnego uzna to za konieczne lub właściwe.

4. Kierownik urzędu konsularnego powiadamia, gdy uzna to za stosowne, włoskie służby graniczne lub służby innych państw UE o wydanych przez siebie dokumentach podróży.

Rozdział III

Funkcje ochronne i pomocowe, dotacje i repatriacja

Art. 24. Dotacje, płatności i repatriacja obywateli

1. Urząd konsularny może przyznawać dotacje znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej obywatelom w ramach funduszy ustalanych corocznie przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

2. Ograniczone dotacje pieniężne mogą być również wyjątkowo przyznawane, w przypadkach udowodnionej pilności, obywatelom znajdującym się w stanie okazjonalnej poważnej potrzeby, która nie może zostać zaspokojona w inny sposób. W tym przypadku zainteresowany zobowiązany jest do podpisania promesy zwrotu, która zgodnie z art. 474 k.p.c. stanowi tytuł wykonawczy.

Organ konsularny przesyła Ministerstwu Spraw Zagranicznych odpis zobowiązania zainteresowanej strony, wydany w formie wykonalnej zgodnie z art. 475 Kodeksu postępowania cywilnego.

3. Kierownik urzędu konsularnego, w przypadkach oraz zgodnie z warunkami i procedurami, o których mowa w ust. 2, może zapewnić środki w celu repatriacji, wybierając formę repatriacji najbardziej odpowiednią i najmniej uciążliwą dla Skarbu Państwa oraz korzystając, w razie potrzeby, z uprawnień, o których mowa w art. 197 Kodeksu żeglugowego.

4. Właściwe ministerstwo, zgodnie z art. 363 akapit trzeci kodeksu żeglugowego, wydaje nakaz przeciwko armatorowi o zwrot kosztów poniesionych przez państwo w związku z repatriacją marynarzy.

Art. 25. Repatriacja na krajowych wojskowych jednostkach pływających i statkach powietrznych

1. W wyjątkowych przypadkach kierownik urzędu konsularnego może zwrócić się do dowódcy krajowego okrętu wojskowego lub samolotu wojskowego o przyjęcie obywateli na pokład w celu repatriacji.

2. Jeżeli kapitan uważa, że nie jest w stanie spełnić prośby, informuje pisemnie urząd konsularny o przyczynach odmowy.

Art. 26. Repatriacje, ewakuacje i transfery w wyjątkowych okolicznościach

1. Jeżeli wyjątkowe okoliczności wymagają pilnej repatriacji obywateli lub ich przeniesienia w inne miejsce i jeżeli postanowienia artykułu 197 Kodeksu żeglugowego nie są odpowiednie do potrzeb, kierownik urzędu konsularnego może na polecenie lub z własnej inicjatywy zarekwirować krajowe statki handlowe lub cywilne statki powietrzne do czasowego użycia.

2. W wyjątkowych przypadkach, gdy konieczna jest ewakuacja obywateli, urząd konsularny nadzoruje organizację działań na podstawie sporządzonych w tym celu planów awaryjnych. Urząd konsularny podejmuje wszelkie niezbędne inicjatywy, również na podstawie instrukcji Ministerstwa Spraw Zagranicznych, korzystając z pomocy innych organów.

Ewakuacja jest koordynowana, w miarę możliwości, z inicjatywami przyjętymi przez władze dyplomatyczne lub konsularne Państw Członkowskich Unii Europejskiej oraz państw sprzymierzonych.

3. Urząd konsularny możliwie jak najszybciej informuje Ministerstwo Spraw Zagranicznych i inne właściwe ministerstwa o przyjętych środkach. Rekwizycje przeprowadzane zgodnie z ust. 1 podlegają, w zakresie odszkodowań, kryteriom określonym w dekrete ustawodawczym nr 66 z dnia 15 marca 2010 r. z późniejszymi zmianami.

Art. 27. Pomoc dla osób nieposiadających obywatelstwa włoskiego

1. Urząd konsularny udziela pomocy obywatelom Unii Europejskiej oraz osobom niebędącym obywatelami, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Rozdział IV

Funkcje notarialne i dobrowolne funkcje jurysdykcyjne

Art. 28

1. Kierownik urzędu konsularnego wykonuje obowiązki notariusza w stosunku do obywateli zgodnie z procedurami i ograniczeniami określonymi poniżej, na podstawie przepisów krajowych.

2. W drodze rozporządzenia Minister Spraw Zagranicznych może określić czynności notarialne, do których wykonania zobowiązani są kierownicy urzędów konsularnych, biorąc pod uwagę możliwość dostępu do odpowiednich usług notarialnych na miejscu.

3. Świadczenie niebędący obywatelami nie muszą mieć miejsca zamieszkania we Włoszech, jak wymagają tego obowiązujące przepisy.

Art. 29. Pozbawienie praw, ubezwłasnowolnienie i administracja pomocnicza

1. Kierownik urzędu konsularnego przekazuje prokuraturze przy właściwym sądzie, zgodnie z ust. 2, wszystkie informacje przydatne do wszczęcia postępowania dotyczącego pozbawienia praw, ubezwłasnowolnienia i administracji pomocniczej obywateli zamieszkałych na danym obszarze.

2. Uprawniony do orzekania w sprawach pozbawienia praw, ubezwłasnowolnienia i udzielania pomocy obywatelom zamieszkałym za granicą jest sąd ostatniego miejsca zamieszkania we Włoszech. Jeśli dana osoba nigdy nie mieszkała we Włoszech, właściwy jest sąd, w którego okręgu znajduje się gmina, w której dokonano rejestracji w rejestrze AIRE.

3. Zgodnie z art. 419 kodeksu cywilnego sąd przesłuchuje daną osobę, w razie potrzeby z pomocą konsularnych wniosków sądowych. Przy wykonywaniu wniosków sądowych kierownik urzędu konsularnego jest wspomagany przez konsultanta technicznego wyznaczonego przez ambasadę lub, w razie jego braku, zatwierdzonego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

4. Jeżeli przeprowadzenie przesłuchania określonego w ust. 3 nie jest możliwe, kierownik urzędu konsularnego przekazuje władzy wnioskującej wszelkie dowody znajdujące się w jego posiadaniu.

Art. 30. Uznanie i legitymizacja naturalnych dzieci

1. Kierownik urzędu konsularnego odbiera oświadczenie o uznaniu dziecka naturalnego, o którym mowa w art. 254 Kodeksu cywilnego. Jeżeli spełnione są warunki określone w art. 262 Kodeksu cywilnego, kierownik urzędu konsularnego przyjmuje również wniosek o przejęcie

nazwiska ojcowskiego i przekazuje go do właściwego sądu dla nieletnich.

2. Urząd konsularny przyjmuje wniosek o legitymizację dzieci naturalnych, o którym mowa w art. 280 i 288 Kodeksu cywilnego, i przekazuje go do właściwego sądu. Jeżeli nie można ustalić właściwości sądu zgodnie z art. 288 akapit pierwszy Kodeksu cywilnego, sądem właściwym jest sąd w którego okręgu znajduje się gmina, w której dana osoba miała ostatnie miejsce zamieszkania we Włoszech, lub sąd, w którego okręgu znajduje się gmina, w której rejestrze AIRE dana osoba jest zarejestrowana.

Art. 31. Międzynarodowa adopcja nieletnich

1. Sąd dla nieletnich, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie miejsce zamieszkania, jest właściwy do rozstrzygania w sprawie oświadczenia woli o przysposobieniu dziecka cudzoziemskiego zamieszkałego za granicą, jeśli rodzice adopcyjni nie mają miejsca zamieszkania we Włoszech. Jeśli małżonkowie nigdy nie mieszkali we Włoszech, właściwy jest Sąd dla Nieletnich w Rzymie.

2. Urząd konsularny właściwy miejscowo ze względu na miejsce zamieszkania rodziców adopcyjnych może zostać upoważniony przez sąd dla nieletnich odpowiedzialny za procedurę wykonywania czynności zgodnie z art. 29-bis ustawy 184 z dnia 4 maja 1983 r. Przy wykonywaniu tych czynności kierownik urzędu konsularnego może korzystać z pomocy odpowiednio wykwalifikowanych organizacji lokalnych.

3. Po otrzymaniu formalnego zawiadomienia od Komisji ds. adopcji międzynarodowej, o której mowa w art. 38 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy nr 184 z 1983 r., zmienionej ustawą nr 476 z dnia 31 grudnia 1998 r., urząd konsularny na rzecz dziecka wydaje wizę wjazdową adopcyjną w celu autoryzacji wjazdu i stałego pobytu zagranicznego dziecka przysposobionego lub objętego opieką zastępczą w celu przysposobienia.

Art. 32. Adopcja osób pełnoletnich

1. Jeżeli rodzic adopcyjny nie ma miejsca zamieszkania we Włoszech, sądem właściwym dla przysposobienia osób pełnoletnich jest sąd, w którego okręgu znajduje się gmina, w której rejestrze AIRE zarejestrowany jest adoptujący, lub sąd, w którego okręgu znajduje się gmina

ostatniego miejsca zamieszkania zainteresowanego we Włoszech.

2. Kierownik urzędu konsularnego może zostać oddelegowany do uzyskania zgody adoptującego, adoptowanego lub jego przedstawiciela ustawowego. Może on również zostać oddelegowany do przeprowadzania dochodzenia i uzyskiwania informacji, o których mowa w art. 312 Kodeksu cywilnego.

Art. 33. Opieka, kuratela, administracja pomocnicza

1. Kierownik urzędu konsularnego wykonuje funkcje i uprawnienia w zakresie opieki, kurateli oraz pomocy publicznej i prywatnej, jakie ustawy krajowe przypisują sędziemu opiekuńczemu w stosunku do obywateli małoletnich, internowanych, emancypowanych, ubezwłasnowolnionych i podlegających administracji pomocniczej, zamieszkałych w okręgu.

2. Opiekun, obrońca, kurator, kurator specjalny i administrator pomocniczy, powołani na mocy uprawnień, o których mowa w ust. 1, chronią również interesy osoby podlegającej opiece lub kurateli we Włoszech, za zgodą właściwego sędziego opiekuńczego. Przystają oni pełnić swoje funkcje z dniem powiadomienia ich o wyznaczeniu odpowiednio nowego opiekuna, obrońcy, kuratora, kuratora specjalnego lub administratora pomocniczego.

Ci ostatni przestają pełnić swoje funkcje w dniu, w którym zostali powiadomieni o wyznaczeniu odpowiednio nowego opiekuna, obrońcy, kuratora lub kuratora specjalnego, lub administratora pomocniczego, niezależnie od tego, czy o ich zastąpieniu decyduje kierownik urzędu konsularnego, czy też, w przypadku powrotu osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej do Włoch, właściwy organ krajowy. W tym celu za właściwy uważa się organ sądowy miejsca zamieszkania dziecka lub osoby ubezwłasnowolnionej.

3. Obywatele zamieszkali na terenie okręgu zobowiązani są do przyjęcia nominacji, o których mowa w ust. 2.

Art. 34. Inne działania w ramach jurysdykcji dobrowolnej

1. Kierownik urzędu konsularnego, również poza przypadkami przewidzianymi w niniejszym dekreście, wydaje wobec obywateli za-

mieszkałych w danym okręgu środki jurysdykcji dobrowolnej w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i spadkowego, które na mocy ustaw krajowych należą do kompetencji sędziego opiekuńczego, sądu i prezesa sądu, w tym sądu dla nieletnich.

Art. 35. Właściwe sądy

1. Odwołania od środków jurysdykcji dobrowolnej podjętych przez kierownika urzędu konsularnego, jak również od zatwierdzenia tych środków, rozstrzyga sąd, w którego okręgu znajduje się gmina, w której rejestrze AIRE zarejestrowana jest dana osoba.

2. Jeśli dana osoba nie jest zarejestrowana w AIRE, a zamieszkiwała we Włoszech, właściwy jest sąd miejsca jej ostatniego zamieszkania.

Rozdział V

Funkcje związane z postępowaniem sądowym, policją i pomocą prawną

Art. 36. Przyjazne rozstrzygnięcie sporów i arbitraż

1. Kierownik urzędu konsularnego:

a) na wniosek stron dąży do polubownego rozstrzygnięcia sporów powstałych między obywatelami lub między obywatelami a osobami niebędącymi obywatelami. Jeżeli próba pojednania zakończy się powodzeniem, a strony o to wnoszą, sporządza on protokół z postępowania pojednawczego. Protokół jest równoważny dokumentowi prywatnemu uznawanemu w sądzie;

b) pełni funkcje samodzielnego arbitra w sporach między obywatelami, pod warunkiem, że upoważnili go oni do wydawania wyroków na zasadzie słuszności, bez uszczerbku dla wyjątków przewidzianych w art. 806 kodeksu postępowania cywilnego. Gdy orzeczenie zostanie złożone w archiwum urzędu, stanie się wykonalne. Złożenie wniosku powinno nastąpić w terminie dziesięciu dni od jego podpisania, a strony powinny zostać o tym powiadomione zgodnie z art. 825 akapit drugi kodeksu postępowania cywilnego. Odwołania, o których mowa w art. 827 i następnym kodeksu postępowania cywilnego, wnoszone są do Sądu Apelacyjnego w Rzymie.

Art. 37. Doręczanie dokumentów, czynności dochodzeniowe, oświadczenia i wnioski

1. Urząd konsularny

a) doręcza bezpośrednio lub za pośrednictwem organów lokalnych, zgodnie z przepisami o współpracy sądowej Unii Europejskiej, konwencjami międzynarodowymi i prawem państwa miejsca zamieszkania, dokumenty, które są do niego kierowane, zgodnie z obowiązującymi przepisami;

b) jest uprawniony do przeprowadzania czynności dochodzeniowych przekazanych mu przez właściwe organy krajowe; przyjmowania oświadczeń, w tym oświadczeń pod przysięgą, składanych przez dowolną osobę, na które można się powołać w postępowaniach krajowych; wniosków o pomoc prawną związanych z postępowaniami krajowymi; wniosków dotyczących postępowań lub skarg i ich umorzeń; odwołań od środków wydanych przez organy krajowe.

2. Urząd konsularny bezpośrednio przekazuje wypełnione lub otrzymane dokumenty właściwym organom krajowym.

Artykuł 38. Funkcje policji sądowej

1. Kierownik urzędu konsularnego informuje bezpośrednio właściwe krajowe organy sądownicze o wszystkich przestępstwach, o których powziął wiadomość i które mogą być przedmiotem zainteresowania włoskiego wymiaru sprawiedliwości, oraz przeprowadza ewentualne dochodzenia z własnej inicjatywy lub na polecenie.

2. Dopilnowuje on również, aby władze lokalne zapewniły opiekę nad osobami, których ekstradycja jest wnioskowana, oraz, w stosownych przypadkach, nad osobami przekazanymi im przez kapitanów włoskich statków handlowych i cywilnych statków powietrznych w związku z przestępstwami popełnionymi na pokładzie.

Art. 39. Wykonywanie funkcji sądowniczych

1. Przepisy odnoszące się do obowiązków i prerogatyw organów sądowych mają zastosowanie do urzędników konsularnych, gdy wykonują oni funkcje przypisane we Włoszech organom sądowym.

Artykuł 40. Wykonywanie konsularnych wniosków sądowych

1. Strony są niezwłocznie powiadamiane o dacie i miejscu wyznaczonym przez urząd konsularny w celu wykonania wniosków o udzielenie pomocy prawnej.

2. Wezwanie, które może być konieczne do wykonania wniosku o udzielenie pomocy sądowej, następuje listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub innym odpowiednim środkiem komunikacji. W wezwaniu wskazuje się szczegóły sprawy oraz charakter i cel czynności dochodzeniowej, która ma być przeprowadzona. Termin na prezentację nie może być krótszy niż trzydzieści dni. Jeżeli dana osoba nie stawia się w wyznaczonym terminie, urząd konsularny ponawia wezwanie. Jeżeli wezwanie jest bezskuteczne, urząd konsularny zwraca dokumenty organowi upoważniającemu. Jeżeli przedstawione zostaną odpowiednie powody, kierownik urzędu konsularnego może zarządzić trzecie i ostateczne wezwanie.

3. Kopie zawiadomień i wezwań załącza się do akt sprawy.

Art. 41. Miejsce wykonywania czynności dochodzeniowych

1. Zeznania świadków i inne czynności dowodowe przeprowadza się w siedzibie Urzędu, chyba że charakter czynności, która ma być przeprowadzona, wymaga innego postępowania. Inne miejsce może zostać wybrane, jeżeli przemawiają za tym szczególne okoliczności.

Artykuł 42. Doradcy i obrońcy

1. Jeżeli prawo krajowe przewiduje obecność doradców lub obrońców podczas czynności dochodzeniowych, przynależność do tych kategorii zawodowych można również ustalić na podstawie przepisów prawa lokalnego.

Rozdział VI

Funkcje związane

z zarządzaniem interesami prywatnymi

Art. 43. Depozyt konsularny

1. Kierownik urzędu konsularnego może w przypadkach stwierdzonej konieczności i pilności przyjąć na żądanie obywateli lub innych osób w interesie obywateli lub państwa sumy

pieniężne i wszelkie inne dobra złożone w depozycie. Depozyt przestaje obowiązywać, gdy ustają przyczyny jego przyjęcia.

2. Kierownik urzędu konsularnego określa granice i warunki depozytu. Tak dalece jak nie przewidziano inaczej, stosuje się w miarę możliwości przepisy art. 1766 i nast. oraz 1798 i nast. kodeksu cywilnego.

3. Kierownik urzędu konsularnego nie jest zobowiązany do zarządzania zdeponowanym mieniem; podjęcie on jednak takie środki, jakie mogą być konieczne w interesie osób uprawnionych.

4. Kierownik urzędu konsularnego, za uprzednią zgodą Ministerstwa Spraw Zagranicznych, może zarządzić sprzedaż dobrowolnie zdeponowanego mienia, jeżeli istnieje niebezpieczeństwo pogorszenia się jego stanu lub jeżeli zachodzą przyczyny siły wyższej.

Art. 44. Termin depozytu

1. Jeżeli kierownik urzędu konsularnego uzna, że ustaly przyczyny złożenia depozytu, zawiadamia o tym uprawnionych do depozytu nakazując im wycofanie w rozsądnym terminie zdeponowanych pieniędzy lub innych rzeczy.

2. Jeżeli uprawnione osoby nie podejmą zdeponowanych sum pieniężnych, urząd konsularny, o ile nie ma powodów odmowy i na polecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych, również w odniesieniu do ewentualnej wymiany w walucie włoskiej, przekaze te sumy do Skarbu Państwa, Wydział Prowincjonalny w Rzymie. Jeżeli chodzi o przedmioty majątkowe inne niż pieniądze, kierownik urzędu konsularnego, biorąc pod uwagę miejscowy stan prawny i faktyczny oraz na polecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych, może złożyć je do depozytu w odpowiednim magazynie lub instytucji albo zarządzić ich sprzedaż. Sumy pieniężne uzyskane ze sprzedaży przekazuje się do Skarbu Państwa – sekcja prowincji Rzym.

3. Jeżeli nie można dotrzeć do uprawnionych osób zgłaszających roszczenia i nie można przekazać informacji i zawiadomienia, o których mowa w ustępie 1, kwoty pieniężne i inne przedmioty majątkowe pozostają złożone w urzędzie konsularnym na okres nie dłuższy niż trzy lata, po upływie którego kierownik urzędu konsularnego postępuje zgodnie z ustę-

pem 2, chyba że w międzyczasie uprawnione osoby zgłaszające roszczenia wskażą inaczej.

4. We wszystkich sprawach nieuregulowanych w Kodeksie cywilnym przepisy Ministerstwa Spraw Zagranicznych regulują miejsce zwrotu rzeczy złożonych w urzędzie konsularnym, jak również tryb przechowywania i ewidencjonowania depozytów konsularnych.

Art. 45. Sprzedaż towarów

1. Jeżeli w sprawach dotyczących jurysdykcji dobrowolnej, zarządzania interesami prywatnymi, żeglugi, dziedziczenia i w każdym innym przypadku, w którym takie uprawnienie jest mu przyznane, kierownik urzędu konsularnego zezwala na sprzedaż towarów i przystępuje do niej, to sama sprzedaż powinna być dokonana, z zachowaniem odpowiednich środków ostrożności, zgodnie z instrukcjami Ministerstwa Spraw Zagranicznych, z uwzględnieniem również przepisów miejscowych.

Art. 46. Dziedziczenie

1. Na wniosek lub z racji swych funkcji notarialnych urząd konsularny informuje właściwe organy krajowe i, w razie potrzeby, lokalne o wszelkich sprawach spadkowych w okręgu konsularnym, dotyczących obywateli, lub o sprawach spadkowych, do których obywatele są lub mogą być wzywani.

2. Urząd konsularny przekazuje właściwym organom krajowym oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, o przyjęciu z dobrodziejstwem inwentarza, jak również wszelkie inne oświadczenia woli lub wnioski dotyczące dziedziczenia. Przekazuje on, najkrótszą możliwą drogą, wnioski o umieszczenie pieczęci odnoszących się do majątku dziedziczonego znajdującego się we Włoszech.

3. Na wniosek sądu włoskiego, przed którym przeprowadzane jest postępowanie spadkowe, urząd konsularny podejmuje, w interesie osób uprawnionych, wszelkie możliwe do zastosowania środki w celu zabezpieczenia majątku związanego ze spadkiem, przekazanego do urzędu.

Art. 47. Obciążenie kosztami i zabezpieczenie

1. Koszty poniesione przez urząd konsularny w związku z wykonywaniem obowiązków wyni-

kających z niniejszego rozdziału ponoszą osoby zainteresowane. W tym celu można skorzystać z prawa zatrzymania w odniesieniu do wszelkich kwot należnych.

2. Urząd konsularny może zażądać uprzedniego wpłacenia zabezpieczenia na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 1.

Rozdział VII **Funkcje dotyczące żeglugi**

Art. 48. Funkcje administracji morskiej

1. Kierownik urzędu konsularnego wykonuje funkcje administracji morskiej zgodnie z ustawodawstwem krajowym.

Artykuł 49. Przyznanie uprawnień policji sądowej, policji żeglugowej i uprawnień dyscyplinarnych

1. Kierownik urzędu konsularnego

a) posiada uprawnienia funkcjonariusza policji sądowej w zakresie przestępstw popełnionych na pokładzie włoskich statków handlowych i cywilnych statków powietrznych;

b) wykonuje uprawnienia policji żeglugowej w odniesieniu do włoskich statków handlowych i cywilnych statków powietrznych;

c) sprawuje władzę dyscyplinarną nad personelem włoskich statków handlowych i cywilnych statków powietrznych.

Art. 50. Pomoc krajowych statków lub samolotów wojskowych

1. Kierownik urzędu konsularnego może zwrócić się o pomoc do dowódcy wojskowego statku wodnego lub powietrznego w przypadku wojny domowej lub innych nadzwyczajnych wydarzeń albo gdy pomoc jest niezbędna do wykonania instrukcji wydanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych lub ambasadę. Instrukcje te są przekazywane kapitanowi statku lub samolotu.

2. Jeżeli kapitan uważa, że nie może spełnić prośby, informuje urzędnika konsularnego na piśmie o przyczynach odmowy.

Art. 51. Oświadczenie kapitana dotyczące wydania tymczasowych dokumentów statku

1. W przypadku utraty lub zniszczenia dokumentu potwierdzającego przynależność państwową, a przed wydaniem dokumentu tym-

czasowego potwierdzającego przynależność państwową kierownik urzędu konsularnego upewnia się, poprzez odebranie przysięgi złożonej przez dowódcę statku, czy na utraconym lub zniszczonym dokumencie potwierdzającym przynależność nie znajdowały się wzmianki o ustanowieniu, przeniesieniu lub wygaśnięciu własności lub innych praw rzeczowych.

Urząd konsularny umieszcza w tymczasowym dokumencie treść każdego wpisu, którego istnienie na zagubionym lub zniszczonym dokumencie zostało stwierdzone na podstawie zaprzysiężonego oświadczenia kapitana, oraz powiadamia kapitanat portu tego okręgu morskiego, w którym statek jest zarejestrowany.

Rozdział VIII **Funkcje dotyczące dokumentacji administracyjnej**

Art. 52. Świadcstwa, legalizacje, zaświadczenia

1. Urząd konsularny

a) wydaje obywatelom zaświadczenia o pozostawaniu przy życiu; wydaje je również osobom niebędącym obywatelami do wykorzystania we Włoszech;

b) wydaje lub potwierdza świadectwa pochodzenia towarów oraz wszelkie inne świadectwa lub dokumenty przewidziane przez prawo włoskie lub konwencje międzynarodowe;

c) potwierdza prawa jazdy zgodnie z art. 126 ust. 5-bis dekretu ustawodawczego 285 z dnia 30 kwietnia 1992 r. i do celów tego artykułu;

d) przekazuje numer identyfikacji podatkowej nadany przez właściwy urząd skarbowy;

e) wydaje uwierzytelnione odpisy dokumentów przez niego otrzymanych lub w nim zdeponowanych;

f) legalizuje akty wydane przez władze lokalne, zgodnie z tym, co przewiduje art. 33, ust. 2 dekretu Prezydenta Republiki nr 445 z dnia 28 grudnia 2000 r., wykorzystując wszelkie użyteczne środki weryfikacji;

g) może wydawać zaświadczenia dotyczące przepisów i zwyczajów obowiązujących we Włoszech lub w państwie zamieszkania;

h) może wydawać zaświadczenia dotyczące czynności wykonanych i faktów stwierdzonych podczas pełnienia swoich funkcji;

i) może wydawać i uwierzytelniać tłumaczenia aktów z języka włoskiego na język państwa miejsca zamieszkania i odwrotnie.

2. W przypadkach, gdy nie jest możliwe uzyskanie od władz lokalnych odpisów aktów stanu cywilnego sporządzonych za granicą, które mają podlegać transkrypcji we Włoszech, urząd konsularny, po przeprowadzeniu niezbędnych kontroli, wydaje uzasadnione zaświadczenie w miejsce dokumentów, których uzyskanie nie było możliwe, zgodnie z przepisami obowiązujących krajowych przepisów z zakresu stanu cywilnego.

3. W każdym przypadku stosuje się przepisy dotyczące oświadczeń zastępujących zaświadczenia i oświadczeń zastępujących przyrzeczenia.

4. Opłaty, o których mowa w tytule IV niniejszego dekretu, są nakładane z tytułu czynności, o których mowa w niniejszym artykule, zgodnie z procedurami i z zastrzeżeniem wyjątków w nim przewidzianych.

Art. 53. Oświadczenie o statusie ekonomicznym

1. Jeżeli ustawodawstwo krajowe wymaga zaświadczenia wydanego przez gminę lub inne urzędy, dotyczącego statusu ekonomicznego danej osoby, może ono zostać zastąpione, w części należącej do kompetencji konsularnych, uzasadnionym zaświadczeniem wydanym przez urząd konsularny okręgu, w którym dana osoba ma miejsce zamieszkania.

2. Świadcstwo może być również wydawane osobom niebędącym obywatelami do wszelkiego użytku dozwolonego przez ustawodawstwo krajowe.

Artykuł 54. Niestosowanie przepisów dotyczących legalizacji do dokumentów konsularnych

1. Podpisy złożone przez urzędnika konsularnego na dokumentach, które mają skutkować we Włoszech, nie podlegają legalizacji.

Rozdział IX

Funkcje dotyczące wyborów, edukacji i służby wojskowej

Artykuł 55. Funkcje w sprawach wyborczych

1. Urząd konsularny zapewnia formalności przewidziane przez obowiązujące przepisy

w zakresie wykonywania prawa do głosowania za granicą przez uprawnionych obywateli.

Art. 56. Funkcje związane z edukacją

1. Kierownik urzędu konsularnego, w odniesieniu do szkół włoskich i wszystkich innych instytucji i działań edukacyjnych w okręgu, które są finansowane przez Państwo lub przez nie dotowane, zgodnie z ustawodawstwem krajowym i w harmonii z ustawodawstwem lokalnym, wykonuje funkcje należące do kierowników generalnych edukacyjnych biur regionalnych, bez uszczerbku dla funkcji należących do dyrektora generalnego ds. promocji i współpracy kulturalnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Art. 57. Funkcje dotyczące służby wojskowej

1. Urząd konsularny wykonuje wszelkie czynności związane ze służbą wojskową osób zamieszkałych w okręgu, zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi.

Rozdział X

Funkcje związane z wizami

Art. 58. Wydawanie wiz

1. Urząd konsularny wydaje wizy uprawniające do wjazdu na terytorium Republiki obywatelom państw obcych, którzy wystąpią z uzasadnionym i udokumentowanym wnioskiem. Warunki i wymogi dotyczące wydawania każdego rodzaju wizy reguluje rozporządzenie wydane przez ministra spraw zagranicznych w porozumieniu z innymi właściwymi ministerstwami.

2. Jeżeli nie są spełnione warunki do wydania wizy, urząd konsularny powiadamia pisemnie cudzoziemca o odmowie, wskazując termin i organ, do którego można złożyć odwołanie.

Rozdział XI

Funkcje na rzecz rozwoju działalności kulturalnej i promocji gospodarczej

Art. 59. Rozwój działalności kulturalnej

1. Urząd konsularny promuje upowszechnianie języka i kultury włoskiej, zgodnie ze wskazaniami właściwych struktur Ministerstwa Spraw Zagranicznych i przy koordynacji ze strony ambasady.

Art. 60. Promocja działalności gospodarczej i handlowej

1. Urząd konsularny promuje i stymuluje działalność gospodarczą i handlową, będącą przedmiotem zainteresowania Włoch i przedsiębiorstw włoskich, zgodnie z instrukcjami właściwych urzędów Ministerstwa Spraw Zagranicznych i przy koordynacji ze strony ambasady.

Tytuł III

Tablica i rejestry konsularne

Art. 61. Tablica konsularna

1. Tablica informacyjna do wywieszania dokumentów urzędowych znajduje się w siedzibie urzędu konsularnego, w miejscu dostępnym publicznie.

Art. 62. Rejestry urzędów konsularnych

1. Urzędy konsularne prowadzą jedno skomputeryzowane archiwum, w którym rejestrowane i przechowywane są wszystkie dokumenty dotyczące obywatelstwa, urodzeń, małżeństw i zgonów. Do czasu uruchomienia tego skomputeryzowanego archiwum nadal prowadzone są następujące rejestry:

- a) aktów urodzenia;
- b) aktów małżeństwa;
- c) zaświadczenia o obywatelstwie;
- d) aktów zgonu.

2. W urzędach konsularnych prowadzone są również następujące rejestry:

- a) paszportów;
- b) protokołów przychodzących i wychodzących;
- c) działań dotyczących służby wojskowej.

3. Jeżeli urząd konsularny wydaje dowody osobiste, należy założyć odpowiedni rejestr.

4. Urzędy konsularne, które wykonują funkcje związane z żeglugą morską i powietrzną, prowadzą rejestry przewidziane przez odpowiednie ustawodawstwo krajowe.

5. Rejestry stanu cywilnego i repertorium aktów notarialnych są prowadzone zgodnie z przepisami ogólnymi oraz z przepisami szczególnymi wydanymi przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Ministerstwem Sprawiedliwości, z uwzględnieniem różnych sytuacji lokalnych. W przypadku braku takich przepisów lub w zakresie, w jakim one nie istnieją, należy

odwoływać się, w miarę możliwości, do przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących urzędów stanu cywilnego we Włoszech oraz przepisów dotyczących notariatu.

6. W odniesieniu do innych rejestrów Ministerstwo Spraw Zagranicznych, w porozumieniu z innymi ministerstwami, których może to dotyczyć, ustanawia ogólne i szczególne przepisy, biorąc pod uwagę różne sytuacje lokalne, dotyczące ich utrzymania, ich połączenia lub podziału albo ustanowienia innych, jak również ich ewentualnego zastąpienia kartotekami lub innymi odpowiednimi systemami repertorium.

Art. 63. Zbieranie podpisów od władz lokalnych

1. Do celów legalizacji w każdym urzędzie konsularnym tworzy się i w miarę możliwości aktualizuje, zbiór wzorów podpisów miejscowych sędziów i lokalnych urzędników odpowiedzialnych za wydawanie aktów i dokumentów.

2. Jeżeli podpis znajduje się w zbiorze, urząd konsularny legalizuje go bezpośrednio; jeżeli nie, stosuje inne odpowiednie środki weryfikacji.

Tytuł IV

Opłaty konsularne

Art. 64. Taryfa opłat konsularnych

1. Opłaty konsularne są pobierane za czynności wymienione w załączonej tabeli, zgodnie z określonymi w niej stawkami.

2. Stawki te będą waloryzowane co dwa lata rozporządzeniem Ministra Spraw Zagranicznych w porozumieniu z Ministrem Gospodarki i Finansów.

3. W przypadku przyjęcia przez organy Unii Europejskiej wiążących środków dotyczących wysokości stawek, Minister Spraw Zagranicznych wprowadza je w życie w drodze rozporządzeń.

Art. 65. Waluta poboru

1. Opłaty przewidziane w taryfie pobierane są w walucie, która jest prawnym środkiem płatniczym na miejscu.

2. Jeżeli istnieją szczególne powody, Ministerstwo Spraw Zagranicznych może, na mocy własnego rozporządzenia, zezwolić na pobieranie opłat w walucie innej niż waluta lokalna.

Art. 66. Dokumenty wydawane nieodpłatnie

1. Bez uszczerbku dla innych postanowień urząd konsularny wydaje bezpłatnie dokumenty lub odpisy dokumentów, które są niezbędne dla służby państwowej, jak również dokumenty, o które wystąpili:

- a) obywatele ubodzy;
- b) osoby ubogie niebędące obywatelami, jeśli dokumenty te są niezbędne do przeprowadzenia procedur wymaganych przez władze włoskie;
- c) obywatele zamieszkali za granicą lub osoby niebędące obywatelami, ze względu na naukę, opiekę i pomoc społeczną;
- d) członkowie personelu cywilnego i wojskowego państwa służący za granicą, jak również osoby pozostające na ich utrzymaniu;
- e) wybitne osobistości zagraniczne i, wyjątkowo, krajowe, w ramach kurtuazji.

2. Darmowość, o której mowa w ust. 1, nie dotyczy opłat za wypadki nadzwyczajne przewidzianych w taryfie.

Art. 67. Zmiana lub zwolnienie z opłat ustanowionych w taryfie

1. Opłaty ustalone w jednej lub kilku pozycjach taryfy mogą być na zasadzie wzajemności zmienione lub zniesione dla osób nie będących obywatelami, na mocy rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych, w porozumieniu z Ministrem Gospodarki i Finansów.

2. Minister Spraw Zagranicznych może, w drodze własnego rozporządzenia, znieść lub obniżyć opłaty określone w taryfie tylko w odniesieniu do tych pozycji, które mają szczególne znaczenie dla rezydentów za granicą i ich rodzin.

3. Ministerstwo Spraw Zagranicznych, jeśli ze względu na korzyści o charakterze międzynarodowym lub krajowym uzna za pożądane ułatwienie wjazdu nieobywateli na terytorium Włoch, może przewidzieć wydawanie dokumentów konsularnych za opłatą niższą od opłat określonych w taryfie lub nawet znieść takie opłaty.

4. Urząd konsularny, na polecenie Ministra Spraw Zagranicznych, wydaje bezpłatnie dokumenty konsularne na rzecz podmiotów gospodarczych z Włoch, z państw członkowskich UE lub z innych krajów, ze względu na interes narodowy.

Art. 68. Konsularny kurs wymiany walutowej

1. Konsularny kurs wymiany euro na walutę lokalną jest ustalany dekretem szefa właściwej misji dyplomatycznej.

2. Dekret ten wydaje się na początku okresu referencyjnego przewidzianego w obowiązujących przepisach dotyczących zgłaszania dochodów konsularnych.

3. Ma on również zastosowanie do wszystkich urzędów zależnych.

Art. 69. Sposób ustalania konsularnego kursu wymiany walutowej

1. Dekret, o którym mowa w art. 68, ustala konsularny kurs wymiany na podstawie średniej oficjalnych kursów wymiany w okresie referencyjnym, ustalonym dla zgłaszania dochodów konsularnych. W przypadku istnienia wielu kursów wymiany lub, w każdym przypadku, gdy wymaga tego sytuacja lokalna, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, w porozumieniu z Ministerstwem Gospodarki i Finansów, wydaje instrukcje dotyczące kryteriów ustalania kursu.

2. W przypadkach szybkiej dewaluacji walut lokalnych lub ustalenia oficjalnych kursów wymiany, które nie odpowiadają rzeczywistej międzynarodowej wartości samych walut, w których zastosowanie kursu wymiany zgodnie z kryteriami określonymi w ustępie 1 powoduje, że opłaty konsularne są nadmiernie zawyżone w stosunku do lokalnych kosztów utrzymania, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, w porozumieniu z Ministerstwem Gospodarki i Finansów, może upoważnić kierownika misji dyplomatycznej do przyjęcia innego konsularnego kursu wymiany.

3. Jeżeli w okresie referencyjnym, o którym mowa w ust. 1, wystąpią wahania kursu walutowego, które spowodują zmianę kursu o więcej niż dziesięć procent, szef misji dyplomatycznej wydaje nowy dekret o wymianie konsularnej.

4. Odpis dekretu konsularnego ogłasza się w siedzibie urzędu, który ma go stosować, wraz ze stawką.

Art. 70. Pobór opłat konsularnych

1. Pobór opłat konsularnych potwierdza się za pomocą dowodu komputerowego lub, jeżeli nie jest to możliwe, przez umieszczenie specjalnych znaków lub etykiet i ich anulowanie.

2. Ministerstwo Spraw Zagranicznych zezwala, w wyjątkowych przypadkach i ze szczególnych przyczyn, na specjalne metody pobierania opłat konsularnych.

3. Urząd konsularny może zażądać zaliczki na poczet należnych opłat.

4. W razie jakichkolwiek wątpliwości, czy dany dokument podlega opłatom konsularnym lub czy ma do niego zastosowanie jedna lub inna pozycja taryfy, urząd konsularny, w oczekiwaniu na instrukcje Ministerstwa Spraw Zagranicznych, przyjmuje tymczasowo rozwiązanie najkorzystniejsze dla interesantów.

5. Jeżeli nie było możliwe pobranie całości lub części opłat konsularnych, odpowiednie należności są ściągane od osób zobowiązanych zgodnie z ogólnymi zasadami ściągania należności wobec państwa.

Tytuł V

Postanowienia ogólne i końcowe

Art. 71. Współpraca z władzami lokalnymi

1. Urząd konsularny zapewnia wszelką możliwą współpracę z władzami lokalnymi, którym powierzono opiekę nad interesami obywateli, jak również, pod warunkiem wzajemności, z tymi władzami, które dbają o interesy swoich obywateli we Włoszech.

Art. 72. Korespondencja urzędów konsularnych

1. Urzędy konsularne prowadzą bezpośrednią korespondencję z innymi urzędami krajowymi w sprawach należących do ich kompetencji.

Art. 73. Brak możliwości stosowania przepisów krajowych

1. Jeżeli przy wykonywaniu funkcji określonych w niniejszym dekrete okaże się, że przepis krajowy nie ma zastosowania, kierownik urzędu konsularnego uzasadni jego niemożność zastosowania i postąpi zgodnie z zasadami określonych w art. 12 ust. 2 przepisów o prawie ogólnym, biorąc pod uwagę cel aktu.

Art. 74. Uprawnienia w wyjątkowych okolicznościach

1. W wyjątkowych okolicznościach kierownik urzędu konsularnego, na polecenie Minister-

stwa Spraw Zagranicznych lub z własnej inicjatywy w nagłych przypadkach, podejmuje wszelkie środki niezbędne dla obrony interesów narodowych i ochrony interesów obywateli.

Art. 75. Odwołania od środków konsularnych

1. O ile niniejszy dekret lub inne przepisy szczególne nie stanowią inaczej, środki administracyjne wydane przez urząd konsularny uważa się za ostateczne.

2. Odwołania można składać zgodnie ze zwykłymi procedurami przewidzianymi w prawie krajowym.

3. Zainteresowane strony mogą w każdym razie zwrócić się do tego samego urzędu konsularnego o ponowne rozpatrzenie sprawy w celu unieważnienia lub wycofania środka w drodze auto-kontroli, zgodnie z art. 21-nonies i 21-quinquies ustawy nr 241 z dnia 7 sierpnia 1990 r. Urząd jest zobowiązany do rozpatrzenia wniosku w sposób i w terminach przewidzianych w art. 2 ustawy nr 241 z dnia 7 sierpnia 1990 r.

Art. 76. Przekazywanie aktów i dokumentów organom krajowym

1. Jeżeli Ministerstwo Spraw Zagranicznych nie wyda innych instrukcji, urząd konsularny przekazuje bezpośrednio właściwym władzom krajowym dokumenty stanu cywilnego, akty notarialne lub ich odpisy, jak również wszelkie inne akty lub dokumenty, których przekazanie jest wymagane przez kodeks cywilny, ustawy notarialne, ustawy o transporcie morskim i lotniczym lub inne ustawy państwowe.

2. Artykuł 17 dekretu prezydenckiego nr 396 z 3 listopada 2000 r. ma zastosowanie w każdym przypadku.

Art. 77. Skierowanie do innego urzędu konsularnego

1. Jeżeli urząd konsularny delegowany do prowadzenia czynności dochodzeniowych, lub który powinien zapewnić doręczenie, poweźmie informację się, że dana osoba znajduje się pod jurysdykcją innego urzędu, przekazuje dokumenty temu ostatniemu, informując o tym władzę delegującą.

Art. 78. Bezpośrednia realizacja powiadomień

1. Zawiadomienia doręczane bezpośrednio przez urząd konsularny dokonywane są za pomocą systemu łączności, który może potwierdzić ich wysłanie.

Art. 79. Abrogacje

1. Uchyła się następujące ustawy
  - a) dekret prezydencki nr 200 z dnia 5 stycznia 1967 r;
  - b) ustawa nr 185 z dnia 2 maja 1983 r.

Art. 80. Klauzula neutralności finansowej

1. Uprawnienia, funkcje i zadania przewidziane w niniejszym dekrete są wykonywane przez zainteresowane administracje w granicach zasobów ludzkich, finansowych i instrumentalnych, zwyczajowo dostępnych w ramach obowiązującego ustawodawstwa.

2. Wprowadzenie w życie niniejszego dekretu nie spowoduje powstania nowych i/lub większych obciążeń, ani zmniejszenia dochodów dla finansów publicznych.

Niniejszy dekret, opatrzony pieczęcią państwową, zostaje włączony do oficjalnego zbioru

aktów normatywnych Republiki Włoskiej. Do każdego kierowany jest obowiązek jego przestrzegania i zapewnienia przestrzegania.

Ogłoszony w Rzymie dnia 3 lutego 2011 r.

NAPOLITANO

Berlusconi, Prezes Rady Ministrów
Frattini, Minister Spraw Zagranicznych
Calderoli, Minister ds. Uproszczeń Przepisów
Widziano – Strażnik Pieczęci: *Alfano*

Tłumaczenie z języka włoskiego: Anna Borowczak (studentka V roku prawa, seminarzystka w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie).

Weryfikacja tłumaczenia i konsultacja merytoryczna: prof. dr hab. Paweł Czubik (Kierownik Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie).

ISBN 978-83-963083-2-0

9 788396 308320